

en
grad
MNOGO
DOŽIVETIJ

POSLOVNO POROČILO
ZA LETO 2025

Ustanoviteljica
Mestna občina
Ljubljana

POSLOVNO POROČILO

ZA LETO 2025

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD

Kulturno-umetniški program

Služba za trženje

Služba za odnose z javnostmi

Služba za kadrovske in splošne zadeve

Finančno-računovodska služba

Služba za tehnične zadeve

Služba za obratovanje tirne vzpenjače

Hostel Celica – služba za hotelske namestitve in gostinstvo

Ljubljana, februar 2026

KAZALO:

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2025	5
SPLOŠNI DEL.....	5
1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD.....	5
1.1 Uvod.....	5
1.2 Organiziranost	6
1.3 Splošni akti	6
1.4 Dejavnost.....	6
2. JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2025	7
2.1 Turizem, kultura in industrija srečanj 2025 v številkah	7
2.2 Povzetek vidnejših rezultatov	7
3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	9
3.1 Svet zavoda.....	9
3.2 Direktorica	9
3.3 Strokovni svet zavoda.....	10
POSEBNI DEL	10
4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2025	10
4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad.....	10
4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad	11
4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev ..	11
4.3.1 Program izvajanja javne službe.....	11
4.3.1.1 Kulturno-umetniški program	11
4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo	49
4.3.1.3 Oddajanje prostorov v upravljanju	51
4.3.2 Druge dejavnosti, namenjene izvajanju dejavnosti javne službe	54
4.4 HOSTEL CELICA	72
4.4.1 Namestitvena dejavnost	72
4.4.2 Gostinska dejavnost	74
4.4.3 Dodatne storitve	75
4.4.4 Studia na Stolbi – Friderik in Eleonora.....	75
4.5 TRAJNOSTNO DELOVANJE ZAVODA	76
4.5.1 Ljubljanski grad	77
4.5.2 Hostel Celica	81
4.6 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.....	82
4.7 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta	82
4.7.1 Program izvajanja javne službe.....	82
4.7.2 Program izvajanja drugih dejavnosti, namenjenih izvajanju dejavnosti javne službe	84
4.8 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja	84
4.9 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli	85
4.10 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja.....	85
5. INVESTICIJE, OBRATOVANJE TER REDNO IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE, NAKUP OPREME IN INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA.....	87
5.1 Investicije	87

5.2 Obratovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje.....	89
5.3 Nakup opreme	93
5.4 Informacijska tehnologija	93
6. ANALIZA KADROVANJA	94
6.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu	96
6.2 Promocija zdravja na delovnem mestu	98
7. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2025	100
7.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2025	100
7.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi prihodki v letu 2025	100
7.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2025	101
7.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi odhodki v letu 2025	101
7.5 Predlog razporeditve ugotovljenega poslovnega izida za leto 2025	102
RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2025	106
1. ZAKONODAJA, KI JE BILA UPOŠTEVANA PRI VODENJU POSLOVNIH KNJIG	106
1.1 Zakonske in druge pravne podlage	106
2. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA	107
2.1 Sredstva	107
2.1.1 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	107
2.1.2 Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve	108
2.1.3 Zaloge	109
2.2 Obveznosti do virov sredstev	110
2.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	110
2.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	111
3. POJASNILA K IZKAZOM PRIHODKOV IN ODHODKOV	112
3.1 Analiza prihodkov	112
3.1.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi prihodki v letu 2025	113
3.2. Analiza odhodkov	113
3.2.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi odhodki v letu 2025	114
4. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2025	114

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2025

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

1.1 Uvod

V Javnem zavodu Ljubljanski grad organiziramo in izvajamo kulturne, umetniške, turistične in druge prireditve. Naš namen je oblikovati celovito kulturno in turistično ponudbo. V dejavnosti zavoda se prepletajo vsebine s področja ohranjanja kulturne dediščine ter različne zvrsti vrhunske sodobne umetnosti slovenskih in tujih ustvarjalcev. V okviru programov za otroke in mladino pripravljamo pedagoško-andragoške vsebine, povezane z Ljubljanskim gradom, njegovo zgodovino in okolico. Naše stalne muzejske postavitve so *Virtualni grad*, *Slovenska zgodovina*, *Kaznilnica*, *iLjubljana*, *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu*, *Lutkovni muzej* in *Grajsko orožje*.

Načrtujemo, oblikujemo in tržimo celovito turistično ponudbo na območju gradu in Grajskega griča. V turistično-informacijskem centru seznanjamo obiskovalce z vsemi prireditvami na območju Ljubljane. Ljubljanski grad upravlja tirno vzpenjačo in tako povezuje mestno jedro z Grajskim gričem, poleg tega pa programsko povezuje javne kulturne zavode, turistična društva in druge izvajalce kulturnih in turističnih prireditev, ki so v javnem interesu.

Ljubljanski grad od leta 2018 upravlja mladinski hotel na Metelkovi ulici 8, Ljubljana, in opravlja dejavnosti s področja promocije in razvoja prenočišč in mreže mladinskih prenočišč ter opravlja hotelske dejavnosti in oddaja namestitvene zmogljivosti potnikom, turistom in drugim gostom za krajši čas.

1.2 Organiziranost

Notranja organizacija dela omogoča kar najboljše izvajanje dejavnosti, ki jih zavod opravlja kot javno službo, in drugih dejavnosti, določenih s Sklepom o ustanovitvi, ter je urejena s Pravilnikom o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest.

V zavodu delujejo notranje organizacijske enote oziroma službe:

- Kulturno-umetniški program,
- Služba za trženje,
- Služba za odnose z javnostmi,
- Služba za kadrovske in splošne zadeve,
- Finančno-računovodska služba,
- Služba za tehnične zadeve,
- Služba za obratovanje tirne vzpenjače,
- Hostel Celica – služba za hotelske namestitve in gostinstvo.

1.3 Splošni akti

V skladu z 38. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda se način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, ki so pomembna za delovanje zavoda, urejajo s pravilniki, poslovniki, organizacijskimi in drugimi notranjimi akti.

1.4 Dejavnost

Osrednja dejavnost zavoda je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) razvrščena v skupino: R/90.040 Obratovanje objektov za kulturne prireditve.

2. JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2025

Na Ljubljanskem gradu smo leta 2025 presegli obisk iz leta poprej – obiskalo nas je nekaj manj kot 1.300.000 obiskovalcev. Tirna vzpenjača je presegla nov mejnik – prepeljala je več kot 600.000 potnikov. Na gradu je bilo živahno skozi celo leto: našli smo 349 dogodkov kulturno-umetniškega programa in industrije srečanj, 980 vodenih ogledov in 375 poročnih obredov.

Višja je bila zasedenost tudi v Hostlu Celica in dveh studiih Na Stolbi – v objektih, ki jih upravljamo v okviru namestitvene dejavnosti. To so glavni poudarki turistične in kulturno-umetniške ponudbe Javnega zavoda Ljubljanski grad v minulem letu.

2.1 Turizem, kultura in industrija srečanj 2025 v številkah

Števci prehodov so zabeležili 1.269.311 obiskovalcev (leta 2024 1.265.657). Tirna vzpenjača je lani prvič prepeljala več kot 600.000 potnikov, in sicer 615.448 (v letu 2024 575.222 potnikov), 16. avgusta 2025 smo dosegli nov dnevni rekord – 3.685 prepeljanih potnikov. V strukturi obiskovalcev delež tujih obiskovalcev znaša skoraj 79 odstotkov. V statistiki prodanih turističnih vstopnic lahko opazimo, da so med tujci prevladovali obiskovalci iz Italije, Nemčije, Združenih držav Amerike, Velike Britanije, Hrvaške, Francije, Španije, Nizozemske, Koreje in Avstrije.

Na kulturno-umetniškem področju – v okviru glasbenega, likovno-galerijskega, izobraževalnega, uprizoritvenega, filmskega programa ter tradicionalnih dogodkov – smo lani izvedli 224 dogodkov. V okviru segmenta industrije srečanj smo grajske prostore za različne protokolarne in družabne dogodke oddali za 125 prireditev. Lani je bilo v grajskih prostorih skupno 349 dogodkov, ob tem pa še 375 poročnih obredov.

Skupno se je torej na Ljubljanskem gradu v letu 2025 zvrstilo 724 dogodkov kulturno-umetniškega programa, družabnih in protokolarnih dogodkov drugih organizatorjev in porok ter 980 vodenih ogledov.

2.2 Povzetek vidnejših rezultatov

Na kulturno-umetniškem področju velja izpostaviti: *Jazz Club Ljubljanski grad* s pogosto razprodanimi petkovimi koncertnimi večeri; novo vsebino – prostorsko projekcijo *V objemu impresionizma*, ki je v slabem letu pritegnila nekaj več kot 131.000 obiskovalcev, in odmevno

osrednjo poletno razstavo – *Vizualni komentar* Tomata Koširja z nekaj več kot 30.000 obiskovalci v dveh mesecih; *Film pod zvezdami*, ki ga pripravljamo skupaj s Kinodvorom in je lani privabil nekaj manj kot 15.000 obiskovalcev; raznolike programe za otroke in 10. obletnico delovanja *Lutkovnega muzeja*.

Grajsko ponudbo smo obogatili z novo igro pobega *Odreši čarovnico*, pred koncem leta pa še z novo prostorsko projekcijo *Ko ilustracije oživijo*. Trte v Grajskem vinogradu so lani polno rodile; sledila sta osma trgateg in ustekleničenje več kot 1.200 buteljk kakovostnega letnika 2024. Obeležili smo tudi 35-letnico zasaditve grajske trte – potomke stare trte z mariborskega Lenta, ki uspeva na Grajskem dvorišču.

Veliko pozornosti smo namenili prizadevanjem za bolj trajnostni način prihajanja na grad, zlasti ob večjih dogodkih. Obiskovalcem smo poleg vzpenjače ponudili možnost prevoza na prizorišča z avtobusi na metan.

Ljubljanski grad je zelo navzoč in odmeven na družbenih omrežjih s skupnim dosegom nekaj manj kot devet milijonov na Facebooku in Instagramu ter z nekaj manj kot 600.000 ogledi spletne strani. Lani začeti projekt *Obnova in dokončanje Bastije* bomo po zaključenih arheoloških raziskavah dokončali predvidoma v drugi polovici letošnjega leta. Prenovljena Bastija bo skupaj z Obrambnim jarkom predstavljala nov urejen urbani prostor. Konec leta smo obnovili in sanirali dovozne poti na Grajsko dvorišče.

2.3 Namestitvena dejavnost v Hostlu Celica in studiih Na Stolbi

Hostel Celica je v preteklem letu prejel priznanje zmagovalca odličnosti za Slovenijo po mnenju popotnikov Hostelworlda. V celotnem letu 2025 smo imeli povprečno 73-odstotno zasedenost, med aprilom in oktobrom pa 88-odstotno, kar je več kot leto poprej. Največ gostov je bilo iz Nemčije, Velike Britanije, Francije, Združenih držav Amerike, Italije in Nizozemske.

V Hostlu smo lani izpeljali 120 prireditev s področij glasbe, likovne umetnosti ter izobraževanja ter družabnih dogodkov, glasbene dogodke v koprodukciji s KUD Sestava, cikel poletnih koncertov Celica špila pa je nastal v naši lastni produkciji. Sem sodi še 22 vodenih ogledov, ki se jih je udeležilo 516 udeležencev.

Večja funkcionalnost in energetska učinkovitost ter izboljšanje delovnih razmer za zaposlene so rezultati celovite prenove upravnega poslopja v letu 2025.

Javni zavod Ljubljanski grad je sredi leta 2023 dobil v upravljanje dva štirizvezdična studia Na Stolbi – ob trasi tirne vzpenjače. K dvigu prihodkov od namestitev v lanskem letu, in sicer za 27 odstotkov, so verjetno botrovale tudi zelo dobre ocene gostov; trenutna ocena na rezervacijski platformi Booking je 9,8. Povprečna zasedenost studiev je bila skozi leto 60-odstotna, med aprilom in oktobrom pa 68-odstotna. Tudi v studiih so prevladovali gostje iz Nemčije, poleg njih še iz Velike Britanije, Francije, Združenih držav Amerike, Italije in Avstralije.

3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

V skladu z 8. členom Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad so organi zavoda:

- svet zavoda,
- direktor,
- strokovni svet.

3.1 Svet zavoda

Svet zavoda v skladu z 9. členom Sklepa o ustanovitvi sestavlja pet članov. Štiri imenuje ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev, enega pa kot svojega predstavnika izvolijo zaposleni. Junija 2023 je svet zavoda nastopil nov mandat v naslednji sestavi: Tanja Dodig Sodnik (predsednica), Polona Novak (podpredsednica) ter člani dr. Marta Bon, Ludvik Bagari in Nika Valentinčič (predstavnica delavcev).

Naloge in pristojnosti sveta zavoda so opredeljene v 16. členu Sklepa o ustanovitvi, mandat članov pa traja štiri leta.

3.2 Direktorica

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je po predhodnem soglasju sveta zavoda in strokovnega sveta na 26. seji z dne 18. oktobra 2021 sprejel sklep o imenovanju Mateje Avbelj Valentan za direktorico Javnega zavoda Ljubljanski grad, in sicer za mandatno obdobje petih let (tretji mandat), ki ga je direktorica začela 26. oktobra 2021.

Direktorica zastopa, predstavlja in vodi zavod ter je odgovorna za njegovo zakonito in strokovno delo.

3.3 Strokovni svet zavoda

V skladu s 30. členom Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad strokovni svet zavoda sestavlja šest članov. Junija 2023 je strokovni svet zavoda nastopil nov mandat v sestavi: Blaž Peršin (Muzej in galerije mesta Ljubljane), predsednik, in člani Nace Koncilja (Javni zavod Turizem Ljubljana), Iztok Kocen (Kulturniška zbornica Slovenije), Irena Vesel (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije). Predstavnik zaposlenih v strokovnem svetu zavoda sta Katarina Damjanov (podpredsednica) in Helena Türk.

Mandat članov strokovnega sveta traja štiri leta; njegove naloge in pristojnosti so opredeljene v 31. členu Sklepa o ustanovitvi.

Posebni del

4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2025

4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad

Delovanje Javnega zavoda Ljubljanski grad bistveno opredeljujejo naslednje pravne podlage in splošni akti:

- Sklep o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad (Uradni list RS, št. 105/2010 in naslednji);
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 7/2007 – odl. US, in naslednji);
- druga zakonodaja s področja javnega sektorja, delovanja javnih zavodov in delovnopravna zakonodaja;

- notranji akti zavoda, s katerimi so urejeni način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, pomembna za delovanje zavoda.

4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad

Dolgoročni cilji, ki se nanašajo na program izvajanja javne službe Ljubljanskega gradu, so:

- doseгati naslov najbolj obiskanega gradu in najbolj obiskane turistične točke v Sloveniji, hkrati pa zaradi pestre in celovite ponudbe postati eden najbolj prepoznavnih gradov v Evropi; na letni ravni želimo preseči 1.500.000 obiskovalcev;
- promovirati Ljubljanski grad kot enega ključnih ponudnikov kulturnih prireditev v mestu in državi ter kot nosilca pri predstavljanju kulturne dediščine Slovenije; smernicam v kulturi ne bi zgolj sledili in jih izvajali, ampak jih s kakovostnim kulturno-umetniškim programom tudi dejavno soustvarjali;
- načrtovati, oblikovati in tržiti celovito turistično ponudbo, ki jo zaokrožujejo ponudba informacijskega centra, grajske trgovine in tirna vzpenjača na Ljubljanski grad;
- povezovati se z javnimi kulturnimi zavodi, turističnimi društvi ter drugimi izvajalci kulturnih in turističnih prireditev doma in v tujini;
- postati kulturno in družabno stičišče vseh generacij;
- Hostel Celica naj postane najbolj obiskan nastanitveni objekt za potnike, turiste in druge goste Ljubljane za krajši čas in najbolj prepoznaven hostel s kulturno-umetnostno vsebino in zgodovinsko preteklostjo v Ljubljani.

4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Letne cilje, ki smo jih zastavili v Programu dela za leto 2025, nam je v Javnem zavodu Ljubljanski grad uspelo v celoti uresničiti. Povzeli jih bomo v nadaljevanju.

4.3.1 Program izvajanja javne službe

4.3.1.1 Kulturno-umetniški program

Za leto 2025 smo si zastavili cilje na naslednjih področjih programskih vsebin: glasbeni, likovno-galerijski, uprizoritveni, izobraževalni program, tradicionalne prireditve, muzejsko-razstavni program ter kulturno-umetniški program v Hostlu Celica. Navajamo jih po posameznih programskih sklopih:

- glasbeni program: zagotoviti kontinuirano izvedbo kakovostnih glasbenih vsebin ter s profiliranim programom ohraniti prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot prizorišča za tovrstni program ter pridobivanje novega občinstva prek različnih programskih povezovanj;
- likovno-galerijski program: utrditev Ljubljanskega gradu kot širše prepoznavnega in referenčnega razstavišča s pripravo likovno kakovostnih in hkrati vizualno privlačnih razstav, prilagojenih strukturi obiskovalcev Ljubljanskega gradu;
- uprizoritveni program: s pripravo in uprizoritvijo lastnih otroških predstav z grajsko podgano Friderikom v glavni vlogi, ki se navezujejo na grad in teme, povezane z njim, privabiti čim več mladih obiskovalcev gledaliških uprizoritev ter med tem ciljnim občinstvom utrditi blagovno znamko Friderik, grajska podgana, tudi z vsebinsko prenovno nekaterih predstav ter uvedbo t. i. »programa zvestobe«;
- izobraževalni program: z izvedbo novih in obstoječih programov obiskovalcem približati nesnovno in snovno kulturno dediščino Ljubljanskega gradu. Z izvedbo programov pripovednih, stripovskih in ostalih kulturno-umetniških vsebin doseči raznoliko občinstvo;
- tradicionalne prireditve: kontinuirana izvedba in nadgradnja utečenih tradicionalnih programskih vsebin, z njimi obiskovalcem želimo predstavljati posebnosti mesta Ljubljana v povezavi z Ljubljanskim gradom;
- filmski program: krepiti prepoznavnost tradicionalne prireditve *Film pod zvezdami*, nanj privabiti še več tujih obiskovalcev in v času prireditve Grajski grič razbremeniti mirujočega prometa;
- muzejsko-razstavni program: celovito in kakovostno predstaviti premično in nepremično kulturno dediščino, krepiti prepoznavnost programa tudi zaradi njegove pedagoške vrednosti ter povečati število domačih in tujih obiskovalcev;
- Hostel Celica: z vzpostavitvijo dolgoročnih partnerskih sodelovanj in umestitvijo lastnih vsebin ohraniti stratus odprtega prostora umetniškega ustvarjanja in prostora izmenjave znanj ter postati prostor, kjer se predstavljajo mladi ustvarjalci, ter mednarodno znano koncertno prizorišče, ki je namenjeno manjšim zasedbam.

a. Glasbeni program

Eden izmed dolgoročnih ciljev Ljubljanskega gradu je zagotoviti kontinuirano izvedbo kakovostnih glasbenih vsebin in s profiliranim programom ohraniti prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot prizorišča za tovrstni program. V tem obdobju smo že osmo leto zapored izvajali koncertne večere Jazz Cluba Ljubljanski grad, vsak petek od januarja do aprila in od septembra do decembra. Znova smo se pridružili mednarodnemu glasbenemu festivalu Ment v sodelovanju s Centrom urbane kulture Kino Šiška in kot koproducenti pripomogli pri organizaciji koncertov. V sodelovanju z Centrom urbane kulture Kino Šiška smo – prav tako v koprodukciji – izvedli koncert angleškega kantavtorja Franka Turnerja, ki se je na svoji turneji ustavil na Ljubljanskem gradu. Enemu izmed finalistov Špil lige smo omogočili nastop v Jazz Clubu. Ob dnevu žena smo se ženam in dekletom poklonili z akustičnim koncertom zasedbe Hamo & Tribute 2 Love. V sklopu leta dediščine Filozofske fakultete v Ljubljani smo v sodelovanju z ustanovo Imago Sloveniae izvedli koncert Na sledi glasbene dediščine. Poletje smo popestrili z razširjeno izvedbo *PikniKoncertov* v Obrambnem jarku, saj smo dvema koncertnima dnevu dodali še tretjega. Jeseni smo v sodelovanju z RTV Slovenija praznovali jubilej radijske oddaje Lahko noč, otroci!, ki je dopolnila že 60 let.

Kratke predstavitve izvedenih prireditev:

Jazz Club Ljubljanski grad (vsak konec tedna od januarja do aprila in od septembra do decembra 2025), Skalna dvorana

Leta 2025 smo izpeljali že deveto sezono koncertov v sklopu Jazz Cluba Ljubljanski grad. Koncertni večeri ob izbrani pijači in v sproščenem klubskem vzdušju so v letu 2025 pritegnili številne glasbene sladokusce različnih generacij, saj v klubu redno nastopajo priznani slovenski in tuji glasbeniki. Svojevrsten prostor Skalne dvorane na Ljubljanskem gradu so vsak petek polnili zvoki jazza, rocka, soula, bluesa, hip hopa idr. Razveseljuje dejstvo, da je bilo od 32 glasbenih večerov kar 18 razprodanih.

Program izvedenih koncertov Jazz Cluba Ljubljanski grad:

- 3. 1.: **Vazz: Psiha** (hip hop);
- 10. 1.: **Nermin Puškar** (pop/rock);
- 17. 1.: **Oto Pestner & Smrdel Brothers** (pop/jazz);
- 24. 1.: **Koala Voice** (indie rock);

- 31. 1.: **Salsonando** (latin, salsa);
- 7. 2.: **Jet Black Diamonds** (indie rock);
- 14. 2.: **Festival Ment** v sodelovanju s Kinom Šiška;
- 21. 2.: **Štěpánka Balcarová & BBKK Combo** (jazz);
- 28. 2.: **Hauptman** (r'n'b/jazz/ soul);
- 7. 3.: **Godfathers Night: Kumovi** (jazz);
- 14. 3.: **Fake Orchestra – 3 generacije** (soul jazz);
- 21. 3.: **Sofija Knežević** (vocal jazz);
- 28. 3.: **Marina Martensson** (rhythm & soul);
- 4. 4.: **Sharat Chandra Srivastava** (indian fusion);
- 11. 4.: **Severa Gjurin z zasedbo** (pop);
- 18. 4.: **Cherry Wine: Tribute to Amy Winehouse** (soul);
- 25. 4.: **Fed Horses** (indie pop);
- 12. 9.: **Nina Strnad Jazz Band** (jazz);
- 19. 9.: **Cafe Mezclado** (salsa);
- 26. 9.: **Emkej** (hip hop);
- 3. 10.: **Wiyaala & The YagaYagas** (afro pop);
- 10. 10.: **Bob Dylan tribute – The Complete Unknowns!** (folk rock);
- 17. 10.: **P'Jays** (jazz rock fusion);
- 24. 10.: **Blaž Mencinger** (indie pop);
- 31. 10.: **Noč čarovnic z Alo Stari in Night Crawler** (rock/metal);
- 7. 11.: **Pantaloons** (crossover);
- 14. 11.: **Uroš Perič** (jazz/soul/r'n'b);
- 21. 11.: **Jadranka Juras jazz kvintet** (jazz);
- 28. 11.: **Dan Costa Quartet** (latin jazz);
- 5. 12.: **Denise Dantas Quintet** (brazil);
- 12. 12.: **Večer mjuzikla s Tjašo Fajdiga** (kabaret);
- 19. 12.: **Prismojeni profesorji bluesa** (rock/blues);
- 26. 12.: **Balkan Boys** (balkan pop fusion).

Festival Ment (14. 2. 2025), Skalna in Hribarjeva dvorana, Grajsko gledališče in Grajska kapela

Festival Ment se je leta 2025 v ustaljeni obliki znova vrnil na Ljubljanski grad. Tokrat je Ljubljanski grad sodeloval kot koproducent festivala, mednarodni in domači glasbeni ustvarjalci pa so gostovali kar na štirih prizoriščih: v Skalni dvorani, Grajskem gledališču, Hribarjevi dvorani in Grajski kapeli sv. Jurija.

Nastopili so: v Skalni dvorani Nalax Temus (SI), Balkalar (HR), Ingver in Gverilke (SI), Trio Katastrofa (SI); v Grajski kapeli Mladi raziskovalci VIII. – Anja Kralj – es-/sún- thesis (SI), Cathering Graindorge (BE), two round robins (SI), Lakiko (BA); v Hribarjevi dvorani Decolonize Your Mind Society (HU), Still House Plants (UK), ZveN: Čaralice (SI); v Grajskem gledališču The Allegorist (HU), Laura Agnusdei (IT), beepblip & Kandela Solver (SI).

Koprodukcijski glasbeni dogodek s Centrom urbane kulture Kino Šiška – Frank Turner (9. 3. 2025), Skalna dvorana

V koprodukciji s Centrom urbane kulture Kino Šiška smo izvedli koncert angleškega kantavtorja, folk punk trubadurja Franka Turnerja, ki se je v sklopu solo turneje (brez spremljevalnega benda) ustavil na Ljubljanskem gradu. S svojim združevanjem punk in folk vplivov v nalezljivih napevih, ki segajo od razposajenih himn za skupinsko prepevanje do tenkočutnih, romantičnih balad, si je utrl pot na vrhove glasbenih lestvic ter največje glasbene festivale na svetu.

Špil liga (31. 10. 2025), Skalna dvorana

Plod sodelovanja med Ljubljanskim gradom in Centrom urbane kulture Kino Šiška je tudi natečaj *Špil liga* za dijaške glasbene ustvarjalce, na katerem zmagovalec natečaja oziroma eden izmed finalistov prejme nagrado – izvedbo koncerta v Jazz Clubu Ljubljanski grad. Koncert je na Noč čarovnic izvedla metal zasedba Night Crawler.

PikniKoncert (5., 6. in 7. 8. 2025), Obrambni jarek

PikniKoncert je drugačna oblika preživljanja prostega časa, saj ponuja kakovostno kulturno doživetje v prepletu s sproščenim druženjem in ekološko ozaveščenostjo. V Obrambnem jarku smo pod obzidjem Ljubljanskega gradu v sodelovanju s Hišo otrok in umetnosti organizirali koncerte zasedb Noreia, Êdna in Regen, na katerih so se obiskovalci lahko pozno popoldne umaknili pred poletno vročino, se odpravili v zavetje grajske narave nad mestom, razgrnili odejo za piknik in se sprostili ob poslušanju brezplačnih koncertov.

Koprodukcijski glasbeni dogodek – Hamo & Tribute 2 Love (6. 3. 2025), Hribarjeva dvorana

V Hribarjevi dvorani smo v sodelovanju z zasedbo Hamo & Tribute 2 Love pripravili akustični koncert, Hamo & Tribute 2 Love Iz4kani Lajv, ki je ob dnevu žena lepo popestril programski repertoar.

Koprodukcijski glasbeni dogodek z Radiotelevizijo Slovenija (22. 10. 2025), Hribarjeva dvorana
V sklopu glasbenega programa smo nadaljevali skupne koprodukcijske projekte z RTV Slovenija – Prvim programom in Valom 202. V letu 2025 smo izvedli prireditev ob 60-letnici radijske oddaje Lahko noč, otroci!

Koprodukcijski glasbeni dogodek z ustanovo Imago Sloveniae – Na sledi glasbene dediščine (21. 5. 2025), Hribarjeva dvorana

V okviru Leta dediščine Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, smo v sodelovanju z ustanovo Imago Sloveniae izvedli koncert, na katerem so se povezali Filozofska filharmonija, Študentski pevski zbor Filozofske fakultete in gostujoči nemški zbor Junges Ensemble Dresden. Ob samostojni predstavitvi vsakega od ansamblov so se povezali tudi v skupnem muziciranju.

Leta 2025 smo na področju glasbenega programa pripravili 44 prireditev, ki se jih je skupno udeležilo 7584 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Z izvedbo kakovostnega in profiliranega glasbenega programa smo dosegli namen, saj Ljubljanski grad ostaja prepoznaven ponudnik tovrstnih vsebin v mestu, kar dokazujejo visoka raven nastopajočih, hvaležen odziv občinstva in razprodani koncerti.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, potrebni za izpeljavo programa, se ne razlikujejo od vložkov za primerljive projekte, ki jih lahko obiščemo drugod v mestu. Vložek se z vstopninami ne povrne, tudi zaradi omejenih zmogljivosti prireditvenih prostorov, vendar to ni namen programa; njegov poglobitni cilj je namreč poslušalcem ponuditi kakovostne glasbene prireditve.

Kriterij primernosti: Sama pojavnost gradu skozi stoletja in njegov simbolni pomen za mesto terjata odgovoren odnos do njegovih danosti. Glasba, ki jo ponujamo, je izbrana, raznolika in izvedena na visoki kakovostni ravni ter nagovarja široko občinstvo.

Kriterij dostopnosti: V želji, da bi tovrstno glasbo približali čim širšemu krogu ljubiteljev, smo cene vstopnic določili tako, da so dostopne ciljnemu občinstvu, v ceno pa smo vključili tudi prevoz s tirno vzpenjačo.

b. Likovno-galerijski program

V letu 2025 smo na Ljubljanskem gradu izvedli vse likovne razstave, ki smo jih predvideli v Programu dela. Vse razstave so bile pripravljene v skladu z usmeritvami zavoda – bile so likovno kakovostne, vizualno privlačne in obenem razumljive kar najširšemu spektru obiskovalcev. S tovrstnimi razstavami Ljubljanski grad nadaljuje svojo predstavitev kot širši javnosti prepoznavno in referenčno razstavišče v Mestni občini Ljubljana, v Sloveniji in v svetu.

V letu 2025 smo med drugim nadaljevali nekatera tesna sodelovanja iz preteklih let: v sodelovanju z Muzejem novejšje in sodobne zgodovine Slovenije smo na ogled postavili fotografsko razstavo, ki je bila posvečena Ljubljani – mestu v zelenem. Prav tako smo pripravili dve razstavi v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, in sicer likovno razstavo umetnice Jasne Samarin ter kiparsko razstavo umetnice Nataše Sedej. V poletnem času smo v Palacijo in Stanovski dvorani razstavljali dela Tomata Koširja, ki je eno osrednjih imen slovenskega sodobnega oblikovanja. V Galeriji »S« pa smo v sodelovanju z Mednarodnim grafičnim likovnim centrom Ljubljana v sklopu 36. grafičnega bienala Ljubljana gostili razstavo kolektiva Sreda v sredo. V jesenskem času sta bili v Peterokotnem stolpu postavljeni razstava Maje Babič Košir ter dobrodelna razstava *UNICEF-ove punčke iz cunj*.

Dvorana Kazemate je odslej namenjena pripravi vsebin s posebno tehnološko napredno vsebino, tj. potopitvenim doživetjem po principu prostorske projekcije. Prvi tovrstni projekt *V objemu impresionizma* se je začel konec leta 2024 in se končal jeseni 2025. V tem času smo pripravljali nov projekt v sodelovanju z Založba Mladinska knjiga d. d. *Ko ilustracije oživijo*; otvoritev je bila novembra 2025, trajal pa bo vse do januarja 2027.

Predstavitev posameznih razstav po prostorih:

Palacij in Stanovska dvorana

Tomato Košir: Vizualni komentar, razstava oblikovanja vizualnih sporočil (4. 7.–31. 8. 2025)

Opus Tomata Koširja obsega grafične in tipografske rešitve, celostne vizualne podobe organizacij in produktov, publikacije, knjižne zbirke, plakate, avtorske črkovne vrste ter vizualne komentarje na naslovnica časopisov in revij, s katerimi je Košir pomembno zaznamoval slovenski in širši evropski prostor. Njegovo delo ne beži pred konceptualno globino, temveč jo uporablja kot izhodišče vizualne pripovedi; zanj je grafično oblikovanje sredstvo mišljenja, komentarja in družbene aktivacije. Njegovi projekti so redno predstavljeni na pomembnih domačih in mednarodnih razstavah ter vključeni v zbirke uglednih institucij. Razstava je predstavljala izbrana dela – od kulturnih plakatov do kompleksnih projektov – in avtorjev komentar nanje. Vsako delo posebej je pričevanje o moči vizualnega jezika pri oblikovanju stališč in odpiranju prostora za razmislek.

Razstavo si je ogledalo 30.665 obiskovalcev.

Kustosinja razstave: dr. Kaja Širok

Galerija »S«

Ljubljana – mesto v zelenem, fotografska razstava (13. 2.–25. 5. 2025)

Razstava je bila posvečena najbolj markantnim in poznanim ljubljanskim parkom ter tudi bolj intimnim zelenim kotičkom mesta. Podobe iz izbranih fotografskih fondov in zbirk so predstavljale vpetost mestnih zelenih površin v vsakdan Ljubljančank in Ljubljančanov v obdobju med obema svetovnima vojnama, hkrati pa so nam ponudile razmislek o vlogi mestnega zelenja v današnjem času in v prihodnje. Fotografije so v prvi vrsti prikazovale pomen urbanih zelenih površin kot prostora za raznovrstno rekreacijo in družabno življenje meščanov – od obiska promenade, katere glavni del je potekal po današnji Cankarjevi cesti in Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju, do postanka v eni izmed znamenitih ljubljanskih gostiln v zavetju dreves. Po drugi strani pa zasebnost vrta ali manj poznani zeleni kotički mesta ponujajo možnost umirjene dejavnosti, ki sprosti telo in duha.

Kustosinja razstave: Barbara Kočever

Razstavo smo pripravili v sodelovanju z Muzejem novejše in sodobne zgodovine Slovenije.

Sreda v sredo & prijatelji, razstava nagrade občinstva 35. grafičnega bienala Ljubljana (5. 6.–12. 10. 2025)

Razstava v Galeriji »S« na Ljubljanskem gradu je prikazala ustvarjanje članov kolektiva. To izhaja iz njihovih individualnih umetniških ambicij, ki jih lažje uresničujejo v kontekstu umetniške skupnosti. Na ogled so bile grafike kolektiva SVS in izbor grafičnih del avtorjev, ki so jih člani v

času svojega delovanja gostili v delavnici. Razstava je želela prikazati načine delovanja samoorganizirane umetniške skupnosti, katere cilji so nenehno umetniško izpopolnjevanje, raziskovanje grafičnih tehnik globokega tiska, sodelovanje in povezovanje z drugimi avtorji s področja sodobne grafične produkcije in vzpostavljanje produkcijskih pogojev, potrebnih za takšno delovanje.

Razstavljali so: SVS (Žiga Artnak, Urban Cerjak in Matic Flajs) in gostje: Filip Burburan, Jure Engelsberger, Martin Fujan, Marko Gavez, Petja Kocet, David Krančan, Peter Kuntarič, Matija Medved, Maja Poljanc, Tereza Prepadnik, Valentin Radulovič in Hana Stupica.

Razstava je bila del vzporednega programa 36. grafičnega bienala Ljubljana. Pripravili smo jo v sodelovanju z Mednarodnim grafičnim likovnim centrom (MGLC).

Kustos razstave: Božidar Zrinski

Jasna Samarin: Tihi tokovi, likovna razstava (23. 10. 2025–8. 2. 2026)

Razstava *Tihi tokovi/Silent Currents* je gledalca vabila, da se ustavi in prisluhne tistemu, kar je običajno neslišno: tihi glasbi možganov, subtilnim ritmom in vibracijam, ki nas spremljajo na vsakem koraku. Obenem ta dela odpirajo širši prostor premišljevanja, saj raziskujejo načine, kako lahko umetnost prevaja znanstvena spoznanja v čutno govorico, kako lahko povezuje notranji in zunanji svet, vidno in nevidno, strojno in človeško. V času, ko živimo v nenehnem hrupu in poplavi informacij, tehnologij in pospešenega tempa, ponuja Jasna Samarin nekaj povsem nasprotnega – počasne, tihe tokove in vibracije. Platna postanejo površine, na katerih fluidne linije in subtilne barvne prehode doživljamo kot meditativne ritme, ki nas vračajo k introspektivnemu poslušanju in čutnemu doživljanju. Dela Jasne Samarin niso zgolj estetske kompozicije. So vibracije, ki nas spominjajo, da tudi onkraj vidnega teče življenje, tokovi, ki oblikujejo naravo in nas same. Razstava Tihi tokovi tako ni le ponudila vpogleda v umetničin ustvarjalni proces, temveč je povabila k drugačnemu doživljanju sveta, predvsem k iskanju tistega, kar je neoprijemljivo, a vselej prisotno in kar nas povezuje z vesoljem subtilnih energij.

Razstavo smo pripravili v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana.

Kuratorica razstave: Nina Jeza

Peterokotni stolp

Nataša Sedej: Zvezdno okno, kiparska instalacija v prostoru (15. 1.– 4. 5. 2025)

Delo je bilo zasnovano kot poetična prostorska postavitvev *in situ*. Avtorica je raziskovala zamisel, kako s tridimenzionalno risbo, spleteno iz črt in točk, opredeliti kiparski prostor. Peterokotni stolp ni bil le nevtrarno okolje, v katerega so bili umeščeni posamezni elementi, ampak je postal sestavni del umetnine; instalacija se je spojila z okoljem. Svetloba in senca spreminjata krhko in subtilno površino keramičnih objektov. Iluzija lebdenja generira občutenje lahкотnosti, površina neskončnega števila belih delčkov odseva svetlobo. Zgodijo se enostavni, lirični spoji s stvarmi, ki nas globinsko določajo. Postavitvev je presegla meje klasičnega razumevanja materiala in demonstrirala tehnološko mojstrstvo pri kombiniranju različnih materialov: bela glina je v dialogu z železno žico, žičnato mrežo in s steklom.

Razstava je bila pripravljena v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljane.
Kustosinja razstave: Polona Škodič

Milanka Fabjančič: S svinčnikom do novih svetov, razstava risb iz animiranih filmov (15. 5.–14. 9. 2025)

Animatorka in ilustratorka Milanka Fabjančič z virtuožno risbo, ob uporabi osnovnih tehničnih pripomočkov, kot sta svinčnik in papir, ustvarja magične svetove. Ne glede na to, ali gre za ilustracije, pri katerih je bogata pripovednost ujeta v eni sami sličici, ali za animirane sekvence, kjer se zgodba razplete skozi iluzijo gibanja, vse ostaja zasidrano v avtoričini suvereni liniji. Milanka je sicer scenaristka, režiserka in glavna animatorka svojih animiranih filmov. Gradi jih skozi premišljen, sistematičen in včasih tudi intuitiven proces, ki se ne začne s pisanjem scenarija, ampak s skiciranjem. Zgodba tako nastaja postopoma, izhajajoč iz določenega osebnega sentimenta ali odnosa med dvema osebama, animacije pa se razkrivajo kot nosilci mnogih skritih pomenov, odprtih za večplastnost različnih interpretacij. V Peterokotnem stolpu je predstavila originalne materiale iz animacij *Liliana* (2019) in *Hobotnica banana mišmaš* (2023).

Kuratorica razstave: Lucija Smodiš

Maja Babič Košir: Courage Mon Amour, prostorska postavitvev (25. 9.–16. 11. 2025)

Razprave o arhitekturi, oblikovanju in konceptualnem pomenu prostora postajajo v sodobni umetnosti vse pomembnejše. Dotikajo se idej lokalnosti, dediščine, medsosredskih odnosov, življenja v urbanem okolju, javnih površin in vloge umetnosti na le-teh, umetniških in produkcijskih prostorov. Pobuda

Ravnikar Projects se že več let posveča raziskovanju presečišč med arhitekturo in sodobno umetnostjo z eksperimentalnimi razstavami in projekti, ki skozi oči vizualnih umetnic in umetnikov interpretirajo prostor in arhitekturno dediščino.

Osrednja tema razstave Maje Babič Košir je bila ljubezen kot najosnovnejše, a tudi najbolj kompleksno človeško čustvo. Umetnica prepleta osebne zgodbe in materialno preteklost. S transformacijo predmetov in njihovo postavitvijo v novo prostorsko in čustveno okolje raziskuje minljivost, staranje, krhkost bivanja in izgubo. Razstava *Courage Mon Amour* se je tako v specifičnem zgodovinskem okviru Ljubljanskega gradu poglobila v teme časa, spomina in poguma za ljubezen.

Razstavo smo pripravili v sodelovanju z Ravnikar Projects.

Kuratorka razstave: Laura Amann Marín

3D oblikovanje: Pedro Maia,

Zvok: Sresta Das Ananda

UNICEF-ove punčke iz cunj, dobrodelna razstava (27. 11. 2025–6. 1. 2026)

Unicefove punčke iz cunj na Ljubljanskem gradu že tradicionalno povezujemo s prazničnim časom. Punčke so z obiskovalci gradu potovale že po vsem svetu in izpolnile marsikatero željo. Prostovoljke izdelavi ene punčke iz cunj v povprečju namenijo 20 ur ročnega dela ter veliko ljubezni. Vsaka punčka iz cunj je opremljena s potrdilom, neke vrste osebno izkaznico s podatki o ustvarjalki, ter z dopisnico. Vsaka punčka iz cunj osreči trojno: obdarovanca, ki punčko prejme v dar, prostovoljko, ki jo je izdelala, in otroka v državi v razvoju, ki mu je zagotovila pomoč. S tem projektom je v zadnjih desetih letih UNICEF pomagal že več kot 22.500 otrokom. V času trajanja razstave je bilo posvojenih 685 punčk.

Razstavo smo pripravili v sodelovanju s Slovensko fundacijo za UNICEF.

Kazemate

V objemu impresionizma, prostorska projekcija (22. 11. 2024–26. 10. 2025)

Rihard Jakopič, Ivan Grohar, Matija Jama in Matej Sternen so na prelomu v 20. stoletje z zasanjanim upodabljanjem pokrajin in figur ustvarili izjemna dela in dvignili likovno umetnost na Slovenskem na vrhunsko raven. Izbrana dela štirih slovenskih impresionistov s prostorskimi projekcijami in

izbranim ambientalnim zvokom, postavljena v mističen, nedavno obnovljen prostor grajskih Kazemat, so na multimedijem doživetju dobila povsem novo razsežnost. Veličasten ples svetlobe in barv skozi potopitveno doživetje nežno razkriva podobe *Sejalca*, *Rdečega parazola*, *Kopalk*, *Kola* in drugih znamenitih del slovenskih impresionistov, ki so se globoko zakoreninila v slovensko identiteto. Digitalne reprodukcije likovnih del za prostorsko projekcijo so prispevali: Narodna galerija, Muzej in galerije mesta Ljubljane, Moderna galerija.

Prostorsko projekcijo si je v času trajanja ogledalo 131.494 oseb.

V sodelovanju z Narodno galerijo.

Ko ilustracije oživijo, prostorska projekcija (20. 11. 2025–10. 1. 2027)

Knjižne ilustracije iz slikanic Moj dežnik je lahko balon, Piko Dinozaver, Zmaj Direndaj, Tri botre lisičice, Zajčkova hišica, Povabilo ... odpirajo vrata domišljiji v vseh življenjskih obdobjih. V sodobni predstavitvi na razstavi na Ljubljanskem gradu – v prostorski projekciji ob izbrani glasbi – pa oživijo na povsem nov način in obiskovalce popeljejo na edinstveno potovanje skozi bogato tradicijo ilustracije na Slovenskem. Knjižne ilustracije niso zgolj podobe v knjigah, temveč prava umetniška dela, ki nagovarjajo univerzalno – dojemamo jih onkraj jezikovnih meja, podobno kot glasbo. Slovenija ima bogato tradicijo ilustracije, svojo ustvarjalno moč dokazuje tudi danes: sodobne slovenske ilustratorke in ilustratorji pomembno zaznamujejo mednarodni umetniški prostor.

Izbor ilustracij iz različnih obdobj, od sredine prejšnjega stoletja do danes, zajema ustvarjalni svet umetnikov, kot so Zvonko Čoh, Ančka Gošnik Godec, Marjanca Jemec Božič, Maja P. Kastelic, Marjan Manček, Lila Prap, Jelka Reichman, Alenka Sottler, Damijan Stepančič, Hana Stupica, Marlenka Stupica, Peter Škerl in Ana Zavadlav.

Prostorsko projekcijo si je v letu 2025 ogledalo 11.975 oseb.

V sodelovanju z Založba Mladinska knjiga d.d.

V letu 2025 smo v sklopu likovno-galerijskega programa postavili devet razstav (eno prostorsko postavitev, eno kiparsko instalacijo, eno likovno, eno grafično-likovno, eno fotografsko, eno dobrodelno, eno oblikovalsko razstavo vizualnih, eno razstavo risb iz animiranih filmov, ter eno potopitveno prostorsko projekcijo). Število obiskovalcev razstav je trenutno mogoče oceniti zgolj na treh lokacijah; osrednjo poletno razstavo je obiskalo 30.665 oseb. Prostorsko projekcijo *V objemu impresionizma* (od 22. 11. 2024 do 26. 10. 2025) 131.494 oseb, prostorsko projekcijo *Ko ilustracije oživijo* od otvoritve do konca leta pa 11.975 oseb. Odkar je nad vhodom v Peterokotni stolp nameščen

števec prehodov, pa lahko beležimo število prehodov za celoletno obdobje v tem razstavišču. Leta 2025 je bilo v času trajanja razstav zabeleženih 275.638 prehodov oz. obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: V obravnavanem obdobju so bile izvedene razstave, ki so bile zastavljene v programu dela s ciljem, da so vizualno privlačne in prilagojene strukturi siceršnjih grajskih obiskovalcev. Programski sklop ocenjujemo kot uspešen, ker je bil izveden v sodelovanju s strokovno usposobljenimi institucijami in posamezniki.

Kriterij učinkovitosti: Učinkovitost zadnja leta dosegamo z nadgrajenimi pristopi pri predstavitvi likovne ustvarjalnosti.

Kriterij primernosti: Odziv umetnikov, institucij ter domačih in tujih obiskovalcev na razstave, ki so postavljene v različnih grajskih prostorih, je večinoma pohvalen. Primerna se zdi navezava nekaterih drugih programskih vsebin na posamezne večje razstavne projekte.

Kriterij dostopnosti: Obisk večine razstav je brezplačen. Pri plačljivih razstavah pa višino vstopnine določimo tako, da so te dostopne širšemu krogu obiskovalcev, ali pa je vstopnina že vključena v splošno grajsko vstopnico. Likovno-galerijski program zaradi tega doseže v normalnih razmerah zelo raznoliko občinstvo.

c. Uprizoritveni program

Leta 2025 smo pripravili doslej najobsežnejši program predstav s Friderikom, grajsko podgano v glavni vlogi. Na začetku letu smo v repertoar umestili dve ponovitvi predstave Friderik čaka Zimo, decembra smo jo ponovili še petkrat. Decembrske uprizoritve smo zaključili z obiskom in pozdravnim nagovorom dedka Mraza, s čimer smo najmlajšim obiskovalcem pričarali praznično vzdušje.

V nadaljevanju leta smo v sedmih ponovitvah odigrali novo predstavo Friderik in zmaj, ki je bila premierno uprizorjena v letu 2024. Predstavo smo umestili v program tudi na prvi šolski dan, pri čemer smo vsem prvošolcem omogočili, da so si ob nakupu vstopnice omogočili brezplačni ogled Lutkovnega muzeja.

Znova smo štirikrat ponovili najstarejšo Friderikovo predstavo Friderik, grajska podgana, za katero je še vedno veliko zanimanja. Dve ponovitvi sta bili razprodani, pri preostalih dveh pa tudi beležimo lepo obiskanost. Vse navedene predstave so nastale v sodelovanju z uveljavljeno režiserko in animatorko lutk Ireno Rajh, ki s svojim delom zagotavlja strokovno in umetniško kontinuiteto razvoja Friderikovega gledališkega programa.

V program smo ponovno umestili Friderikove pravljичne dopoldneve v treh delih, ki so nastali v produkciji Ljubljanskega gradu in so v letu 2025 zaživel v prenovljeni scenografiji. V sklopu tradicionalnega dogodka Lov na pirhe se je po končanem iskanju pirhov odvila nova lutkovno-pripovedovalska predstava, v kateri smo s Friderikom in popotnikom Žigo spoznavali velikonočne praznike.

S sezono 2025/2026 smo za otroke pripravili sistem zbiranja šampilk s Friderikovimi tačkami. Ob zbranih šestih šampilkah otroci prejmejo Friderikovo presenečenje. Odziv obiskovalcev je izjemno pozitiven – otroci šampilke zbirajo vestno in z veseljem, kar kaže tudi velik obisk na predstavah, med katerimi so bile številne razprodane.

Lutkovne in lutkovno-pripovedovalske predstave so tudi del stalne ponudbe pedagoških programov Ljubljanskega gradu. Vrtci in šole lahko izbirajo med tremi predstavami: *Friderik, grajska podgana*, *Friderik, povej mi zgodbo!* ter *Friderik in zmaj*.

V maju smo v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Ljubljana ob 10. obletnici delovanja Lutkovnega muzeja na Ljubljanskem gradu pripravili muzejski teden, v sklopu katerega so bile med drugim uprizorjene različne lutkovne predstave.

Predstavitve posameznih uprizoritev:

Friderik čaka Zimo, lutkovna predstava za otroke, 3 + (11. 1. in 18. 1. 2025)

V predstavi podgana Friderik in njegov prijatelj iščeta Zimo na Ljubljanskem gradu, saj je na prvi zimski dan Grajski grič še vedno zelen. Pri tem se naučita, zakaj iz vode nastane led in kako pripraviti slastne snežne kepe, tako si pričarata zimsko vzdušje – čeprav sneg še ni zapadel. S papirnatimi snežinkami okrasita grajska okna in prižgeta novoletne lučke, da bi zima lahko našla pot na Grajski grič.

Režija: Irena Rajh, premiera: december 2023.

Friderik in zmaj, lutkovna predstava za otroke, 3 + (2. 2., 11. 2., 6. 3., 1. 9., 4. 10, 16. 10. in 19. 11. 2025)

Lutkovna predstava, nastala po znani legendi o vitezu Juriju in zmaju ter Friderikovih prigodah, opisanih v slikanici *Friderik, zmaj, cesarica in legionar*, otroke popelje v skrivnostni svet Ljubljanskega gradu. Spoznajo, kakšno vlogo je imel Grajski grič, kako vitez Jurij postane zavetnik Ljubljane in kje na gradu stoji kapelica, posvečena prav njemu. Najboljši grajski vodnik, podgana Friderik, skupaj z viteзом premaga strašnega zmaja. Vse to na igriv in zabaven način v slogu namiznega lutkovnega gledališča.

Zgodba: Žiga X. Gombač, režija: Irena Rajh, dramaturgija: Anže Virant, premiera: 9. 11. 2024.

Friderik čaka Zimo in pozdrav dedka Mraza, lutkovna predstava, 3 + (13., 14., 18., 19. in 20. 12. 2025)

V lutkovni predstavi je na prvi zimski dan Grajski grič še vedno zelen, zima zamuja, Friderik pa je nestrpen, saj bi se rad sankal, kepal, postavljajl snežake in počel še marsikaj zanimivega. Skupaj s prijateljem poiščeta Zimo na Ljubljanskem gradu. Pri tem se naučita, zakaj iz vode nastane led in kako pripraviti slastne snežne kepe. S papirnatimi snežinkami sta si okrasila grajska okna in prižgala novoletne lučke, da bi Zima lahko našla pot na Grajski grič. Predstavo v paketu z obiskom dedka Mraza smo v prazničnem času izvajali tudi za zaključene skupine.

Scenarij, dramaturgija in režija: Irena Rajh, premiera: 9. 12. 2023.

Friderik, grajska podgana, lutkovna predstava, 3 + (16. 2., 5. 4., 20. 9., 13. 11. 2025)

Lutkovna predstava je nastala po prigodah, zapisanih v Friderikovi prvi slikanici *Friderik, grajska podgana*. Na igriv in zabaven način namiznega lutkovnega gledališča otroci v predstavi spoznajo zgodovino gradu in mesta, pomembne dogodke, ki so se pripetili, ter pomembne osebnosti, ki so povezane z zgodovino gradu.

Zgodba: Barbara Brodnik, režija: Irena Rajh in Anže Virant, premiera: 3. 10. 2020.

Lutkovno-pripovedovalske predstave:

Velikonočna predstava z grajsko podgano Friderikom, lutkovno-pripovedovalska predstava v sklopu dogodka Lov na pirhe (19. 4. 2025)

V okviru tradicionalnega dogodka Lov na pirhe smo v režiji Ljubljanskega gradu pripravili novo predstavo s Friderikom. Popotnik Žiga in Friderik raziskujeta različne igre s pirhi, ki sodijo med tradicionalne velikonočne običaje. Med najbolj znanimi so trkanje, trkljanje in ciljanje pirhov, vse tri pa so vpisane v register nesnovne kulturne dediščine. Seveda pa dogodek ni minil tudi brez ljudskih pripovedk, ki jih Žiga z veseljem pripoveduje.

Friderikovi pravljичni dopoldnevi (lutkovno-pripovedovalske predstave, 5 +)

V glavni vlogi nastopata popotnik Žiga in lutka Friderik, grajska podgana. Z nami sta delila številne zanimive in poučne zgodbe o hrani, ki jih je za ta namen izbrala uveljavljena pripovedovalka Irena Cerar. Žiga je dogajanje še dodatno popestril s pripovedmi o doživetjih s svojih popotovanjih, Friderik pa z vragolijami in lumparijami, za katere mu nikoli ne zmanjka novih domislic.

Termini:

- nedelja, 26. 1. 2025, ob 10.30: **Začimbe in zeli za okusne jedi;**
- nedelja, 9. 3. 2025, ob 10.30: **Zdravilni sadež;**
- nedelja, 30. 3. 2025, ob 10.30: **Več soli kot pameti.**

10. obletnica Lutkovnega muzeja na Ljubljanskem gradu

26. 5. 2025 smo obeležili 10. obletnico odprtja stalne muzejske postavitve Lutkovni muzej na Ljubljanskem gradu. Ta je – v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Ljubljana, kjer je bil ustanovljen tudi muzejski oddelek, ki sistematično skrbi za slovensko lutkovno dediščino – nastal pod okriljem Mestne občine Ljubljana. Obletnici smo v obeh institucijah posvetili muzejski teden, v sklopu katerega so bile organizirane lutkovne uprizoritve različnih lutkovnih gledališč in ustvarjalcev, ki so pomemben del slovenske lutkovne preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.

Izvedene predstave:

- 26. 5.: **Sapramiška** (Lutkovno gledališče Ljubljana);
- 27. 5.: **Žabji kralj** (Mini teater);
- 28. 5.: **Glej, tička!** (Teatro Papelito);
- 29. 5.: **Kako objeti ježa** (Pripovedno gledališče gdč. Bazilike);

V sklopu uprizoritvenega programa smo v letu 2025 izvedli 27 prireditev, ki se jih je skupno udeležilo 1.983 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Predstave, ki so nastale v režiji Ljubljanskega gradu, ocenjujemo za zelo uspešne, kar kažejo pozitivni odzivi obiskovalcev ter število prodanih vstopnic.

Kriterij učinkovitosti: Dosežen je bil dolgoročni cilj, da bi obiskovalci prepoznali Ljubljanski grad tudi kot ponudnika tovrstnih kakovostnih vsebin, kamor bi se z veseljem vrnili. Učinkovitost smo povečali tudi s promocijo sodelovanja z Lutkovnim gledališčem Ljubljana.

Kriterij primernosti: Vsebine vseh predstav so skrbno izbrane, hkrati pa skrbimo tudi za njihovo natančno izvedbo. Na podlagi pozitivnih odzivov obiskovalcev ocenjujemo, da produkcija gledaliških predstav, ki tematsko sovpadajo z grajskimi vsebinami, pomeni dodano vrednost kulturno-umetniškega programa Ljubljanskega gradu.

Kriterij dostopnosti: Ceno vstopnic za vse dogodke smo določili tako, da je konkurenčna glede na preostale ponudnike na trgu.

č. Izobraževalni program

V letu 2025 je izobraževalni program Ljubljanskega gradu nadaljeval razvoj kakovostnih vsebin, ki povezujejo slovensko kulturno dediščino, zgodovino, pripovedništvo in fantazijo. Poseben poudarek je bil namenjen doživljajskim, interaktivnim in pedagoško zasnovanim programom za otroke, mladostnike, družine ter strokovno javnost.

Med najbolj odmevnimi so bili doživljajski programi, zlasti fantazijska igra vlog z naslovom *Fantazija resničnosti*, ki je s prepletom zgodovine Ljubljanskega gradu in igre Dungeons & Dragons pritegnila veliko zanimanje. Prav tako smo uspešno izvedli tradicionalno *Šolo zmajeslovja*, ki ostaja eden najbolj prepoznavnih in priljubljenih programov za najmlajše, ter pravljичno doživetje *Noč pravljic na gradu*, ki otrokom omogoča edinstveno izkušnjo.

Pomemben del programa so predstavljali počitniški programi, v okviru katerih so otroci skozi pustolovske, ustvarjalne in raziskovalne dejavnosti spoznavali grajsko zgodovino, fantazijski svet zmajev in srednjeveško življenje. Zimske, poletne in jesenske delavnice so bile zasnovane tako, da so združevale učenje, igro in ustvarjalnost ter spodbujale domišljijo in sodelovanje.

Na področju rokodelstva in ohranjanja nesnovne kulturne dediščine smo tudi v letu 2025 nadaljevali s tradicionalnim tečajem kaligrafije ter z delavnico adventnih venčkov, ki prispeva k ohranjanju slovenskega ljudskega izročila. Programi so bili namenjeni odraslim in mladostnikom ter so poudarjali pomen ročnih spretnosti in tradicionalnih znanj.

Posebno pozornost smo namenili tudi brezplačnim in dostopnim vsebinam za širšo javnost. Ob Prešernovem dnevu, Ta veselem dnevu kulture, Kulturnem bazarju in Festivalu Bobri smo izvedli številne brezplačne vodene ogleda in predstavitve pedagoških programov ter tako krepili dostopnost kulturno-izobraževalnih vsebin in sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami.

Leta 2025 smo prenovili tudi ponudbo rojstnodnevni programov v Zmajevem brlogu, jo vsebinsko posodobili ter dodali nov »čarodejski« rojstnodnevni program, s čimer smo še okrepili priljubljenost rojstnodnevni praznovanj »po grajsko«.

Večino vsebin izobraževalnega programa so zasnovali in izvedli strokovni sodelavci Ljubljanskega gradu. Programi v letu 2025 potrjujejo, da je povezovanje dediščine, pripovedništva in domišljije učinkovit pristop k sodobni kulturno-umetnostni vzgoji ter pomemben prispevek k prepoznavnosti Ljubljanskega gradu kot prostora doživetij in izobraževanja.

Predstavitve izvedenih programov in prireditev:

Doživljajski programi:

Fantazija resničnosti (fantazijska igra vlog Dungeons & Dragons), po Ljubljanskem gradu, (27. 9., 11. 10., 25. 10., 8. in 22. 11. 2025 ob 19.00)

Idejna zasnova je prepletanje zgodovine Ljubljanskega gradu in s tem zgodovine Slovenije, ki jo obiskovalci skozi doživljajsko izkušnjo preoblikujejo v fantazijski svet. Z animirani liki iz zgodovine ter fantazijskimi liki se po skritih kotičkih na v za ta namen izdelani maketi gradu razvija zgodba, ki se zaključi z igro vlog Dungeons & Dragons. Potek igre oblikujejo obiskovalci, ki se soočijo z izzivi, ki jim jih predstavi vodja igre – Dungeon Master. Igra je nepredvidljiva, temelji na improvizaciji in obiskovalcem ponuja edinstveno ter nepozabno grajsko doživetje. Za igro je vladalo veliko zanimanje, kar potrjuje tudi dejstvo, da je bilo pet od šestih razpisanih terminov razprodanih.

Šola zmajeslovja (pustolovska dogodivščina s profesorjem zmajeslovja, pustolovko in čarodejko, 5 +), po Ljubljanskem gradu

Ker je zmaj prek različnih zgodb in legend neločljivo povezan z Grajskim gričem in Ljubljanskim gradom ter tudi z Ljubljano, smo na treh pustolovskih dogodivščinah za najmlajše, skupaj s profesorjem zmajeslovja in pustolovko, spoznavali številne zanimivosti o zmajih (predstavitev življenja in značilnosti različnih zmajev, med katerimi smo izpostavili predvsem ljubljanskega) ter z njimi povezane zgodbe in legende. Program smo nadgradili še z likom vrhovne čarovnice in čarodejke, ki je poskrbela za nemalo zapletov in izzivov, ki so jih otroci razreševali.

Šola zmajeslovja je bila premierno izvedena septembra 2017, skozi leta pa se je spreminjala do končne vsebine; kljub večletnemu izvajanju za ta program še vedno vlada veliko zanimanje, saj gre za edinstveno izkušnjo.

Termini:

- nedelja, 14. 9. 2025, ob 10.30: **Planet zmajev;**
- nedelja, 12. 10. 2025, ob 10.30: **Prerokba o pogubi zmajev;**
- nedelja, 9. 11. 2025, ob 10.30: **Vrhovna čarovnica.**

Noč pravljic na gradu (interaktivno pripovedovanje pravljic, 7 +), Zmajev brlog (iz sobote, 15. 3., na nedeljo, 16. 3. 2025)

Dogodek je ponudil edinstveno izkustvo poslušanja pravljic, ko na gradu ugasnejo vse luči in se ta pokaže v vsej svoji čarobnosti. Izvedli smo pripovedovanje pravljic s kostumiranimi animatorji in skupaj z otroki preživeli noč za grajskimi zidovi.

Humorni pogovorni večeri:

Glave na gradu: Miti in legende o grajski gospodi (humoren pogovorni večer), Hribarjeva dvorana, (v sredo, 9. 4. in 8. 10. 2025, ob 17.30).

V sodelovanju z Boštjanom Gorencem – Pižamo, Anžetom Tomićem ter gostoma smo pripravili humorna pogovorna večera o izbrani temi.

Delavnice:

Tečaj kaligrafije (tečaj lepopisja v štirih delih), Zmajev brlog

V sodelovanju z Mirom Knezom, izkušenim grajskim pisarjem, smo za vse ljubitelje lepopisja organizirali tečaj kaligrafije; udeleženci so se poučili o osnovnih elementih, iz katerih so sestavljene vse črke v določeni tipografiji, o tem, kako pisati male in velike črke ter številke in ločila, na koncu tečaja pa so z usvojenim znanjem oblikovali kaligrafski izdelek.

Termini:

- ponedeljek, 3., 10., 17. in 24. 3. 2025, od 17.00 do 20.00;
- ponedeljek, 3., 10., 17. in 24. 11. 2025, od 17.00 do 20.00.

Delavnica adventnih venčkov (praznična delavnica), Zmajev brlog, (v četrtek, 27. 11. 2025, od 17.00 do 19.00)

V predprazničnem času smo organizirali delavnico adventnih venčkov, na kateri je vsak udeleženec ustvaril unikaten adventni venček. S to delavnico ohranjamo slovensko ljudsko izročilo, saj se je adventni venček kot okras in liturgični simbol v Sloveniji uveljavil v 80. letih 20. stoletja, prevzeli pa smo ga od germanskih narodov. Po izročilu naj bi prvi venček v prvi polovici 19. stoletja naredil evangeličanski duhovnik v Nemčiji za otroke v sirotišnici, da bi mednje prinesel veselje in upanje.

Počitniški programi

Med zimskimi počitnicami smo otroke popeljali po grajskih sobanah in skritih grajskih kotičkih, kjer so s pomočjo namigov podgane Friderika odkrivali pozabljene grajske zaklade in z njimi povezane zgodbe.

V prvem terminu poletnega počitniškega varstva so se otroci prelevili v pustolovce, ki so skozi domišljjske preizkušnje, eksperimente, ustvarjalne delavnice in skupinske izzive iskali način, kako znova vzpostaviti ravnovesje in pomiriti uročenega zmaja. V drugem in tretjem terminu počitniškega varstva pa so otroci ustvarjali unikatne igralne karte ter se skozi različne likovne naloge spoznavali z magičnimi bitji. Program je povezoval ustvarjalno risanje, raziskovanje grajskega okolja in odkrivanje fantazijskega sveta, pri čemer je otrok ustvaril svojo zgodbo in svoj domišljjski svet prenesel na karte.

Med jesenskimi počitnicami smo se posvetili spoznavanju življenja v srednjem veku, s poudarkom na običajih in navadah ter jedeh in receptih tistega časa. Preizkusili smo se tudi v pripravi srednjeveških dobrot, na koncu pa si pripravili pravo srednjeveško gostijo.

Izvedeni termini počitniških programov:

Zimske počitnice: Skriti grajski zakladi, 6 +, 24.–28. 2. 2025, od 10.00 do 13.00

Poletno počitniško varstvo, 6 +, od 7.30 do 16.30:

- termin: **Podivjani zmaj**, 30. 6.–4. 7. 2025;
- termin: **Magična bitja**, 28. 7.–1. 8. 2025;
- termin: **Magična bitja**, 4.–8. 8. 2025

Jesenske delavnice: Kulinarične preizkušnje, 6 +, 27.–30. 10. 2025, od 10.00 do 13.00

Dnevi odprtih vrat in brezplačni dogodki

Prešernov dan, dan odprtih vrat, (8. 2. 2025)

Na osrednji slovenski kulturni praznik je Ljubljanski grad tudi v letu 2025 obiskovalcem ponudil brezplačen ogled kulturnih vsebin. Ob tej priložnosti smo pripravili brezplačne vodene ogledde:

- **Pridruži se Zmajski družčini**, vodeni ogled za otroke (od 6. leta dalje): 10.00–11.00;
- **Časovni stroj**, vodeni ogled za odrasle: 11.00–12.00;
- **Friderikove preizkušnje**, vodeni ogled za otroke (od 6. leta dalje): 12.00–13.00;
- **Časovni stroj**, vodeni ogled za odrasle: 13.00–14.00;
- **Pobeg viteza Erazma**, vodeni ogled za otroke (od 6. leta dalje): 14.00–15.00;
- **Po Ljubljanskem gradu**, vodeni ogled za odrasle: 15.00–16.00.

Kulturni bazar (20. 3. 2025)

V Cankarjevem domu v Ljubljani je v letu 2025 potekal že sedemnajsti Kulturni bazar. Prireditev je namenjena javnim zavodom in izobraževalnim ustanovam iz celotne Slovenije, na kateri predstavijo svoje delo na področju kulturno-umetnostne vzgoje. Ljubljanski grad je na svoji stojnici na interaktiven način predstavljal ponudbo pedagoških programov, ki smo jih pripravili za šolsko leto 2024/2025. Veliko poudarka smo namenili promociji dogodkov za otroke in družine, ki jih izvajamo na Ljubljanskem gradu.

Festival Bobri, ljubljanski festival kulturno-umetnostne vzgoje (24. 3. 2025 ob 11.00 in 17.00)

Osrednja tema sedemnajstega festivala Bobri je bila Na krilih domišljije. V ta namen smo pripravili nov doživljajski vodeni ogled Zmaji, skrivnostni čuvaji, v sklopu katerega smo obiskovalce popeljali

po skritih kotičkih grajskega podzemlja, kjer so raziskovali in odkrivali skrivnosti iz sveta in življenja zmajev: njihove medsebojne razlike, simboliko, povezavo Ljubljanskega zmaja z mestom in gradom, zmajske zgodbe in legende izza mogočnih grajskih zidov ter številne druge zanimivosti.

Program smo izvedli v dveh terminih: dopoldanski je bil namenjen šolam in vrtcem, popoldanski pa družinam z otroki.

Ta veseli dan kulture, dan odprtih vrat (3. 12. 2025)

Ob obletnici rojstva največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, na dan odprtih vrat slovenskih kulturnih ustanov, smo tradicionalno omogočili brezplačen ogled stalnih grajskih vsebin za vse obiskovalce ter vodene ogled:

- **Iskanje zmajevega zaklada**, vodeni ogled za otroke od 5. leta dalje: 14.00–15:00;
- **Po Ljubljanskem gradu**, vodeni ogled za odrasle: 15.00–16:00;
- **Potep med pravljičami**, vodeni ogled in ogled prostorske projekcije slovenskih ilustracij za otroke od 5. leta dalje: 16.00–17:00.

Programi za praznovanje rojstnih dni

V Zmajevem brlogu uspešno izvajamo rojstnodnevne programe, saj namenski prostor omogoča, da lahko ponudbo popestrimo s pogostitvijo v organizaciji Ljubljanskega gradu. V letu 2025 smo prenovili princeskin rojstni dan ter dodali nov rojstnodnevni program – čarodejski rojstni dan: Uročeni zmaji. Hkrati smo iz ponudbe umaknili turnirski rojstni dan, saj se med otroci in starši ni tako uspešno prijel.

Tematski programi zabavnega in poučnega praznovanja rojstnega dneva »po grajsko«:

- *Viteško zmagoslavje*: viteški rojstni dan (5 +);
- *Zarota grajskega prestola*: princeskin rojstni dan (5 +);
- *Izginotje zmajske melodije*: zmajski rojstni dan (5 +);
- *Friderik in lov na zaporniško številko*: Friderikov rojstni dan (6 +);
- *Uročeni zmaji: čarodejski rojstni dan* (6 +).

V letu 2025 smo v sklopu izobraževalnega programa izvedli 58 prireditev, ki se jih je udeležilo 754 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Izobraževalni program v letu 2025 ocenjujemo kot zelo uspešen, kar se kaže v številu prodanih vstopnic in razprodanih dogodkov.

Kriterij učinkovitosti: Glede na odzive obiskovalcev ocenjujemo, da smo v skladu z danimi možnostmi pri izvedenih programih dosegli zastavljene cilje.

Kriterij primernosti: Ocenjujemo, da so vsebine primerne, saj skrbimo za ohranjanje kulturne dediščine, šeg in navad, starih obrti, slovenskega ljudskega izročila ter izvajamo programe, ki bogatijo otroško domišljijo in so povezani s kulturno dediščino Ljubljanskega gradu. Za programe iz leta v leto narašča zanimanje.

Kriterij dostopnosti: Prizadevamo si, da bi s ponujenimi vsebinami pritegnili vse starostne skupine. Pri plačljivih prireditvah ceno vstopnice določimo tako, da je dostopna širšemu krogu obiskovalcev, zato smo ponudili kar nekaj brezplačnih vsebin in prireditev. Za večjo dostopnost si prizadevamo tudi z udeležbo na različnih festivalih ali dnevih odprtih vrat, kakršni so na primer festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri, Prešernov dan in Ta veseli dan kulture.

d. Tradicionalne prireditve

Tradicionalne prireditve na Ljubljanskem gradu so namenjene širšemu krogu ljudi – tudi naključnim domačim in tujim obiskovalcem. Njihova vsebina večinoma temelji na slovenskih običajih in zgodbah, ki so neposredno ali pa tesno povezani z Ljubljanskim gradom, Ljubljano in Slovenijo.

Kratke predstavitev izvedenih prireditev

Lov na pirhe (19. 4. 2025)

Šega iskanja pirhov je dandanes razširjena po vsej Evropi; pri nas so nekdanje na Gorenjskem otrokom skrivali pirhe na vrtu pod grmovjem in tudi v hlevu. V Ljubljani so poleg pirhov otroci dobili tudi darila in knjige, ki so jih starši skrili po kotih v stanovanju, v nekaterih meščanskih družinah pa so otroci dobili darila kar v košarici, ki je bila postavljena na mizi. Da bi ohranili stare šege, tradicionalno pripravljamo lov na pirhe, ki jih okoli gradu in v njegovi okolici skriva Friderik. Iskanju pirhov je sledila lutkovno-pripovedovalska predstava, ki jo vsako leto pripravljamo v lastni režiji.

Jurjevanje (23. 4. 2025)

Jurjevanje na Ljubljanskem gradu ima v Ljubljani zelo dolgo tradicijo. Ljubljanci so v preteklosti praznik zaznamovali na dva načina: najprej s slovesno mašo v čast sv. Juriju, zavetniku mesta Ljubljane, nato pa s prijetnim druženjem na Ljubljanskem gradu. Da bi ohranili tradicijo, je bila tudi v letu 2025 v sodelovanju z župnijo sv. Jakoba v Ljubljani na ta dan darovana sveta maša na Grajskem dvorišču.

Grajski piskači (vsaka sobota od 7. 6. do 27. 9. 2025)

Na lesenem podestu, ki je bil speljan okoli Stolpa piskačev (prvič je bil omenjen leta 1544), so grajski piskači vsak dan ob 11. uri zatrobili na tri pozavne in kornet ter s tem meščanom naznanili, da se bliža 12. ura, tj. ura kosila. Ta običaj je Ljubljanski grad v sodelovanju z javnim zavodom Turizem Ljubljana obudil leta 2010. Tudi v letu 2025 se je projekt izvajal ob sobotah ob 11.30 od junija do septembra.

14. Grajski dnevi (17. in 18. 5. 2024)

Z Grajskimi dnevi se tradicionalno spominjamo pomembnega dneva v zgodovini Ljubljanskega gradu: 16. maja 1905 je takratni ljubljanski župan Ivan Hribar v imenu mesta odkupil trdnjavo od državnih oblasti za 60.200 kron in jo tako rešil pred nadaljnjim propadanjem. V sklopu Grajskih dni smo v letu 2025 že štirinajstič izvedli pester brezplačen program, primeren za vso družino.

V soboto, 17. 5. 2025, je na glavnem odru Grajskega dvorišča potekal pester program glasbenih in gledaliških uprizoritev z bogatim spremljevalnim programom. Dogodek je bil posvečen Ljubljanskemu zmaju, simbolu mesta in pomembnemu liku kulturne dediščine, obiskovalci pa so imeli poseben izziv: skozi dan so reševali zmajske uganke in naloge, da bi odkrili eliksir življenja.

V nedeljo, 18. 5. 2025, smo z viteškimi dvoboji, s plesnimi nastopi v maniri evropskih dvorov iz 14., 15. in 16. stoletja ter s predstavitvijo veččin obrtnikov iz tistega časa pričarali pravo srednjeveško vzdušje. Tokrat sta program popestrila igra z živimi figurami Živi šah ter nastop sokolarjev, ki je obiskovalcem omogočil dodatno interaktivno doživetje in izkušnjo. Na ta dan smo tudi na široko odprli grajska vrata in omogočili obiskovalcem brezplačen ogled Ljubljanskega gradu, Razglednega stolpa, Virtualnega gradu, stalne razstave *Slovenska zgodovina* in Lutkovnega muzeja.

Izvedeni program po dnevih:

Zmajski dan (17. 5. 2025 od 9.30 do 18.00)

Program na glavnem odru, Grajsko dvorišče:

- 9.30 **Skriti zaklad**, predstava – Zavod Enostavno prijatelji;
- 10.20 **Cesar in zmajski varuhi eliksirja** – nastop alkimista in cesarja;
- 10.35 **Kako med uroke zdravi**, ulična predstava – žonglerska skupina Čupakabra;
- 12.00 **Zabavljača grajske gospode**, žonglerski nastop – Jakob in Maja Bergant;
- 12.30 **Po klobuk**, ulična predstava – Andrej Tomše;
- 14.00 **Zabava s Clamyjem**, ulična predstava – Camilo Acosta Mendoza;
- 14.30 **Išče se junak**, interaktivna predstava – žonglerska skupina Čupakabra;
- 15.00 **Zmaj Zakaj**, interaktivna predstava z lutkami – Gledališče Zlata ptica;
- 15.50 **Ranocelnik**, ulična predstava – Teater Cizamo;
- 16.35 **Aktiviraj moč eliksirja**, nastop cesarja, alkimista in krotilca ognja Jana Kučiča;
- 16.50 **Šola za zmaje**, predstava z ognjem – žonglerska skupina Čupakabra;
- 17.15 **Eliksir življenja**, gibalna predstava z ognjem – Hoop dance.

Spremljevalni program, Grajsko dvorišče:

- **Zmajске zgodbe**, pripovedovanje zmajskih pravljic;
- **Eliksir življenja**, animacija štirih preizkušenj varuhov zmajev;
- **Igriva hulahup delavnica**, gibalna delavnica z obroči;
- **Izdelovanje poijev**, delavnica krotilcev ognja;
- **Hoja po vrvi**, delavnica ravnotežja;
- **Ranocelnik**, animacija srednjeveških zdravilcev;
- **Leti, leti zmaj!**, delavnica izdelovanja papirnatih zmajev;
- **Zmaji, skrivnostni čuvaji**, pustolovsko vodstvo;
- **Friderik in grajska skrivnost**, vodeno raziskovanje gradu s pomočjo družinskega vodnika;
- **Dungeons & Dragons**, namizna igra vlog;
- **Friderikovo kolo sreče**, preizkusi svojo srečo.

Srednjeveški tabor in dan odprtih vrat (18. 5. 2025 med 10.00 in 18.00)

Lokacija: Grajsko dvorišče

- 9.30 **Slavnostno odprtje ter poklon cesarju Frideriku III. Habsburškemu in njegovi ženi Eleonori Portugalski;**

- 10.00 **Nastop sokolarjev** – Sokolarstvo sv. Bavona;
- 10.45 **Živi šah**, igra z živimi figurami – Agentúra Hector.

Lokacija: Grajski park

- 11.00–13.00 **Delavnica poslikave rok z runami** – KUD Galliarda;
- 11.00 **Časovni stroj**, vodeni ogled po Ljubljanskem gradu;
- 11.30 **Zmajev zajtrk**, ulična predstava – žonglerska skupina Čupakabra;
- 12.00 **Predstavitev mečevalskih tehnik**, nastop – Red kraljevega orla;
- 12.00–14.00 **Delavnica parfumov**, za odrasle in otroke od 8. leta dalje – KUD Galliarda;
- 12.20 **Ženski ples z meči**, nastop – Društvo vitezi Šaleške doline;
- 12.35 **Viteška šola**, animacija – Kulturno umetniško društvo Klati vitez;
- 12.45 **Iskanje cekinov**, animacija – Društvo vitezi otoški;
- 13.00 **Časovni stroj**, vodeni ogled po Ljubljanskem gradu;
- 13.30 **Enota cesarja Maksimilijana**, nastop – Agentúra Hector;
- 14.00 **Legenda o potopljenem zvonu**, predstava – Kulturno društvo igralska skupina viteza Gašperja Lambergarja;
- 14.40 **Čarovnica na grmadi**, predstava – Društvo vitezi Šaleške doline;
- 15.00–17.00 **Delavnica poslikave rok z runami** – KUD Galliarda;
- 15.15 **Viteški turnir**, nastop – Red kraljevega orla.

Lokacija: Grajsko dvorišče

- 16.00 **Živi šah**, igra z živimi figurami – Agentúra Hector;
- 16.40 **Nastop sokolarjev** – Sokolarstvo sv. Bavona;
- 17.30 **Grajski turnir**, nastop – Kulturno društvo igralska skupina viteza Gašperja Lambergarja.

Delavnice, vodeni ogledi in spremljevalni program:

- 9.00–18.00: srednjeveški tabor s štirinajstimi srednjeveškimi skupinami in animatorji (več kot 100 nastopajočih);
- 11.00 **Časovni stroj**, vodeni ogled po Ljubljanskem gradu;
- 12.00–14.00 **Delavnica parfumov** – KUD Galiarda Celje;
- 13.00 **Časovni stroj**, vodeni ogled po Ljubljanskem gradu;
- 15.00–17.00 **Delavnica poslikave rok z runami** – KUD Galiarda Celje.

Zgodba grajske trte

V okviru *Grajskih vinskih zgodb* smo izvedli več prireditev, in sicer aprila in oktobra *Dan odprtih vrat grajskega vinograda*, posebej za pokrovitelje oz. s pokrovitelji smo septembra opravili *trgatev v Grajskem vinogradu*, v novembru pa organizirali tradicionalno *Grajsko martinovanje*.

Izvedene prireditve:

- *Dan odprtih vrat v vinogradu*, 23. 4. in 3. 10. 2025;
- *Trgatev*, 9. 9. 2025;
- *Grajsko martinovanje*, 11. 11. 2025.

Grajska bralnica

Z namenom širitve ponudbe zunaj grajskega obzidja smo tudi v letu 2025 nadaljevali s projektom grajske bralnice. Med junijem in septembrom, od petka do nedelje, smo ljubiteljem branja, listanja revij in sprostitve omogočili počitek v mirnem, zelenem in prijetnem kotičku v obrambnem jarku. Bralnico je z izbrano ponudbo dopolnjevalo Pop up gostinstvo. Raznoliko ponudbo knjig smo ponudili obiskovalcem v sodelovanju z Mestno knjižnico Ljubljana.

Božična sveta maša (24. 12. 2025)

V Grajski kapeli sv. Jurija je bila na sveti večer darovana božična sveta maša. Vodil jo je msgr. Franci Trstenjak, z glasbo pa so jo obogatili pevci Komornega zbora Megaron in posebni gost, solist Gregor Ravnjak.

Leta 2025 smo v sklopu tradicionalnih prireditev izvedli 70 dogodkov, za katere je nemogoče oceniti število obiskovalcev, saj so bili večinoma izvedeni na prostem.

Kriterij uspešnosti: Število prireditev v sklopu tradicionalnih prireditev ostaja na isti ravni v primerjavi s preteklimi leti, med obiskovalci so dobro sprejete. Uspešnost izvedbe je pogojena tudi z vremenskimi razmerami, saj večinoma potekajo na prostem.

Kriterij učinkovitosti: Zaradi brezplačnih vsebin v tem sklopu se finančni vložek ne povrne neposredno z vstopnino, vendar so rezultati dolgoročni, saj prireditve zajamejo raznoliko občinstvo, na katero prenašamo védenje o tradiciji in običajih, povezanih z Ljubljanskim gradom, našim mestom in državo.

Kriterij primernosti: Tradicionalne prireditve praviloma izhajajo iz dediščine Ljubljanskega gradu, Ljubljane in slovenskih običajev, kar se je že v preteklosti pokazalo kot zanimivo, predvsem zaradi pozitivnih odzivov obiskovalcev posameznih prireditev.

Kriterij dostopnosti: Večina prireditev, ki so bile izvedene v tem sklopu, je bila brezplačnih, posledično so bile torej široko dostopne.

e. Film

Tradicionalni filmski večeri na Grajskem dvorišču ostajajo eno najbolj priljubljenih in obiskanih poletnih dogajanj v prestolnici in pomemben del njenega kulturnega turizma. Organizatorja *Filma pod zvezdami* sta poleg Javnega zavoda Ljubljanski grad tudi Kinodvor in Mestna občina Ljubljana. V letu 2025 so bile projekcije dobro obiskane, zaradi slabega vremena smo od prvotno predvidenih 24 na Grajskem dvorišču izvedli 19 projekcij. Nadomestne projekcije so bile v Kinodvoru.

Film pod zvezdami 2025, Grajsko dvorišče, 10. 7.–2. 8. 2025:

- 10. 7.: **Valovanje**;
- 11. 7.: **Anora**;
- 12. 7.: **Feničanska spletk**a;
- 13. 7.: **Maria**;
- 14. 7.: **Ravno obratno**;
- 15. 7.: **Resnična bolečina**;
- 16. 7.: predpremi
era **Modrost sreče**;- 17. 7.: **Kaj ti je deklica**;
- 18. 7.: **Bob Dylan: Popolni neznanec**;
- 19. 7.: predpremi
era **Sanje**;- 20. 7.: **Konklave**;
- 21. 7.: **Babičin vnuk**;
- 22. 7.: **Queer**;
- 23. 7.: predpremi
era **Fiume o morte!**;- 24. 7.: **Sosednja soba**;
- 25. 7.: **Brutalist**;

- 26. 7.: **Mickey 17;**
- 27. 7.: **Pingvinove lekcije;**
- 28. 7.: **Parthenope;**
- 29. 7.: **Vsi odtenki svetlobe;**
- 30. 7.: **Substanca;**
- 31. 7.: **Še vedno sem tu;**
- 1. 8.: **Nosferatu;**
- 2. 8.: Peugeotova predpremiéra: **Popolna zveza.**

Leta 2025 smo v sklopu filmskega programa prikazali 19 projekcij, med njimi dve predpremiéri. Pet projekcij je bilo zaradi slabega vremena odpovedanih. Projekcije si je na Grajskem dvorišču skupno ogledalo 13.327 obiskovalcev. Skupaj z obiskovalci nadomestnih projekcij je bilo gledalcev 14.378.

Kriterij uspešnosti: Od 24 smo na Grajskem dvorišču prikazali 19 projekcij. Pet projekcij smo zaradi slabega vremena odpovedali in nadomestne projekcije izvedli v Kinodvoru.

Kriterij učinkovitosti: Razmerje med vloženimi sredstvi in rezultatom je bilo pozitivno.

Kriterij primernosti: Vsako leto se povpraševanje po filmih, predvajanih na Grajskem dvorišču, povečuje, s tem pa tudi prepoznavnost programa ne samo v prestolnici, ampak tudi širše.

Kriterij dostopnosti: Filmske projekcije si je na gradu ogledalo 13.327 obiskovalcev, v povprečju 701 obiskovalec na predstavo. Med obiskovalci je bilo opaziti tudi znaten delež tujcev, saj je bila večina filmov v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi.

f. Muzejsko-razstavni program

Muzejsko-razstavni program Ljubljanskega gradu sega na različna področja, a hkrati pomeni zaokroženo celoto, kar obiskovalcem omogoča boljše razumevanje zgodovinskega razvoja gradu ter njegove ožje in širše okolice. Program zajema šest stalnih postavitv. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* pregledno in jedrnato predstavi zgodovinski razvoj območja med Alpami in Jadranom, *Virtualni grad* pa se osredotoča na predstavitev zgodovine in razvoja Ljubljanskega gradu. Stalna postavitve *Kaznilnica* obravnava obdobje, ko je bil Ljubljanski grad služil kot ustanova za izvajanje prostostnih kazni, stalna postavitve *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu* pa prikazuje

obnovo gradu. Lutkovni muzej celostno prikazuje stoletno dediščino in zgodovino lutkarstva na Slovenskem, na razstavi *Grajsko orožje* ob verodostojno rekonstruiranih primerkih spoznamo, kakšno je bilo videti orožje, ki so ga v slovenskem prostoru uporabljali ob koncu srednjega veka. Ljubljanski grad, razstavo *Slovenska zgodovina* in Lutkovni muzej si je mogoče ogledati tudi s sistemom avdiovođenja, ki je na voljo v 15 jezikih.

Muzejsko-razstavni program populariziramo tudi s ponudbo rednega kostumiranega vodenega ogleda *Časovni stroj*, s pustolovskima igrama z elementi escape rooma *Grajski pobeg (Osvobodi zmaja, Odreši čarovnico)* ter z igrivim družinskim produktom *Friderik in lov na zaporniško številko*, ki ponuja priložnost za raziskovanje Ljubljanskega gradu in Grajskega griča skozi naloge in izzive. Družinskemu raziskovanju gradu je namenjen družinski vodnik *Friderik in grajska skrivnost*.

Izobraževalne ustanove lahko izbirajo med 22 različnimi pedagoškimi programi, ki so namenjeni različnim starostnim skupinam. V nabor programov za šolsko leto 2025/2026 smo kot novost umestili pedagoški vodeni ogled *Potep med pravljicami*, ki je nastal v sklopu spremljevalnega programa nove prostorske projekcije *Ko ilustracije oživijo*. Vodeni ogled je namenjen predšolskim otrokom ter učencem, ki obiskujejo prvo triado osnovne šole. Poleg raziskovanja skritih grajskih kotičkov in pripovedovanja vključuje tudi ogled sodobne prostorske projekcije izbranih del slovenskih ilustratorjev.

Virtualni grad

V 12-minutni projekciji, ki jo je mogoče spremljati v 15 jezikih in se osredini na zgodovino in razvoj Ljubljanskega gradu, je Friderik, grajska podgana, postavljen v vlogo glavnega pripovedovalca. Z uporabo sodobne tehnologije obiskovalec preteklost ne samo spozna, temveč jo tudi doživi. Preplet tradicije s sodobnostjo ustvarjajo animacija senčnega gledališča in natančne digitalne rekonstrukcije. Celovito izkušnjo zaokrožujejo zvočni elementi, ki obogatijo vizualno predstavo, svetlobni učinki, ki poudarijo ključne trenutke grajskih zgodb, in haptični (tipni) odzivi, ki omogočajo občutenje zgodbe prek posebnih učinkov, kot so sedeži s tresljaji, umetna megla, dež, sneg ... Uporaba stereoskopske projekcije doda globino in obiskovalcem omogoča občutek, da so prav zares tam – v daljni ali nekoliko bližnji grajski preteklosti. Za predšolske otroke in učence prve triade je na voljo skrajšana in vsebinsko prilagojena različica doživetja.

Stalna razstava Kaznilnica

Kaznilnica se s svojo predstavitvijo osredini na 19. in začetek 20. stoletja, ko je bil Ljubljanski grad preurejen za potrebe delovanja mestne kaznilnice. Razstava je na ogled v nekdanjih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitev temelji na prepletu stavbne dediščine samic in vsebin, ki pojasnjujejo vlogo celotnega grajskega poslopja v tem obdobju; sledi konceptu celovite predstavitve zgodovine Ljubljanskega gradu kot neločljivega člena v urbanem razvoju Ljubljane, kompleksa, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost. Predstavitev je privlačna predvsem zaradi razstavljenega izvirnega stavbnega pohištva, kronološkega pregleda kaznilniških obdobj in navidezne resničnosti – holograma, ki ga spremlja generirani zvok. Vsebine na razstavi so na voljo v osmih jezikovnih različicah.

Stalna razstava Slovenska zgodovina

Razstava *Slovenska zgodovina* vsebinsko zajema tematsko in geografsko široko območje današnje Slovenije in ima pomembno vlogo, saj obiskovalce usmerja tudi v druge slovenske muzejske ustanove, katerih muzealije jo dopolnjujejo. Gre za temeljit pregled slovenske zgodovine, kulture in etnologije, hkrati pa razstava krepi nacionalno zavest pri domačih obiskovalcih in prepoznavnost Slovenije pri tujih. Vsebina, zanimivo predstavljena multimedijsko, je obiskovalcem na voljo v šestih jezikih (prek sistema avdiovođenja v 15 jezikih), ogled pa je prilagojen tudi gibalno in senzorno oviranim.

Lutkovni muzej

Stalna razstava Lutkovnega muzeja s podnaslovom »Podobe slovenske lutkovne umetnosti, 1910–1990«, ki smo jo odprli 26. maja 2015, celostno prikazuje stoletno dediščino slovenskega lutkarstva. Postavljena je v dveh sklopih. Prvi je namenjen začetkom lutkovne umetnosti na naših tleh in njenemu razvoju do leta 1968, ko je umrl Jože Pengov, prvi ravnatelj Mestnega lutkovnega gledališča Ljubljana, v drugem pa sta prikazana razvoj in modernizacija slovenskega lutkarstva, pri katerih so sodelovali tudi sodobni literarni in likovni ustvarjalci. Stalno postavitev vsebinsko dopolnjujejo eksponati iz sodobnih lutkovnih predstav. Razstava je zasnovana interaktivno. Poleg multimedijskih vsebin so obiskovalcem na voljo lutkovni odri, kjer se lahko preizkusijo v oživljanju marionet ter ročnih in senčnih lutk. Vsebine so na voljo v petih jezikih (prek sistema avdiovođenja v 15 jezikih) in so dostopne tudi gibalno in senzorno oviranim obiskovalcem.

Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu

Na stalni postavitvi v Spodnjem lapidariju je predstavljeno fotografsko gradivo, opremljeno z ustreznimi komentarji, ki prikazuje obnovo in revitalizacijo Ljubljanskega gradu. Proces je potekal v

treh fazah: raziskave, obnova in revitalizacija. Gradivo, ki je na ogled, je iz arhivov arhitekturnega biroja Ambient, ki so ga v šestdesetih letih 20. stoletja na javnem razpisu izbrali za projektanta obnove.

Grajsko orožje iz poznega srednjega veka

Na razstavi v pritličju Peterokotnega stolpa lahko obiskovalci ob verodostojno rekonstruiranih primerkih, razstavljenih v Erazmovem stolpu Ljubljanskega gradu, spoznajo, kakšno je bilo videti orožje, ki so ga v slovenskem prostoru uporabljali ob koncu srednjega veka. Postavitev je umeščena na Ljubljanski grad, ki je kot vojaška utrdba dolga stoletja varoval mesto in pokrajino pod seboj. Za njegovim obzidjem je domovala tudi velika orožarna, v kateri so hranili raznovrstno bojno opremo, topništvo, strelivo in druge potrebščine za obrambo dežele. Od te vojaške opreme so se ohranili le skromni ostanki. Vsebine na razstavi so na voljo v štirih jezikovnih različicah.

Kriterij uspešnosti: Zaradi celovite in kakovostne predstavitve premične in nepremične kulturne dediščine ocenjujemo programski sklop kot uspešen.

Kriterij učinkovitosti: Vsebine tega programskega sklopa so dobro obiskane, ogledajo si jih številni posamezniki ter tudi organizirane turistične in šolske skupine.

Kriterij primernosti: Glede na dejstvo, da stalne postavitve na Ljubljanskem gradu predstavljajo široko področje kulturne dediščine in imajo veliko pedagoško vrednost, hkrati pa pomenijo dodano vrednost v celotni kulturni ponudbi, je primernost tega programskega sklopa očitna.

Kriterij dostopnosti: Ocenjujemo, da je muzejsko-razstavni program med vsemi programskimi sklopi najdostopnejši, saj je obiskovalcem na voljo vse dni v letu. Primeren je za vse starostne skupine, z izvedbo pedagoških programov, ki se vsebinsko navezujejo na različne teme, pa smo poseben učinek dosegli pri predšolskih in osnovnošolskih otrocih ter pri srednješolcih. S sistemom avdiovođenja v slovenskem in 14 tujih jezikih je programski sklop široko dostopen za domače in tuje obiskovalce.

g. Hostel Celica

V letu 2025 smo v Hostlu Celica uspešno izvedli 120 kulturno-umetniških in družabnih dogodkov ter 22 vodenih ogledov Hostla Celica ter območja AKC Metelkova mesto, vsi dogodki pa so bili dobro obiskani. Najbolje obiskani so bili dogodki v poletnih mesecih, predvsem koncertni cikel *Celica špila*,

ki smo ga v letu 2025 uspešno izpeljali že četrtrič, v koncertnem ciklu pa smo znova predstavili nabor domačih in tujih alternativnih zasedb, ki v Hostlu Celica še niso nastopile, nekatere pa so Slovenijo obiskale prvič. V letu 2025 smo sodelovali tudi z radijsko postajo Radio Študent, s katero smo organizirali radijske oddaje v živo pod imenom *Radijski arest*.

GLASBA

Sozvočja sveta

V letu 2025 smo v sodelovanju s KUD Sestava izvedli 51 koncertnih torkov v ciklu Sozvočja sveta. Torkovi glasbeni večeri so bili tudi lani dobro obiskani, predvsem v spomladanskih in poletnih mesecih, ko smo koncerte lahko izpeljali na zunanjem prizorišču – na letnem vrtu hostla.

Izvedeni koncerti:

- 7. 1.: **Zajtrk;**
- 14. 1.: **Leon Matek;**
- 21. 1.: **Ladja in barka;**
- 28. 1.: **Kavč festival v Celici;**
- 4. 2.: **Aleksander Kozmič z gosti;**
- 11. 2.: **Sounds of Slovenia trio;**
- 18. 2.: **Beročka;**
- 25. 2.: **Bajke;**
- 4. 3.: **Katxa Kukaratxa;**
- 18. 3.: **Borzak;**
- 25. 3.: **Yani Pearl & Martin Martis;**
- 1. 4.: **Peregrinaje in Mile Viero;**
- 8. 4.: **Romano Suno;**
- 15. 4.: **Slovaško-češki glasbeni večer;**
- 22. 4.: **Marko Smiljanič trio;**
- 6. 5.: **Yabanci;**
- 13. 5.: **Dirty Sanchez;**
- 20. 5.: **All Strings Detached;**
- 27. 5.: **Yanu;**
- 3. 6.: **Marijan Rudel z Mojco Malovrh;**

- 10. 6.: **Glasbeni studio Zven;**
- 17. 6.: **Resnik/Arn/Drašler trio;**
- 24. 6.: **Hamlet Express;**
- 1. 7.: **Noreia;**
- 8. 7.: **Hairy Fotrs;**
- 15. 7.: **Evoeh;**
- 22. 7.: **3Tone;**
- 29. 7.: **Viksibakso;**
- 5. 8.: **Festival Plavajoči grad;**
- 12. 8.: **Festival Plavajoči grad;**
- 19. 8.: **Trio Firšt;**
- 26. 8.: **Tristeza;**
- 2. 9.: **Mors Art Project;**
- 9. 9.: **Tonč Feinig in Jani Oswald;**
- 16. 9.: **Chris Eckman z gosti;**
- 23. 9.: **Uruška;**
- 30. 9.: **Nika Solce z gosti;**
- 7. 10.: **Sevdah;**
- 14. 10.: **Slika z jezika;**
- 21. 10.: **Zhlehtet;**
- 28. 10.: **Um & Kuna Freestyle show;**
- 4. 11.: **Radio Mondo;**
- 11. 11.: **Daniel Ganz in Jan Tomšič;**
- 18. 11.: **Koncert v spomin Ljubenu Dimkaroskemu;**
- 25. 11.: **Dolina Odmeva, Brencl Banda (dvojni koncert) ;**
- 2. 12.: **Fiddle Gang Jam;**
- 9. 12.: **Vito Marenče flamenco;**
- 16. 12.: **Duo Ornamentation Station;**
- 23. 12.: **Nuša Hauser.**

Celica špila 2025

V juliju in avgustu smo četrto leto zapored organizirali koncertni cikel Celica špila. Namen cikla je domačemu in tujemu občinstvu predstaviti najzanimivejše ter najbolj raznolike glasbene zasedbe iz

Slovenije in tudi iz tujine, prav tako pa si želimo postati mednarodno uveljavljeno poletno koncertno prizorišče. V letu 2025 smo izvedli devet koncertov domačih in tujih zasedb, koncerti so bili odlično obiskani. Tudi v letu 2025 smo sodelovali z ljubljansko mikropivovarno Tektonik, ki je s pivom, varjenim prav za cikel koncertov Celica špila, obogatila našo gostinsko ponudbo.

Seznam koncertov:

- 3. 7.: **Kavasutra + Bibliban**;
- 10. 7.: **Irnini Mons + Iza Napotnik**;
- 17. 7.: **Less + Primal Alchemy**;
- 24. 7.: **Goblyns + Rikki Neon**;
- 31. 7.: **Karmakoma**;
- 7. 8.: **Kaery Ann + Dunraven**;
- 14. 8.: **Long Dumb Voices + Tschimy**;
- 21. 8.: **Liamere + Frankly**;
- 28. 8.: **Dina Jashari + Sake**.

RAZSTAVE

V letu 2025 smo v galerijskem prostoru in osrednjem hodniku Hostla Celica izvedli devet likovnih razstav.

Seznam razstav z datumi odprtja:

- 25. 2.: **Andrej Jemec: Vojna, mir in esenca**, v sodelovanju s KUD Sestava;
- 16. 4.: **Tina Kralj: Polsen**, likovna razstava;
- 13. 5.: **Žiga Okorn: Razkrivanje II**, v sodelovanju s KUD Sestava;
- 8. 7.: **Ajš Mak Vičar: Šotišče slik**, v sodelovanju s KUD Sestava;
- 9. 9.: **Joni: Dozorela nežnost**, v sodelovanju s KUD Sestava;
- 9. 9.: **Mirko Malle in Marko Arich: Barvno dirigiranje**, multimedijška razstava, v sodelovanju s KUD Sestava;
- 20. 11.: **Alenka Spacal: Bajalkine ilustracije**, razstava ilustracij, kuratorica razstave: Samira Kentrić, v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana;
- 18. 12.: **Marijo Županov: 101**, večmedijska razstava;
- 23. 12.: **Đanino Božić: Tako ali drugače II**, v sodelovanju s KUD Sestava.

IZOBRAŽEVANJE

V sklopu izobraževalnih vsebin smo v Hostlu Celica v letu 2025 organizirali vodene ogleda, potopisna predavanja (cikel *Potopisni ponedeljki*), večere kratkih filmov v sodelovanju s Transit Dokubazaar – neodvisnim ljubljanskim festivalom dokumentarnih filmov; v organizaciji s KUD Sestava pa smo izvedli tudi več raznolikih dogodkov s področja literature, naravovarstva, filozofije ipd.

Potopisni ponedeljki

V letu 2025 smo znova organizirali cikel popotniških predavanj *Potopisni ponedeljki*, ki jih odlikuje dobra obiskanost. V letu 2025 smo pripravili 19 potopisnih predavanj.

Seznam predavanj:

- 13. 1.: **Peru;**
- 20. 1.: **Japonska;**
- 27. 1.: **Sudan;**
- 3. 2.: **S kolesom do Indije;**
- 10. 2.: **Moja severna obzorja;**
- 17. 2.: **Peš skozi čilensko Patagonijo;**
- 3. 3.: **Z motorjem na svilno pot za dober namen;**
- 24. 3.: **Camino;**
- 31. 3.: **Cookovi otoki;**
- 7. 4.: **Pacifiška pot;**
- 14. 4.: **Ruanda in Uganda;**
- 13. 10.: **Indija in dolina Spiti;**
- 20. 10.: **Zimska Švedska;**
- 3. 11.: **Z Bello po severni Evropi;**
- 10. 11.: **Camino treh generacij;**
- 17. 11.: **Divja Sumatra;**
- 1. 12.: **Vzhodni Karibi;**
- 8. 12.: **Senegal in Gambija;**
- 15. 12.: **Nova Zelandija.**

Predavanja, literarni in filmski večeri

V letu 2025 smo v sodelovanju s KUD Sestava ter Transit Dokubazaar izvedli 16 raznolikih literarnih in filmskih dogodkov, s katerimi smo nagovarjali predvsem domače občinstvo ter tako obogatili kulturno-izobraževalno ponudbo Hostla Celica.

Seznam dogodkov:

- 28. 1.: Pesnice o pesnicah: **Nina Medved: Rodna doba;**
- 18. 2.: Pesnice o pesnicah: **Anja Zag Golob: Watson;**
- 4. 3.: Pesnice o pesnicah: **Maja Milošević Čustić: Vidno polje;**
- 25. 3.: Pesnice o pesnicah: **Ana Makuc: Švercam lubenice;**
- 17. 4.: Pesnice o pesnicah: **Ana Porenta: zaTišje;**
- 6. 5.: Pesnice o pesnicah: **Veronika Razpotnik: Sršena pičim nazaj;**
- 28. 5.: Pesnice o pesnicah: **Alojzija Zupan Sosič: Drevo delfin;**
- 19. 6.: Pesnice o pesnicah: **Stanka Hrastelj: Vznožje;**
- 25. 9.: Pesnice o pesnicah: **Ana Pepelnik: V drevo;**
- 6. 11.: Pesnice o pesnicah: **Manca Klun: Nisaki;**
- 11. 12.: Pesnice o pesnicah: **Tanja Božić: Vejo po vejo;**
- 9. 4.: Pogovor o knjigi: **Najbolj samotni kraji;**
- 15. 4.: **Večer češkega, poljskega in slovaškega kratkega filma;**
- 13. - 15. 6.: **Europanorama festival kratkega filma (3 večeri);**
- 13. 7.: **Europanorama fotokaravan - digitalna razstava;**
- 14. 7.: **Europanorama večer kratkih filmov.**

Drugo

V letu 2025 smo izvedli 16 dogodkov, ki ne spadajo v nobeno kategorijo. Izpostaviti gre tudi *Language café*, ki ga v sodelovanju s študenti programa Erasmus organiziramo dvakrat na mesec.

Seznam dogodkov:

- 15. 1.: Delavnica: **Intiutivno slikanje z akvareli;**
- 28. 2. - 1. 3.: Filozofsko srečanje: **2. dnevi filozofa Gorana Starčevića: Digitalizacija sveta in eksistenca;**
- 6. 3.: **Pevska delavnica s skupino Cintare;**

- 8. 4.: Pogovor ob razstavi Andreja Jemca: **Slikarstvo, zdaj!**;
- 10. 4.: **Svet glasbil za staro glasbo**;
- 17. 5.: **Radijski arest: Desadovnjak**;
- 19.–21. 5.: Mednarodni simpozij za hermenevitično filozofijo: **The Artistry of the World?**;
- 22. 5.: Predavanja iz naravovarstva: **Marjana Honigsfeld Adamič: O bobru**;
- 21. 6.: **Radijski arest: Večerja prvakov**;
- 19. 7.: **Radijski arest: Samotni potnik**;
- 16. 8.: **Radijski arest: Globaluna**;
- 13. 9.: **10. mednarodni simpozij Miklavža Ocepka**;
- 18. 9.: **Pevska delavnica s skupino Dečve**;
- 20. 9.: **Radijski arest: Anima Afra**;
- 26. 11.: Predavanja iz naravovarstva: **Matevž Novak: Poljudna interpretacija geološke naravne dediščine**;
- 27. 11.: **Pevska delavnica z Rožančevimi fantjiči**.

Vodeni ogledi

Vodeni ogled *Umetniška svoboda* je še vedno dobro obiskan del turistične ponudbe Hostla Celica, namenjen predvsem učencem tretje triade, srednješolcem in študentom, ki jih zanimata alternativna preobrazba in ponudba nekdanjih vojaških zaporov. V letu 2025 smo gostili 22 skupin ter 516 udeležencev vodenega ogleda *Umetniška svoboda*.

V letu 2024 smo v Hostlu Celica izvedli 120 prireditev, ki se jih je udeležilo 4.800 obiskovalcev. V to številko niso vključeni obiskovalci razstav, saj je njihovo število nemogoče določiti.

Kriterij uspešnosti: Glede na dejstvo, da kulturno-umetniške vsebine obiskuje zvesto občinstvo, lahko ta programski sklop označimo kot uspešen.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, potrebni za izpeljavo programa, se ne pokrijejo, tudi zaradi tega, ker so vse prireditve brezplačne. Dodano vrednost v izvedbi programa na tej lokaciji vidimo predvsem v tem, da nam je tudi v letu 2025 uspelo ohraniti in nadgraditi sloves Hostla Celica kot ene izmed točk živahnega kulturnega dogajanja.

Kriterij primernosti: V Hostlu Celica smo pripravili prireditve, ki nagovarjajo mlajšo in srednjo generacijo, ki to prizorišče dojema kot odprt prostor ustvarjalnosti in se zaradi tega rada vrača. Primernost se je povečala tudi na račun večjega deleža obiskovalcev, ki so bili nastanjeni v hostlu.

Kriterij dostopnosti: Glede na raznoliko domače in tudi tuje občinstvo ter predvsem zaradi dejstva, da so bile vse izvedene prireditve brezplačne, menimo, da je kriteriju dostopnosti povsem zadoščeno.

h. Število medijskih objav

Leta 2025 smo v medijih zaznali 3551 člankov, ki se nanašajo na celotno delovanje Javnega zavoda Ljubljanski grad (na kulturno-umetniškem in tudi na turističnem področju, ki vključuje tudi namestitveno dejavnost v Hostlu Celica in studiih Na Stolbi).

4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo

V letu 2025 smo obratovali vse dni v letu. Skupaj torej beležimo 365 dni obratovanja tirne vzpenjače in 615.448 prepeljanih potnikov, kar je za 40.226 več kot v letu 2024.

Obratovalni čas tirne vzpenjače se je prilagajal odpiralnemu času Ljubljanskega gradu:

- 9:00–19:00 januarja, februarja, marca, aprila, oktobra, novembra in decembra,
- 9:00–22:00 maja, junija, julija, avgusta in septembra.

Vse leto so se na napravi izvajala redna vzdrževalna dela, ki se opravljajo v skladu z Zakonom o žičniških napravah za prevoz oseb, standardom SIST EN 1709 in navodili proizvajalca naprave (Garaventa).

V letu 2025 smo opravili nekatera večja dela, kot so:

- obnovitev sanitarij na spodnji postaji,
- postavitve kontrol pristopa za sanitarije,
- obnovitev strehe na blagajni spodnje postaje,
- pripravljalna dela za izvedbo 5-letnega rednega servisa,
- pripravljalna dela za vzpostavitev druge kabine.

V marcu bo izveden redni 5-letni pregled naprave, ki vključuje:

- pregled delovne in varnostnih zavor,
- pregled hidravličnega agregata delovne in varnostnih zavor in
- pregled hidravličnega agregata tirne zavore.

V času 5-letnega pregleda bo zaustavljeno obratovanje, za prihod obiskovalcev na grad pa bo v tem času poskrbljeno z avtobusnim prevozom.

Glede na načrtovani program dela za leto 2025 beležimo nekatera odstopanja pri končnem poslovnem izkazu:

- za skoraj 7 odstotkov več opravljenih prevozov potnikov;
- za dobrih 8 odstotkov večji prihodek od prodaje vozovnic;
- zmanjšanje dotacij;
- povečanje stroškov dela;
- povečanje stroškov obratovanja, splošnih stroškov, opreme in amortizacije;
- zmanjšanje stroškov investicijskega vzdrževanja.

Izkaz poslovnega izida izvajanja gospodarske službe prevoza potnikov s tirno vzpenjačo je prikazan v spodnji tabeli.

	REALIZACIJA 2024	REALIZACIJA 2025	NAČRT 2025	<u>Realizacija 2025</u> Načrt 2025
Št. potnikov	575.222	615.448	592.479	104 %
Prihodek od prodaje	1.758.540	1.903.281	1.811.296	105 %
Transfer za posebni pregled	199.957	0	0	/
Drugi prihodki MOL plače ZZZS, zavarovalnica....	142.874	65.277	50.000	/
PRIHODKI SKUPAJ	2.101.370	1.968.558	1.861.296	

Stroški dela	371.644	414.515	431.106	116 %
Stroški obratovanja, splošni stroški, oprema in amortizacije	1.072.538	1.264.240	1.200.000	112 %
Strošek posebnega večletnega pregleda	327.135	3.388	3.400	/
Investicijsko vzdrževanje	111.178	97.123	130.000	117 %
STROŠKI SKUPAJ	1.882.495	1.779.266	1.764.506	
Poslovni izid	218.876	189.292	96.789	

Tabela 1: Izkaz poslovnega izida izvajanja gospodarske javne službe prevoza potnikov s tirno vzpenjačo

4.3.1.3 Oddajanje prostorov v upravljanju

V letu 2025 je bilo v prostorih Ljubljanskega gradu izvedenih 125 različnih poslovnih, protokolarnih dogodkov, slavij, praznovanj in zarok, ki so jih organizirali profesionalni organizatorji ali zasebni najemniki. Najbolj zasedena meseca sta bila junij in september, ko so prevladovali predvsem kongresi ter konference. Med letom so se pojavljala tudi povpraševanja po izvedbi gala večerij in večernih sprejemov z grajsko kuliso; v toplejših mesecih pa je najemnikom najbolj zanimiva kombinacija najema dvorane z zunanjim prostorom. Prav zato smo v letu 2025 ponudbi dodali delni najem Grajskega dvorišča, priljubljenega prireditvenega prostora, kjer je mogoče prirediti sprejem za večje število gostov ali dogodek popestriti z glasbeno-plesnimi nastopi.

Med najemniki grajskih dvoran so prevladovali domači, vedno več pa je tudi tujih organizatorjev, ki sodelujejo z večjimi turističnimi agencijami, kongresnimi organizatorji oziroma so za naše prizorišče izvedeli na mednarodnih sejnih.

Kljub sečnji na Grajskem griču v januarju in nekaterim nujnim obnovitvenim delom na dvorišču v novembru in decembru) so bili vsi načrtani dogodki izvedeni brezhibno. Nismo zaznali negativnega vpliva na organizatorje ali obiskovalce dogodkov. V letu 2025 smo začeli tudi obnovo Bastije, ki bo postala večnamenski prostor, in tako organizatorjem dogodkov ponudila dodatno vrednost in še večjo izbiro prizorišč.

Plačljivo in urejeno javno parkirišče je bilo med organizatorji dogodkov dobro sprejeto, tako med slovenskimi kot tujimi najemniki pa se pojavlja povečano povpraševanje po organiziranem prevozu z avtobusi na metan. Za to možnost se odloča že približno tretjina organizatorjev. Organizacijo prevoza omogoča Ljubljanski potniški promet (v nadaljevanju: LPP), s katerim že od leta 2022 ohranjamo uspešno poslovno sodelovanje.

Med domačimi prireditelji, ki organizirajo dogodke izven obratovalnih ur tirne vzpenjače, se približno tretjina odloči za podaljšanje obratovanja le-te, s tem pa gostom omogočijo več trajnostnih možnosti dostopa na prireditveni prostor.

Med novostmi v letu 2025 na področju dodatne ponudbe za najemnike dvoran velja izpostaviti sodoben avtobus na vodik, konec leta pa smo vpeljali tudi možnost prevoza z manjšimi vozili – sedemsedežnimi električnimi kombiji. Ob organiziranem avtobusnem prevozu imajo najemniki po

novem možnost, da zamenjajo digitalni napis na sprednji strani avtobusa oz. tega personalizirajo za svoj dogodek.

Kot nosilci certifikata Zeleni ključ smo tudi v letu 2025 sodelovali z zunanjimi organizatorji, jim svetovali z zelenimi napotki, širili možnosti prihoda, s ponudniki cateringa pa iskali skupne rešitve za zmanjševanje presežkov hrane na dogodkih. Na tem področju smo se dodatno izobraževali in povezovali s strokovno in drugo javnostjo. V avgustu smo se udeležili poletne šole za kongresne organizatorje, ki je v organizaciji združenja City Destinations Alliance (City DNA) potekala v Luksemburgu. Na dogodku smo skupaj s predstavniki evropskih mestnih destinacij, kongresnih birojev, strokovnjaki iz kongresne industrije in poslovnega turizma ter predstavniki največjih organizacij na tem področju (IMEX Group, IAPCO idr.) iskali inovativne rešitve za razvoj kongresnega turizma, širili strokovno znanje ter navezovali nova poslovna znanstva.

Februarja smo kot partnerji znova sodelovali na poslovnem borzi Conventa – največjem sejmu na področju industrije srečanj v tem delu Evrope. Uspešno smo predstavili grajske dvorane in vsebine ter pridobili kontakte mednarodnih organizatorjev; tem smo omogočili tudi nastanitev v naših apartmajih na Stolbi.

Na področju kongresne dejavnosti že vrsto let uspešno sodelujemo s Turizmom Ljubljana, Kongresnim uradom Ljubljana, Kongresnim uradom Slovenije (v nadaljevanju KUS) ter turističnimi agencijami. Ljubljana se še naprej izkazuje kot privlačna destinacija za organizacijo manjših eno- ali večdnevni kongresov, spremljevalni program ali večerja na Ljubljanskem gradu pa kot obvezni postanek oziroma dodana vrednost. Ponudba turistično-kulturnih produktov, kot so na primer Grajski pozdrav Friderika in Eleonore, ogled grajskih vsebin ter igre pobega, je priljubljena obogatitev marsikaterega dogodka. Ljubljanski grad je po ocenjevanju KUS v letu 2025 ohranil status »prizorišča za posebne dogodke«.

Zaznali smo povečano povpraševanje po organiziranih »teambuildingih«. V letu 2025 smo njihovo izvedbo omogočali z izbranimi grajskimi turističnimi produkti – igrama pobega (*t. i. Escape room*) »Odreši čarovnico« in »Osvobodi zmaja«, z grajskim zimzelenim produktom Časovni stroj ter z nagrajenim petzvezdičnim edinstvenim doživetjem Kulinarični časovni stroj. Omenjeni produkti so sicer namenjeni manjšim skupinam, zato bomo v prihajajočem letu razvijali ponudbo tudi za potrebe večjih skupin.

Kot ena pomembnih prednosti organizacije dogodka na Ljubljanskem gradu se še vedno izkazuje celovitost storitve pri najemu prostora. Zunanjim organizatorjem omogočamo organizacijsko, tehnično in logistično podporo, kakovostno opremo ter dodatne storitve. Številnim organizatorjem manjših dogodkov smo olajšali izvedbo, prav tako pa sodelovali z večjimi organizacijskimi ekipami ter profesionalnimi organizatorji dogodkov, ki cenijo strokovni pristop in kakovostno storitev. Nekateri najemniki se zato na grad vračajo že več let zapored.

Ljubljanski grad se vedno bolj uveljavlja med prizorišči najvišjega državniskega nivoja. Tako smo na protokolarnem področju gostili nekatere pomembne dogodke in goste na mednarodni ravni. Med drugim lahko izpostavimo srečanje Nata, ki ga je gostila Slovenija v oktobru, in delovni obisk francoskega predsednika Emmanuela Macrona, v sklopu katerega je bila na gradu izvedena novinarska konferenca.

Leta 2025 je bilo na Ljubljanskem gradu še veliko drugih odmevnih dogodkov. Hribarjeva dvorana je postala redno prizorišče koncertov v soju sveč (Candlelight), ki so znani po vsem svetu. Na področju industrije srečanj velja izpostaviti Convento Crossover, na področju marketinga pa podelitev nagrad Effie. Tudi organizatorji znanstvenih in strokovnih dogodkov so za prizorišče izbrali Ljubljanski grad, prav tako smo izvedli podelitev kongresnega ambasadorskega programa ter podelitev nagrad Medis. Na lokalni ravni smo tudi leta 2025 izvedli največji že tradicionalni dogodek, tj. slavnostno sejo Mestne občine Ljubljana.

Ponovno smo gostili festival stand-up komedije PANČ, ki je praznoval 18. obletnico, ter Ljubljana Forum, ki je obeležil svojo 15-letnico.

Izvedli smo dva tradicionalna dobrodelna teka, in sicer Rokusov Hop na grad (7. tek v korist otrok na Pediatrični kliniki v Ljubljani) in Študentski tek na grad (že 32. zapored). Poleg tega smo sodelovali pri pripravi in izvedbi zahtevne mestne preizkušnje v sklopu Spartana City Ljubljana, ki je potekala med 30. in 31. avgustom.

Na osnovi pohval in zadovoljstva gostiteljev s storitvami Ljubljanskega gradu prejemamo rezervacije za pomembne obletnice in slavlja tudi v prihodnjem letu.

Poleg neposredne komunikacije z najemniki grajskih prostorov smo na področju zalednih aktivnosti posodobili načrt kapacitet posameznih dvoran, naredili nove izrise različnih postavitev (gala večerja,

kino postavitev itd.) ter digitalizirali del poslovnega procesa, vezanega na rezervacijski sistem in izdajanje računov.

Na Ljubljanskem gradu je bilo leta 2025 118 različnih poslovnih in protokolarnih dogodkov drugih organizatorjev. Prevladovali so stoječe in sedeče pogostitve, poslovne konference ter srečanja, organizatorji pa so prihajali iz Slovenije in tudi iz tujine. Dogodki so se nizali vse leto, več pa se jih je zgostilo od marca do junija ter od septembra do sredine decembra. Opazili smo povečano povpraševanje v novembru.

4.3.2 Druge dejavnosti, namenjene izvajanju dejavnosti javne službe

4.3.2.1 Turistična dejavnost

Na turistične tokove je v letu 2025 vplivalo več dejavnikov, tako domačih kot mednarodnih dogajanj, kot so npr. vojne, druginja, politična dogajanja. Kljub temu je Ljubljanski grad ostal ena izmed ključnih in najbolj obiskanih turističnih točk v Sloveniji in tujini. Trend rasti pri številu prodanih vstopnic, prihodkih od prodanih vstopnic in povprečni ceni prodane vstopnice se je nadaljeval tudi v letu 2025. Presežena je bila večina parametrov iz leta 2019, ki je bilo za Ljubljanski grad eno izmed najbolj uspešnih let.

V letu 2025 smo zabeležili 1.269.311 prehodov, kar je nekoliko več kot leta 2024. V strukturi obiskovalcev se je še povečal delež tujih obiskovalcev, ki sedaj znaša 79 odstotkov. Glede na statistiko prodanih turističnih vstopnic so prevladovali obiskovalci iz Italije, Nemčije, ZDA, Velike Britanije, Hrvaške, Francije in Španije.

Delež obiskovalcev, ki so kupili katero od grajskih vstopnic, je v letu 2025 znašal 73 odstotkov. Povečala se je tudi povprečna vrednost prodane vstopnice, ki je v letu 2025 znašala 7,28 EUR, kar je 45 odstotkov več kot v letu 2019.

Nadaljevali smo prodajo vstopnic na posredniških portalih Viator – Trip Advisor in GetYourGuide. Glede na leto 2024 smo zaznali 30-odstotno rast.

Preteklo leto smo »na ključ« izvedli 43 vodenih ogledov za skupine turistov s križark. V jesenskem sklopu se je število vodenih ogledov povečalo z dvakrat na trikrat tedensko, s čimer bomo nadaljevali

tudi v letu 2026. Nadaljeval se je trend t. i. last minute najav in najav na mestu samem, čeprav si – z namenom učinkovitega upravljanja turističnih tokov in organizacije dela – prizadevamo, da bi bile najave opravljene vnaprej. Povečalo se je število turističnih agencij, s katerimi imamo sklenjen dogovor o sodelovanju.

V letu 2025 smo izvedli javno naročilo in začeli razvijati nov portal B2B. Trenutno turistične agencije svoje najave turističnih skupin posredujejo prek elektronske pošte, kar predstavlja zamuden in manj pregleden poslovni proces. Z vzpostavitvijo rezervacijskega sistema za turistične agencije bomo ta proces digitalizirali ter omogočili sodobno, učinkovito in pregledno upravljanje najav, ki bo na voljo vse dni v letu. Rezervacijski sistem bo turističnim agencijam omogočal samostojno oddajanje najav turističnih skupin ter pregled vseh prihajajočih in preteklih najav. Poleg tega bo sistem omogočal vpogled v odprte in zapadle postavke, izvajanje spletnih plačil z bančnimi karticami ter kreiranje predračunov. S tem bo izboljšana preglednost poslovanja, zmanjšano administrativno delo in povečana učinkovitost sodelovanja s turističnimi agencijami. Portal bo dostopen 24 ur na dan, vse dni v letu in bo na voljo turističnim agencijam v prvi polovici leta 2026.

V letu 2025 smo se udeležili sejmov, borz in delavnic s področja turizma v Sloveniji in Evropi:

- februar: poslovna mednarodna borza Conventa;
- marec: turistična borza ITB v Berlinu;
- maj: turistična borza SIW v Rogaški Slatini;
- september: Blejski strateški forum;
- oktober: MOS v Celju;
- november: Dnevi slovenskega turizma 2025.

Sredi januarja 2025 smo se udeležili podelitve nagrad *Best Of Slovenia 2025* in v kategoriji *Best of Culture* prejeli nagrado *Best Castle*.

Ponudbo turističnih produktov smo v letu 2025 razširili z novim doživetjem:

– *Grajski pobeg: Odreši čarovnico*: zelo uspešnemu *Grajskemu pobegu: Osvobodi zmaja* smo junija 2025 dodali novo igro, ki je namenjena več in večjim skupinam. Produkt je zanimiv tudi za skupine, ki bi tako želele izvesti teambuilding. Med igro, ki poteka na Grajskem griču, igralci odkrijejo zgodbo in izpolnijo željo zadnje ljubljanske »čarovnice«, Anice Gorjup.

Nadaljevali smo promocijo in izvajanje posebnih doživetij *Piknik med Grajskimi trtami in Mestni oddih med grajskimi zidovi in trtami* – skupaj z Grajsko kavarno, restavracijo Strelec in Gostilno na Gradu. Prav tako smo omenjeno doživetje, skladno z razpisnimi pogoji projekta sanacije vstopnega mostu in oživitve obrambnega jarka, v letu 2025 prijavili na razpis za edinstveno doživetje Slovenije.

Kulinarični časovni stroj je bil še posebej promoviran na MOS-u 2025; bil je med nosilnimi temami na stojnici Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport in pod okriljem STO. Doživetje je bilo izpostavljeno kot eno izmed edinstvenih doživetij Slovenije in prejemnikov nagrade sejalec 2024.

Nadaljevali smo tudi promocijo in izvajanje *Senior paketa* – posebnega paketa za upokoјence, ki si želijo doživeti Ljubljano nekoliko drugače. Paket pripravljamo v sodelovanju z LPP in restavracijo Vodnikov hram. Promovirali smo ga Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu, ki je namenjen upokoјencem.

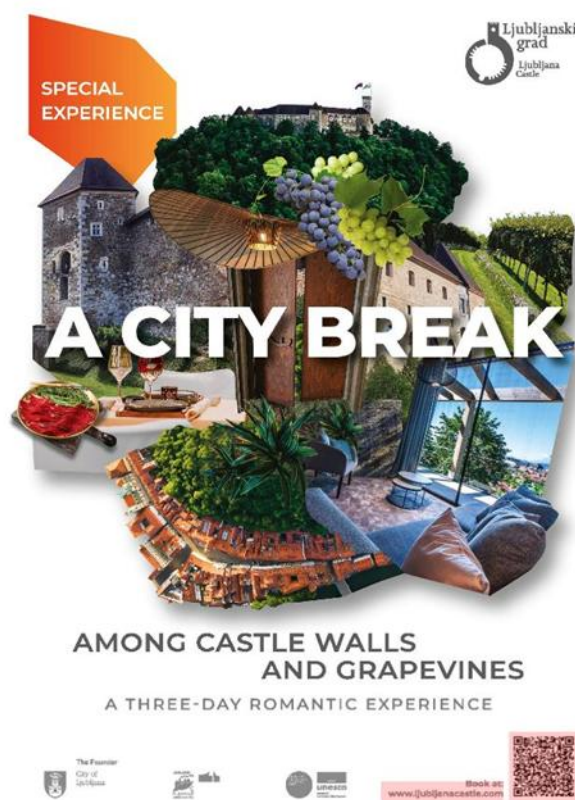
V poletnih mesecih smo v Grajskem vinogradu želeli pripraviti *Večerjo v vinogradu*. Oba termina sta bila zaradi slabe vremenske napovedi žal prestavljena oz. izvedena v restavraciji Strelec.

Tudi lani smo za pokrovitelje pripravili nekaj druženj in možnosti obiska vinograda. 23. aprila (na obletnico zasaditve vinograda) in 3. oktobra smo priredili *Dan odprtih vrat vinograda*, 9. septembra smo organizirali *tradicionalno grajsko trgatev* ter v 11. novembra zaključili z *martinovanjem*, kjer smo med drugim pokrovitelje grajskih trt razvajali z novim letnikom grajskega vina.

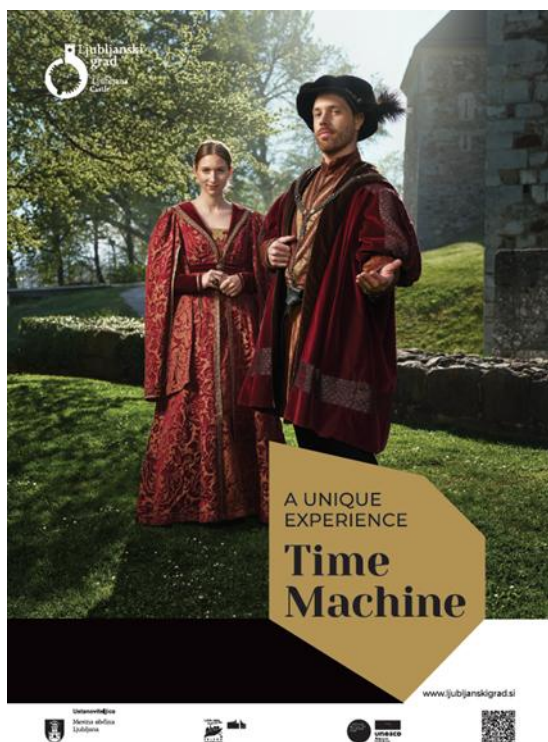
S Turizmom Ljubljana smo sodelovali pri projektu *Teden ljubljanskega turizma*, ki je potekal med 27. septembrom in 3. oktobrom 2025. Domači javnosti smo ponudili brezplačen ogled *Ljubljanski grad nekoliko drugače*, ki je obiskovalce popeljal po podzemlju Ljubljanskega gradu. Izvedli smo tudi dva brezplačna vodena ogleda po Hostlu Celica. Ob svetovnem dnevu turizma, 27. septembra, smo obiskovalcem ponudili omejeno število brezplačnih vstopnic za prostorsko projekcijo *V objemu impresionizma*. 1. oktobra smo obeležili svetovni dan iger pobega; v ta namen smo obiskovalcem ponudili 20-odstotni popust na obe igri. Na zadnji dan, 3. oktobra 2025 smo na široko odprli vrata Grajskega vinograda; obiskovalci so si lahko ogledali vinograd in okušali grajsko vino.

Na aprilskem srečanju skupine za razvoj kulturnega turizma v Ljubljani in Osrednji Sloveniji so nas povabili, da se v Centru Rog predstavimo kot primer dobre prakse. Predstavili smo sodelovanja Ljubljanskega gradu z več kot 100 agencijami in organizatorji potovanj.

Promocijske aktivnosti in oglaševanje kot podpora grajski turistični ponudbi so se odvijale na več nivojih – na ravni letnih dogovorov s stalnimi in strateškimi partnerji (kot so npr. Fraport/letališče Jožeta Pučnika kot vstopna točka v Slovenijo), z oglaševanjem v tujih medijih in nekaterih specializiranih publikacijah ter tudi kot oblika sprejema skupin, delegacij, ki jim osebno predstavimo našo vsebino. Prav tako smo se že tradicionalno z grajsko vsebino priključili tudi projektu LUV fest, ki je pomembna ponudba mesta v februarju/marcu. Oglaševali smo v ASTA (American Society of Travel Advisors), v najvišje rangiranih turističnih revijah, kot je Wanderlust (prvič oglaševali v letu 2025), ter v reviji Adriatic Traveller, kar je le nekaj najvidnejših primerov. Med delegacijami bi izpostavili visoke predstavnike občinskih uprav iz Republike Irske in Severne Irske. Konec septembra so nas tako obiskali generalni direktorji občin, ki smo jim predstavili način delovanja javnega zavoda s poudarkom na razvojnem modelu v povezavi z mestom.

ASTA Worldwide Destination Guide 2025-2026: digitalna publikacija ASTA

Wanderlust avgust/september 2025

Alpen Adria Journal 2025/2026

4.3.2.2 Zaroke, sklepanje zakonskih in partnerskih zvez

Ljubljanski grad je redna lokacija Upravne enote Ljubljana. Poleg rednih poročnih obredov smo izvedli tudi izredne poročne obrede ter cerkveni obred. Skupaj smo tako izvedli 375 poročnih obredov, kar je 15 odstotkov več kot 2024.

Največ porok je bilo sklenjenih maja, junija in avgusta, manj zaželena meseca pa ostajata januar in februar. Med letom smo prilagajali vsebine na spletni strani z namenom jasne razmejitve vsebin, ki jih bodoči pari urejajo neposredno z upravo enoto, in vsebin, ki so vezane na grad. Ponudbo poročnih obredov smo promovirali na spletni strani in z zakupom ključnih besed v okviru Google Grants.

Leta 2025 se je povečalo tudi povpraševanje po slavjih in zarokah, za katere je najbolj privlačna lokacija še vedno Razgledni stolp.

4.3.2.3 Grajska trgovina Friderik

V Grajski trgovini Friderik smo v osmem letu poslovanja povečali promet za 17 odstotkov glede na leto poprej. Med letom smo v prodajo vključili zajetno število novih izdelkov. V procesu idejnega

razvoja smo upoštevali smernice trajnosti ter samo poreklo, pri čemer smo podpirali lokalne in slovenske podjetnike, oblikovalce in izdelovalce.

Med najbolj prodajanimi izdelki v letu 2025 so bili magneti, ki predstavljajo 18 % vseh prodanih izdelkov, na drugem mestu so tiskovine (razglednice, zvezki, knjige ...), ki predstavljajo 11 % vseh prodanih izdelkov, na tretjem mestu pa tekstilni izdelki (majice, nogavice, puloverji ...), ki predstavljajo 9 % vseh prodanih izdelkov.

V sodelovanju z Zavodom KNOF smo za odpadni material, ki ostaja po dogodkih na gradu, našli inovativno rešitev. Iz 100-odstotno recikliranih materialov smo izdelali magnete in obeske v podobi grajske podgane Friderik. Iz preprog in filca, ki bi sicer pristali med odpadki, je tako nastala nova zgodba – spominki z Ljubljanskega gradu.

Na police Grajske trgovine smo leta 2025 dodali tudi unikatni magnet Grajskega stolpa, ki ima posebno vrednost. Izdelek je plod skupnega dela uporabnikov programa Socialna vključenost, ki ga izvaja CenterKontura. Uporabniki programa so polnoletne osebe z različnimi posebnimi potrebami, ki so s svojimi umetniškimi zmožnostmi ob podpori delovnih mentorjev ustvarjajo izdelke, v katerih sta povezana umetniška vrednost in družbeni pomen.

Poleg Friderikove linije izdelkov smo razvijali tudi Grajsko linijo izdelkov in linijo Izbrani grajski užitki.

Med letom 2025 smo s Friderikovo ponudbo in maskoto obogatili še marsikateri dogodek:

- maja smo v sklopu 14. Grajskih dni pozornost namenili otroški liniji izdelkov;
- oktobra smo se ponovno udeležili tridnevnega sejma Tečem/Running EXPO v sklopu Ljubljanskega maratona, kjer smo izpostavili športne izdelke Friderikove linije;
- novembra smo na martinovanju v sklopu Izbranih grajskih užitkov predstavili novo letino vina rdečegrajc in belpin, novo letino grajskega tropinovca ter grajske makrone. Na martinovanju smo počastili tudi grajsko žametovko, potomko najstarejše trte na svetu z mariborskega Lenta, ki že petintrideset let uspeva na Grajskem dvorišču. Ob tej priložnosti smo prvič ponudili možnost nakupa grajske žametovke, in sicer vse od letnika 2022 do letnika 2024.

V ponudbo trgovine smo vključevali izdelke, ki so se vsebinsko navezovali načasne razstave, ki so potekale na Ljubljanskem gradu:

- ob prostorski projekciji V objemu impresionizma smo ponudili številne izdelke z motivom Kolo, slovenskega impresionista Matije Jama. Izdelki so bili izdelani v sodelovanju z Narodno galerijo, zato so bili dodani tudi v spominsko trgovino Narodne galerije;
- v sklopu prostorske projekcije Ko ilustracije oživijo smo skupaj z ilustratorko Hano Stupico razvili ponudbo izdelkov s podobo ilustracije Moj dežnik je lahko balon. Ob tem smo se povezali tudi z založbo Mladinska knjiga in v ponudbo dodali izdelke s podobami ilustracij, ki so prav tako vključene v prostorski projekciji.

Friderika smo med letom izpostavljali tudi na Ljubljanskem gradu in z njegovo podobo opremili polnilno postajo za mobilne telefone, nanj pa opomnili tudi v prazničnem času s city lightom in oglasom v Cicibanu.

City light na Ljubljanskem gradu, december 2025

Oglas v reviji Ciciban, december 2025

Polnilna postaja Friderik, Ljubljanski grad

Leta 2025 smo zagotavljali nemoteno delovanje spletne trgovine Friderik, ki je zaznamovala že šesto leto poslovanja. V okviru rednega vzdrževanja in razvoja smo platformo sistemsko nadgrajevali, izboljševali dostopnost za ranljive skupine ter krepili ukrepe na področju informacijske in spletne varnosti, posodabljanja in izboljševanja predstavitve izdelkov ter optimizacije uporabniške izkušnje – z namenom zagotavljanja pregledne in uporabnikom prijazne spletne nakupovalne poti. S temi ukrepi smo prispevali k večji kakovosti storitve in zadovoljstvu uporabnikov.

V letu 2025 smo na družbenih omrežjih Friderik dosegli rast skupnosti in okrepljeno vidnost vsebin. Profil na Facebooku je v obravnavanem obdobju beležil stabilno stanje, kar kaže na zvesto in stalno občinstvo. Instagram je izstopal z izrazito dinamiko, saj se je število sledilcev povečalo za skoraj 90 odstotkov, kar potrjuje uspešno prilagojeno vsebinsko strategijo. Ob rednem in načrtovanem objavljanju so vsebine na tem kanalu dosegle več deset tisoč uporabnikov, pri čemer se je doseg povečal za več kot 100 odstotkov glede na začetno obdobje. Profil na TikToku, ki smo ga aktivno razvijali v drugem delu leta, je zabeležil več kot 130-odstotno rast sledilcev, kar potrjuje velik potencial kanala. Skupni doseg vsebin na TikToku je v tem obdobju narasel za več kot 100 odstotkov, kar je pomembno pripomoglo k večji prepoznavnosti blagovne znamke Friderik.

4.3.2.4 Blagajniško poslovanje

Na področju blagajniškega poslovanja vodimo statistiko o izvoru naših obiskovalcev, ki so opravili nakup vstopnic. Na podlagi te statistike in povečanega povpraševanja smo v začetku leta 2025 dodali poljščino kot enega izmed jezikov, ki so na voljo v sklopu avdiovođenja po Ljubljanskem gradu. Aprila smo nadgradili napravo za nastavitev jezikov za avdiovodnik; le-ta nam sedaj omogoča nastavitev jezika za vsa vodenja, ki jih imamo na voljo (tj. avdiovođenje, Časovni stroj in Izza grajskih rešetk), prav tako nam omogoča podroben in realen vpogled v izbiro jezikov avdiovođenja ter ponuja dodatne statistične podatke.

Tudi v letu 2025 smo si prizadevali za iskanje bolj trajnostnih rešitev in materialov ter uvajanje izboljšav na področju trajnosti. Tako smo od julija dalje na prodajnih mestih začeli izključno uporabljati ekološki reciklirani papir za rolice za POS-terminale in za rolice za račune. V Info centru smo aprila namestili napravo za razkuževanje, ki jo uporabljamo za razkuževanje avdiovodnikov po uporabi ter pripomočkov za Grajski pobeg. S tem smo znatno zmanjšali uporabo razkužilnih robčkov. Na spodnji postaji tirne vzpenjače smo maja prenovili toaletne prostore in jih opremili s plačilnim avtomatom. En toaletni prostor je namenjen gibalno oviranim osebam in je dostopen z dvigalom. Tako kot toaletni prostor pred dvorano Palacij je tudi ta opremljen z evroključavnico. Evroključ je poseben univerzalni ključ, s katerim lahko osebe z oviranostmi odprejo toaletne prostore, namenjene invalidom.

Nadaljevali smo projekt digitalizacije: začeli smo z uporabo platforme oz. aplikacije PlanDela, s pomočjo katere lahko bolj učinkovito sestavljamo razporede dela za različna delovna mesta. Aplikacija nam omogoča tudi t. i. evidentiranje navzočnosti študentov; v uporabi bo od januarja 2026.

Pred Vstopni paviljon smo postavili nov kartomat, ki obiskovalcem omogoča samostojni nakup vstopnic. Z namestitvijo kartomata smo uvedli novo prodajno mesto, saj lahko v primeru velike gneče obiskovalci opravijo nakup na kartomatu, in tako tudi preskočijo vrsto pred prodajnim mestom. Na kartomatu so na voljo najbolj prodajane vstopnice.

Ohranjevalnik zaslona novega kartomata je tudi dobro komunikacijsko orodje ob različnih dogodkih, festivalih, saj obiskovalci lahko že pred vhodom pridobijo vse potrebne informacije o dogajanju v posameznem času.

Ohranjevalnik zaslona kartomata pred Paviljonom Ljubljanskega gradu

Ena od stalnih nalog na področju blagajniškega poslovanja je tudi spodbujanje obiskovalcev k spletnemu nakupu vstopnic. Leta 2025 se je število prodanih vstopnic na spletu povečalo za kar 51 odstotkov, saj je bilo prodanih več kot 50.000 vstopnic. Delež vstopnic, kupljenih na spletu, je tako znašal 6 odstotkov.

Posodobili smo predlogo za Print@home vstopnice in prilagodili informacije, navedene na vstopnici, glede na tip dogodka – vstopnica za prireditev ali vstopnica za obisk gradu. Dodali smo informacije o dostopu na grad, možnostih parkiranja, digitalnem zemljevidu, spoštovanju kulturne dediščine ter druga koristna obvestila.

Pri obiskovalcih, ki nas večkrat obiščejo, smo promovirali kartico Royal (letno kartico z neomejenim številom obiskov grajskih vsebin, voženj z vzpenjačo in dodatnimi ugodnostmi), in tudi tako pridobili nekaj novih imetnikov.

Na najbolj obiskanih točkah Ljubljanskega gradu so obiskovalce pričakali informatorji, ki smo jih opremili s tabličnimi računalniki, ki omogočajo brezgotovinsko prodajo vstopnic. Poleg prodaje so bile glavne naloge informatorjev pomoč pri usmerjanju obiskovalcev, predstavitvi različnih doživetij ter zagotavljanju prijetnega obiska.

Od leta 2017 imamo v ponudbi igro Grajski pobeg: Osvobodi zmaja, kateremu smo letos dodali še novo igro Odreši čarovnico, saj smo želeli zadostiti povpraševanju po teambuildingih večjih skupin. Od leta 2017 do konca leta 2025 je igro Osvobodi zmaja odigralo že več kot 35.500 oseb, zato smo v novembru izvedli tudi večjo tehnično posodobitev zadnje interaktivne sobe.

Turizmu Ljubljana vsak mesec oddajamo statistiko o izvoru obiskovalcev/kupcev grajskih vstopnic, oktobra pa nas je ta povabil k predstavitvi njihovega projekta »Ljubljana Flows«. Ljubljanski grad je namreč eden izmed redkih ponudnikov kulturnih in turističnih vsebin z avtomatskim sistemom zbiranja podatkov, saj informacije o izvoru obiskovalcev vpišemo v prodajni program že ob samem nakupu vstopnic. V projektu Turizma Ljubljana, ki razvija poenoteno metodologijo zbiranja podatkov vseh muzejev in galerij mesta Ljubljana, bomo sodelovali tudi v letu 2026.

Od 30. septembra do 2. oktobra smo znova sodelovali na Festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu, kjer smo predstavljali ponudbo Ljubljanskega gradu v sklopu stojnice Mestne občine Ljubljana. Še posebej smo izpostavili Senior paket, doživetje, ki je prilagojeno upokojencem. Z Visa kartico smo nadaljevali sodelovanje v programu ugodnosti. Kupci so prejeli 10-odstotni popust pri plačilu s plačilno kartico Visa pri naslednjih vsebinah: *Grajski pobeg*, grajski vstopnici z avdiovodnikom, *V objemu impresionizma*, *Friderik in lov na zaporniško številko* in *Časovni stroj do pet oseb*.

Kot pretekla leta smo tudi v tem letu dali poudarek na izobraževanju blagajniškega osebja. Ker je Ljubljanski grad izjemno obiskana turistična točka, smo prav posebno pozornost namenili obnovitvi znanja prve pomoči in oživljanja s pomočjo naprave AED.

4.3.2.5 Grajski park – upravljanje plačljivih parkirnih mest

V letu 2025 je Grajski park deloval v skladu z ureditvijo, vzpostavljeno v januarju 2024, ko smo park preuredili in uvedli plačljiva parkirna mesta z namenom izboljšanja dostopnosti in mobilnosti obiskovalcev. Parkirišče je tako zagotavljalo sodoben, do okolja prijazen prostor, namenjen predvsem kratkotrajnemu parkiranju obiskovalcev gradu, polnjenju električnih vozil in zagotavljanju varnih pešpoti ter prostora za kolesarje in skiroje.

Glede na število obiskovalcev je parkirišče tudi v preteklem letu zahtevalo vsakodnevno upravljanje, zato je bilo na lokaciji stalno prisotno naše osebje. Koordinacija je zajemala naslednje aktivnosti:

- upravljanje sistema parkiranja, zapornic, plačilnega avtomata, aplikacije, videonadzora;
- odpravljanje težav na plačilnem avtomatu in zapornicah;
- spremljanje statistike;
- sodelovanje z zunanjim izvajalcem sistema;
- redna komunikacija s sistemom Easypark;
- preusmerjanje morebitnih avtobusov in avtodomov, ki pripeljejo na Grajski grič;
- usklajevanje LPP-avtobusov na metan v času dogodkov;
- koordinacija in komunikacija z zunanjimi izvajalci (LPP, mestno redarstvo);
- sodelovanje z varnostno službo;
- usmerjanje vozil v času poročnih obredov, rojstnih dni, večjih dogodkov ...;
- upravljanje dostav v času priprave na dogodke.

V okviru nadaljevanja prizadevanj za boljšo organizacijo obiska v času dogodkov smo obiskovalce gradu in udeležence dogodkov vnaprej obveščali o morebitni povečani zasedenosti parkirišča ter jih spodbujali k uporabi alternativnih prevoznih sredstev, kot sta tirna vzpenjača in javni prevoz. S tem smo uspešno zmanjševali zastoje na Cesti slovenskih kmečkih uporov ter zagotavljali proste intervencijske poti. Z organizatorji dogodkov smo se usklajevali in načrtovali rešitve za zagotavljanje dostopnosti parkirišča v času večjih dogodkov, kar se je izkazalo kot ključno za preprečevanje morebitnih zapletov.

V času projekcij Filma pod zvezdami in festivala PANČ smo namesto elaborata, ki dovoljuje parkiranje na pločniku, prvič organizirali prevoze z avtobusi na metan, s čimer smo pripomogli k

zmanjšanju prometa na Grajskem griču ter povečanju varnosti za vse obiskovalce, ki na dogodek prihajajo peš.

Leta 2025 se je potrdilo učinkovito delovanje vzpostavljenega sistema parkiranja. Z doslednim upravljanjem in usklajevanjem z dogodki na gradu smo ohranjali visoko raven zasedenosti parkirišča ter obenem zagotavljali dobro uporabniško izkušnjo. Parkirišče je tako pomembno pripomoglo k urejenemu obisku območja in nemotenemu poteku dejavnosti na gradu.

4.3.2.6 Trženjsko komuniciranje

2025 je bilo leto, zaznamovano z oglaševanjem v novih medijih, s promoviranjem Kulinaričnega časovnega stroja s poudarkom na nagradi sejalec (najvišje priznanje na področju turizma v Sloveniji, ki smo ga prejeli ob koncu leta 2024), z že tradicionalno pridružitvijo dogodkom, kot je npr. LUV fest pod okriljem Turizma Ljubljana ali pa ETM (Evropski teden mobilnosti) v jesenskem času, lansiranjem nove »sobe pobega« oz. »Escape room« z naslovom *Odreši čarovnico* (v tem primeru je »soba oz. room« kar Grajski grič). Pred visoko turistično sezono smo se intenzivno pripravljali na promocijo novih in obstoječih produktov, skozi celo leto pa marketinško podpirali kulturno-umetniški program in načrtane vsebine. Vsebine smo oglaševali v Sloveniji in na tujih trgih, v pozni jeseni pa smo izpeljali eno večjih kampanj za novo prostorsko projekcijo *»Ko oživijo ilustracije«*, ki bo na ogled vse do januarja 2027.

Ob začetku leta je običajno strnjen prvi del predstav in dogodkov za otroke (predstave, zimske počitniške delavnice, cikel Friderikovi pravljичni dopoldnevi itd), prav tako je v tem času v polnem teku jazz sezona, ko imamo vsak petek koncertne večere v Jazz Clubu Ljubljanski grad. Pomlad že vrsto let začnemo z dogodki za veliko noč, ki jih bomo v letu 2026 še nadgradili, vsekakor pa so najbolj odmevni Grajski dnevi, ki so postali že nekakšen »družinski praznik doživetij na gradu«. Vključujejo ogromno vsebin za otroke, z njimi pa obeležujemo vsako leto tudi pomembno obletnico, ko je leta 1905 takratni župan Ivan Hribar odkupil grad od mestnih oblasti. Grajske dneve smo leta 2025 oglaševali z novo krovno podobo.

Pred glavno sezono je stopila v ospredje oglaševanja turistična ponudba in lansiranje igre pobega *Odreši čarovnico*. Prav tako smo uspešno izpeljali Film pod zvezdami, ki poteka skoraj cel mesec v soorganizaciji s Kinodvorom. Poleti smo z oglaševanjem podprli razstavo Tomata Koširja. Poudarka jesenskega dela sta bila vsebina in oglaševanje nove prostorske projekcije, ki poteka v sodelovanju z

Mladinsko knjigo. Prvi val oglaševanja je bil zaokrožen konec novembra, v času odprtja projekcije, drugi val pa načrtujemo v prvi polovici 2026.

Z dolgoletnimi partnerji ohranjamo dobre poslovne odnose (Fraport, Lovely Trips ipd.), prav tako dolgoročno gradimo Google Grants in zakup ključnih besed na Googlu, kar je tudi v letu 2025 poskrbelo za dobre rezultate – 60 % več klikov na ključne besede je bilo v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (drugo najboljše leto z vidika klikov, odkar spremljamo in smo del tega sklada). Vsako leto se trudimo, da vsebine, ki so objavljene na spletni strani več kot mesec dni, izpostavimo tudi v različnih jezikih oz. na različnih trgih.

Kar zadeva kanale in medije, smo grajske vsebine največkrat podprli z radijskim in zunanjim oglaševanjem, nekoliko manj v tisku. Z oglaševanjem ustrezno podpiramo tudi posebne segmente delovanja gradu (na primer spletno trgovino Friderik, turizem, poroke in najeme dvoran), zato so ti v poročilu predstavljeni posebej. Leta 2025 smo nagovarjali dve posebni ciljni skupini, in sicer upokojence s paketom *Senior* ter poslovno javnost prek profila LinkedIn (700 sledilcev in približno 100 objav letno) ter občasnim oglaševanjem v specializiranih revijah, platformah, kot so ADMA, Kongres magazin ipd.

Razmerje med domačimi in tujimi obiskovalci je še vedno zelo v prid tujih, a si vseeno želimo približati Ljubljanski grad domačinom in vsem tistim, ki spoštujejo kulturno dediščino. Naše dosedanje aktivnosti se kažejo v vse večji obiskanosti grajskih vsebin – otroškega programa, razstav in jazz kluba. Vsekakor je naš primarni cilj nagovarjanje domačinov, da bi grad redno obiskovali. Seveda pa ne smemo pozabiti, da je Ljubljanski grad stičišče in obvezna (»must see«) atrakcija, ki jo tujci vedno znova radi obiščejo.

Nekaj primerov oglaševanja različnih projektov v letu 2025:

Adriatic Traveller 1/1 tiskan oglas

Korpo oglas na klopi v Portorožu

TAM TAM plakati: Grajski dnevi, Ko ilustracije oživijo Tomato Košir

Modre novice, 1/1 tiskan oglas

Val navtika, 1/1 tiskan oglas

Oglaševanje na avtobusu (od zgoraj navzdol): Ko ilustracije oživijo, V objemu impresionizma, korporativna podoba Ljubljanskega gradu (Zeleni ključ)

a. Oglaševanje Hostla Celica

Leta 2025 smo oglaševanje Hostla Celica nadgradili z bolj strateškim in digitalno usmerjenim pristopom. Glavni poudarek je bil na družbenih omrežjih, predvsem na Instagramu, ki je postal osrednji komunikacijski kanal za krepitev prepoznavnosti Hostla Celica kot kulturnega in skupnostno usmerjenega prostora. Facebook je bil uporabljen kot podporni kanal, predvsem za promocijo dogodkov prek integracije vsebin z Instagrama. V letu 2025 smo začeli tudi z aktivnim ustvarjanjem

vsebin za platformo TikTok – z namenom približevanja mlajši populaciji in povečanja dosega med novimi ciljnimi skupinami.

Na Instagramu smo v letu 2025 dosegli izrazito rast vseh ključnih kazalnikov: skupno 288.540 ogledov vsebin, 115.300 doseženih uporabnikov (+ 166,3 %), 3.100 interakcij (+ 100 %), 9.600 obiskov profila (+ 40,4 %) ter 1.700 klikov na povezave (+ 342,5 %). Število sledilcev se je povečalo za 850, kar potrjuje dolgoročno rast in večjo prepoznavnost profila.

Vsebina je prispevala k večini ogledov in zagotavljala stabilno prisotnost ter kontinuiteto komunikacije, medtem ko so plačane objave in sodelovanja z drugimi profili prispevali k največjim porastom dosega in vključenosti, zlasti v času promocijskih kampanj in večjih dogodkov. Najuspešnejše so bile vsebine, povezane s kulturnim programom, koncerti in skupnostnim dogajanjem, kar potrjuje vlogo dogodkov kot ključnega komunikacijskega in promocijskega elementa Hostla Celica.

Struktura občinstva na Instagramu odraža ciljno usmerjeno pozicioniranje hostla: največ sledilcev prihaja iz starostnih skupin 25–34 in 35–44 let, večina iz Slovenije (33,8 %), z izrazito mednarodno prisotnostjo (Italija, ZDA, Nemčija, Združeno kraljestvo, Hrvaška, Brazilija). To potrjuje, da Instagram učinkovito dosega tako lokalno kot mednarodno publiko ter deluje kot pomemben kanal pri načrtovanju obiska naše prestolnice.

V letu 2025 smo nadaljevali aktivno promocijo projekta Celica špila ter drugih kulturnih dogodkov, pri čemer smo vsebine podpirali s profesionalnimi fotografijami in video materiali, ki so dosegali visoko vključenost in doseg. Hkrati smo v sodelovanju z agencijo Innovatif začeli proces celostne prenove vizualne podobe Hostla Celica (nov logotip in celostna grafična podoba) ter pripravo nove spletne strani, ki bo v prihodnje dodatno podpirala digitalno oglaševanje, vsebinsko komunikacijo in boljše uporabniško izkušnjo.

Poleg tega smo v letu 2025 nadaljevali aktivno sodelovanje z mrežo Europe Famous Hostels ter z drugimi domačimi in mednarodnimi partnerji, kar je prispevalo k večji mednarodni opaznosti, izmenjavi promocijskih priložnosti in utrjevanju položaja Hostla Celica kot prepoznavnega kulturnega prostora v evropskem prostoru.

Oglaševanje v letu 2025 je tako uspešno prispevalo k večji opaznosti Hostla Celica, utrditvi njegove vloge kot kulturnega prostora ter k posredni podpori rasti obiska in rezervacij, kar je trdna osnova za nadaljnji razvoj komunikacijskih aktivnosti v letu 2026.

4.3.2.6 Projekti

a. Grajski december

Začetek grajskega decembra je že tradicionalno povezan s prižigom prazničnih luči v Ljubljani, ki se zgodi na petek pred prvo adventno nedeljo (tokrat 28. novembra 2025). Pred začetkom smo pripravili posebno podstran na spletni strani in vključili vse vsebine grajskega decembra (dogodke, grajska doživetja, kulinarčno ponudbo, darilni program, praktične informacije). Grajski december 2025 smo komunicirali z že prepoznavno vizualno podobo, ki si jo želimo ohraniti tudi v prihodnje, in s tem utrditi prepoznavnost blagovne znamke. Grajski december je trajal do ponedeljka, 6. januarja 2026. elotna komunikacija na družbenih omrežjih je izhajala iz krovne podobe, prav tako tudi oglaševalski del (plakati, objave na družbenih platformah, v tiskanih medijih ipd.).

Grajsko dvorišče smo okrasili z naravnimi smrečicami v loncih, notranje prostore pa s trajnostnimi lesenimi smrekami. Dodatno smo okrasili vstopni most in foto točko s prazničnim srcem.

V sklopu okrasitve in prazničnega sejma smo postavili tri stojnice z gostinsko ponudbo Grajske vinoteke in Grajske kavarne. V Grajski trgovini Friderik je obiskovalce pričakal zajeten izbor prazničnih daril. Na gradu se je bilo mogoče povzpeti na Razgledni stolp in si praznično osvetljeno prestolnico ogledati z najvišje točke v mestu. V Grajski kapeli so si obiskovalci lahko ogledali jaslice, lesene skulpture v naravni velikosti avtorja Mira Rismonda (vse do 2. februarja 2026). V Grajski kapeli je bila 24. decembra darovana božična sveta maša. V Peterokotnem stolpu je bila med 27. novembrom 2025 in 6. januarjem 2026 dobrodelna prodajna razstava UNICEF-ove punčke iz cunj, na kateri so obiskovalci lahko kupili/posvojili punčke.

V sklopu posebnega prazničnega dogajanja moramo omeniti lutkovno predstavo za otroke. V decembru smo podjetjem ponudili različne programe, ki so vključevali obisk dedka Mraza z obdarovanjem.

Nekaj primerov in dokaznega gradiva pokritosti v nadaljevanju:

Kam z mulcem, Advertorial, FB, e-novičnik

TAM-TAM plakat

Čestitka oglas v tedniku Družina

4.4 HOSTEL CELICA

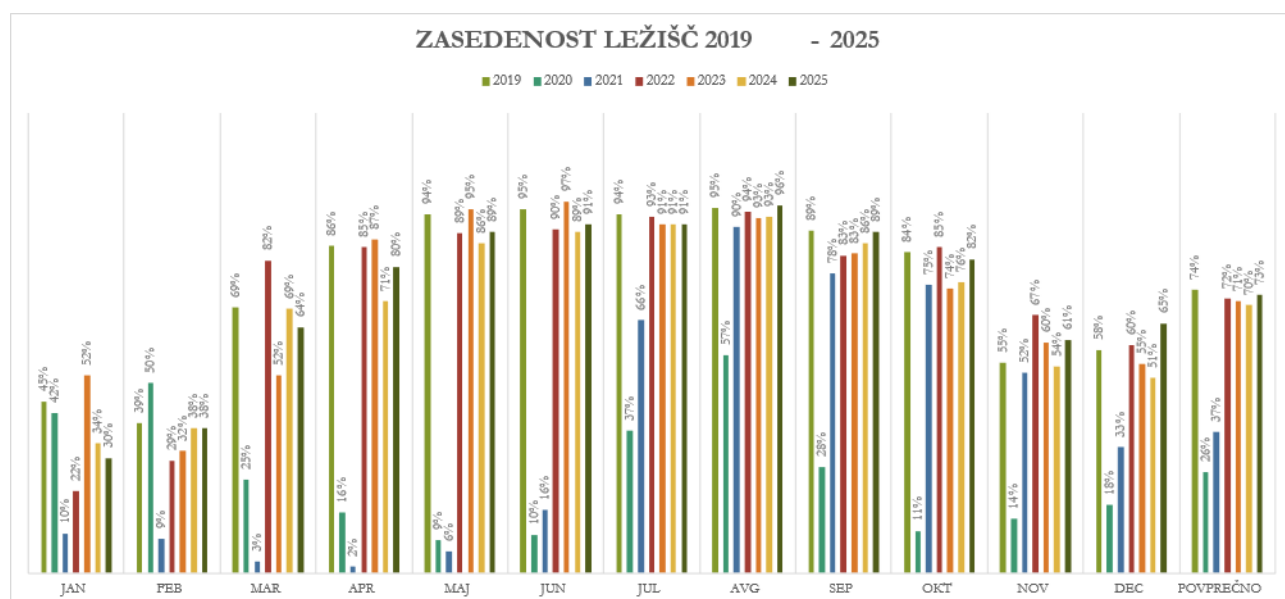
Hostel Celica nadaljuje več kot 20-letno tradicijo obstoja in delovanja ter ima v svetu hostlov še vedno poseben pomen, predvsem zaradi kulturno-umetniškega in zgodovinskega pomena v razvoju mladinskega turizma v Ljubljani.

4.4.1 Namestitvena dejavnost

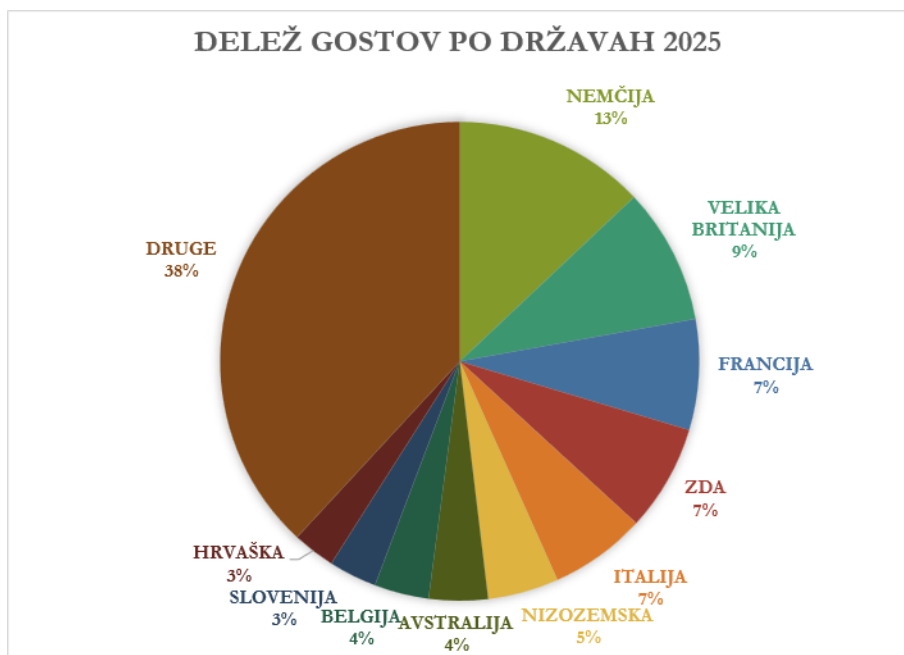
Hostel Celica ima 29 sob in 92 ležišč, ki so vse dni v letu na voljo mladim in tudi mladim po srcu. Še vedno je hostel s 24-urno recepcijo, kar zagotavlja dodano vrednost storitev, stik gostov z ekipo pa je še vedno nenadomestljiva izkušnja.

Leta 2025 smo v hostlu nadaljevali dobro vpeljane sisteme na recepciji in s povezovanjem posodobljenega rezervacijskega sistema z elektronskimi ključavnicami še dodatno poenostavili postopek prijave gostov. Prav tako smo redno oddajali vsa potrebna poročila in statistike prek sistema e-Turizem. Skupno smo v letu 2025 zaračunali 65.099 EUR turistične takse in jo poravnali MOL (2024: 66.577 EUR, 2023: 60.907 EUR, 2022: 64.306 EUR, 2021: 30.400 EUR, 2020: 21.783 EUR, 2019: 66.034 EUR).

Hostel Celica je v letu 2025 zabeležil povprečno 73-odstotno zasedenost ležišč (leto prej 70 %). Gostili smo 12.274 gostov (2024: 12.313, 2023: 11.979, 2022: 12.619, 2021: 6535, 2020: 4490, 2019: 14.623 gostov) iz 103 različnih držav, ti pa so ustvarili 23.682 prenočitev. Skupno so v nastanitvenem delu ustvarili 621.724 EUR prihodkov (2024: 619.590, 2023: 630.874, 2022: 487.674, 2021: 346.315 EUR, 2020: 146.555 EUR, 2019: 545.779 EUR).

V statistiko smo vključili zadnjih sedem let, pri odstotkovni zasedenosti leta 2024 in 2025 beležimo rast 3 odstotkov; leti sta v večini mesecev primerljivi z letom 2019. V letu 2025 je bila povprečna doba bivanja 1,93 noči (2024: 1,90 noči 2023: 2,07 noči, 2022: 1,93 noči, 2021: 1,89 noči, 2020: 1,68 noči, 2019: 1,72 noči).

Največ gostov v letu 2025 je bilo iz Nemčije (13 %), sledijo gostje iz Velike Britanije (9 %), Francije (7 %), ZDA (7 %), Italije (7 %), Nizozemske (5 %), Avstralije (4 %), Belgije (4%), in Slovenije ter Hrvaške po (3 %).

4.4.2 Gostinska dejavnost

V gostinskem delu pozornost še vedno namenjamo predvsem namestitvenim gostom. Ohranjamo stalno ponudbo kakovostnega samopostrežnega zajtrka, ki je vključen v ceno namestitve. V letu 2025 se je s prenovo bara spremenila tudi vizualna ponudba zajtrka. Hkrati smo nekoliko razširili vsebinsko ponudbo. Celo leto smo gostili tudi več skupin in jim zagotovili polni penzion. Prihodki od prodaje v gostinstvu so v letu 2025 znašali 205.940 EUR (2024: 184.405, 2023: 194.592 EUR, 2022: 182.347 EUR, 2021: 79.127 EUR, 2020: 101.432 EUR, 2019: 256.009 EUR).

Nadaljujemo sodelovanje z lokalno pivovarno in ponudbo izključno lokalnih piv. Poleg piva smo razširili ponudbo tudi drugih pijač slovenskih dobaviteljev oziroma proizvajalcev v naslednjih kategorijah – vino, gin, viski, vodka, jabolčnik in brezalkoholne osvežilne pijače . Osvežena ponudba in idejna zasnova sta bili med gosti zelo dobro sprejeti.

Za različna podjetja in kulturne ustanove smo organizirali tudi pogostitve zunaj Hostla Celica. V letu 2026 načrtujemo razširitev gostinske ponudbe s hrano in pijačo ter organiziranje degustacij lokalnih

proizvajalcev pijač ob dogodkih. Akcijske cene pijač v okviru t. i. »happy hour(s)« smo ponujali ob dogodkih tudi v letu 2025.

Gostinski del je s stalno ponudbo pijač in prigrizkov odprt vsak dan med 7.00 in 23.00 tudi za zunanje obiskovalce. Dodatno (akcijsko) ponudbo prilagajamo glede na letni čas (topli napitki, vino, koktejli ...). Z odprtjem zunanjih vrat vrta in postavitvijo promocijske table smo privabili več zunanjih gostov.

4.4.3 Dodatne storitve

Povpraševanja po dodatnih storitvah je še vedno veliko, zato smo ohranili celotno ponudbo preteklih let. Gostom so na voljo ugoden nakup vstopnic za Ljubljanski grad, izposoja koles, prevoz na letališče, najem avtomobila, pomoč pri organizaciji izletov po Sloveniji, pralnica in shranjevanje prtljage, sef ter brezplačen dostop do spleta. Kot dodatno storitev smo dodali tudi polnjenje električnih koles v novi kolesarnici.

Galerijo Srečišče smo – ob galerijskem delu – še naprej oddajali zaključenim skupinam, za novinarske konference, predavanja, delavnice in druge prireditve. Glede na želje naročnikov ob najemu pripravimo tudi pogostitev: od preprostih odmorov s kavo in rogljički do kosil in večerij.

Poleg Galerije Srečišče oddajamo tudi Zahodno, Orientalno in Slovensko kavarno za različna praznovanja, v katerih smo lani pripravili lastne pogostitve. Promociji svojega lastnega t. i. keteringa bomo v letu namenili še več pozornosti.

Za zaključene skupine smo po dogovoru organizirali vodene ogledde hostla in okolice, še vedno pa receptorji, ob povpraševanju, vsak dan ob 13. uri izpeljejo krajše vodene ogledde za hostelske in zunanje goste.

4.4.4 Studia na Stolbi – Friderik in Eleonora

Grajska studia, imenovana Friderik in Eleonora, ne ponujata samo postelj, pač pa sodobno in udobno nastanitev v samem središču mesta, a še vedno stran od vrveža mestnega jedra in prometnih ulic, saj sta na Grajskem griču.

Studia v svoji notranjosti gostom ponujata zakonsko posteljo, osrednji prostor z dnevno sobo, delovni in kuhinjski kotiček, prostorno kopalnico ter razgledno zunanjo teraso. Prostore smo dodatno okrasili z izbranimi fotografijami slovenskih krajev.

V letu 2025 se je zvrstilo 409 gostov, ki so prihajali iz 32 držav in skupno ustvarili 875 prenočitev, v povprečju pa so ostajali 2,1 noči. Prevladovali so gostje iz Nemčije (19 %), Velike Britanije (13 %), Avstrije (10 %), ZDA (8 %), Italije (7 %) Hrvaške (6 %) in Avstralije (4 %).

Še vedno zelo natančno spremljamo povratne informacije naših gostov, na podlagi katerih lahko izboljšujemo svojo storitev in udobje v namestitvah. Na portalu Booking.com nam je uspelo oceno še zvišati (z 9,7 na 9,8). V komentarjih pa so gostje posebej poudarili udobje, lokacijo, čistočo in storitev.

Tudi v prihodnje želimo zagotoviti, da bi bila studia na voljo predvsem gostujočim umetnikom Mestne občine Ljubljana in njenih zavodov, preostalo razpoložljivost pa naj bi zapolnili individualni gostje, ki rezervacijo opravijo na spletnih platformah ali neposredno pri nas.

4.5 TRAJNOSTNO DELOVANJE ZAVODA

Aprila 2025 smo za Hostel Celica in tudi Ljubljanski grad obnovili certifikat Zeleni ključ in članstvo v Zeleni shemi slovenskega turizma.

4.5.1 Ljubljanski grad

Na Ljubljanskem gradu smo trajnostne aktivnosti začeli že v letu 2016, ko je Ljubljana pridobila naziv zelene prestolnice Evrope.

Z včlanitvijo in pridobitvijo mednarodnega certifikata Zeleni ključ ter vključenostjo v Zeleno shemo slovenskega turizma smo aktivnosti na področje trajnosti z leti nadgrajevali. Na temelju priporočil in kriterijev certifikata smo vztrajno gradili svojo lastno trajnostno zgodbo, ki jo vsako leto s podaljšanjem omenjenih članstev še krepimo.

Tako že vrsto let s spoštovanjem skrbimo za naravo, kulturo in zgodovinsko dediščino ter si prizadevamo, da z gostoljubnim in trajnostno naravnanim pristopom obiskovalcem omogočimo doživetje, ki navdihuje in povezuje. S povezovanjem lokalnih in do okolja prijaznih pobud, inovativnimi programi ter odgovornimi turističnimi praksami ustvarjamo prostor, kjer obiskovalci in lokalna skupnost skupaj gradijo trajnostno prihodnost in vrednote našega časa.

Trajnost vključujemo v dejavnosti poslovanja zavoda in tako skrbimo, da postaja nepogrešljiv del vsakega področja in slehernega posameznika: od zaposlenih, poslovnih partnerjev, dobaviteljev do obiskovalcev gradu.

V sklopu vsakoletne obnove veljavnosti certifikata Zeleni ključ in s tem povezanim članstvom v Zeleni shemi slovenskega turizma smo leta 2025 izvedli naslednje (ciljne) projekte, med katere smo učinkovito vpletli tudi trajnostni vidik:

CILJI	AKTIVNOSTI	PRIČAKOVANI REZULTATI
Trajnostni manifest	Delavnice projektne skupine z namenom priprave izhodišč za manifest;	Trajnostni manifest bo osrednji dokument vpetosti trajnostne politike v vse dejavnosti Ljubljanskega gradu.

	priprava in potrditev dokumenta na nivoju Ljubljanskega gradu; uporaba smernic dokumenta pri poslovanju z zunanjimi dobavitelji, partnerji in ostalimi deležniki Ljubljanskega gradu.	Trajnostni manifest bo osrednji dokument, ki ga bodo morali spoštovati vsi deležniki, ki vstopajo v interakcijo z Ljubljanskim gradom: zaposleni, zunanji izvajalci, poslovni partnerji, dobavitelji in ostala javnost.
Tehtanje odpadkov	Proučitev ponudnikov, različnih možnosti nakupa tehtnic; analiza trenutnih zabojnikov in prilagoditev sistema tehtanja na posamezne zabojnike; redno tehtanje in zbiranje podatkov ter analiza zbranih podatkov po posameznih kategorijah odpadkov.	Tehtanje odpadkov je eden od ciljev certifikata Zeleni ključ. Na osnovi trenutnega ločevanja odpadkov bomo odpadke po posameznih kategorijah tudi tehtali in spremljali njihove vrednosti. Na osnovi enoletnega niza podatkov bomo lahko oblikovali Načrt za zmanjševanje odpadkov. Končni cilj je zmanjševanje odpadkov oz. vnovična uporaba nekaterih od njih.
Načrt za zmanjšanje/ponovno uporabo/o odpadkov	Na osnovi enoletnega niza vrednosti tehtanih vrst odpadkov bomo pripravili načrt za njihovo zmanjševanje oz. ponovno uporabo/predelavo.	Cilj je vsakoletno zmanjševanje odpadkov.

Razstava Zelena Ljubljana	Izbira ustrezne tematike razstave; potrditev Programa za leto 2025; postavitev razstave (na ogled do 25. 5. 2025); brezplačno vodenje po razstavi.	Rdeča nit razstave je prikaz Ljubljane kot zelenega mesta. Razstava odpira vprašanje vloge zelenih površin v mestu in vključenosti takih površin v vsakdan posameznika. Gre za fotografsko razstavo starih fotografij najbolj markantnih in poznanih ljubljanskih parkov, po drugi stani pa tudi prikaz manj znanih, bolj intimnih zelenih kotičkov mesta. Kriterij za izbor fotografij je predvsem estetski Cilj razstave je pri obiskovalcih vzpodbuditi preizpraševanje o vlogi zelenih površin v mestu in predvsem prihodnosti le-teh, predvsem v kontekstu podnebnih sprememb in njihovega vpliva na urbana okolja.
Postavitev stojal Zdravko/Tosama v posameznih toaletnih prostorih https://zazdravjezensk.si/vlozek-ali-tampon	Dogovor glede sodelovanja s podjetjem Tosama; določitev posameznih lokacij na Ljubljanskem gradu; obveščanje obiskovalcev o možnostih brezplačnih bombažnih higienskih pripomočkov.	Promocija zdravja pri delu. Namen je zmanjšanje uporabe umetnih materialov. Odslej bodo zaposlenim in obiskovalkam gradu na voljo brezplačni bombažni higienski pripomočki.

Skladno s strategijo slovenskega turizma, pri kateri je med drugim poudarjen tudi pomen digitalizacije z namenom gradnje odpornejšega turizma, smo tudi v okviru zavoda nadaljevali z

digitalno preobrazbo na posameznih področjih, začeni pri tistih opravilih, ki so časovno potratna in ne pomenijo dodane vrednosti v verigi poslovanja na področju turistične dejavnosti:

- integracija sistema izdajanja računov z rezervacijskim sistemom pri oddajanju dvoran;
- razvoj novega portala B2B za turistične agencije;
- digitalizacija evidentiranja študentov PlanetDela;
- vzpostavitev novega kartomata za prodajo vstopnic;
- spremljanje zasedenosti/kapacitet grajskih dvoran prek aplikacije v času dogodkov.

Na področju trajnosti se je redno sestajala tudi posebna projektna skupina, ki je skrbela, da so zaposleni njeni prvi ambasadorji. V okviru skupine smo izvedli naslednje aktivnosti:

- podaljšanje certifikata Zeleni ključ, april 2025;
- izdelava dokumenta Trajnostni manifest – dokument, ki je osnova za različne deležnike – od zaposlenih do zunanjih partnerjev;
- zeleni odmori za zaposlene, ki se izvajajo enkrat na mesec;
- rubrika v novičniku na temo trajnostnih vsebin – enkrat na mesec;
- pridelava tropinovca iz tropin grajskega grozdja;
- dve čistilni akciji na Grajskem griču in v grajskih prostorih;
- ocena Filma pod zvezdami prek aplikacije Planet Positive;
- sodelovanje s podjetjem KNOF na temo recikliranja materialov, ki bi jih sicer po dogodkih zavrgli: filc smo predelali v izdelke Friderik in žetone za garderobo;
- ločevanje in tehtanje odpadkov – s februarjem smo začeli tehtati posamezne kategorije odpadkov, v nadaljevanju pa bomo poskušali količine le-teh zmanjševati;
- ureditev novega toaletnega prostora na spodnji postaji tirne vzpenjače, kjer je omogočen dostop do invalidskega prostora z evropskim ključem (sodelovanje z Društvom Brez ovir);
- uporaba tirne vzpenjače in LPP-prevozov z avtobusi na metan za dogodke;
- uporaba LPP-prevozov v času Filma pod zvezdami, Panča – namesto elaboratov, ki so omogočali parkiranje na pločniku;
- izvajanje projekta Grajska bralnica od junija do septembra: prebiranje rabljenih revij in knjig;
- uvedba eko rolic – papirja za slipe pri kartičnem poslovanju;
- pitniki v poletnih mesecih;
- razstava Zelena Ljubljana;
- postavitve stojal Zdravko/Tosama v toaletnih prostorih;

- uvedba gumba RSVP – za potrditev prijave na dogodke: upravljanje prijav in prilagajanje naročil cateringa;
- uvedba novičnika za poslovni segment – podajanje zelenih namigov;
- izobraževanje: udeležba na CityDNA Summer School Luxembourg;
- zbiralnik vode v vinogradu;
- organizacija tekmovanja v okrasitvi delovnih mest oziroma delovnih področij v duhu trajnosti;
- sodelovanje z različnimi institucijami, ki smo jim podarili programske vsebine (na primer predstavo za Junake tretjega nadstropja);
- odzvali smo se na družbeno koristne akcije ozaveščanja javnosti, na primer z nošenjem roza pentlje v rožnatem oktobru, z izobešanjem rdeče pentlje ob svetovnem dnevu aidsa in z občasnimi barvnimi osvetlitvami gradu v podporo takšnim akcijam;
- praznična okrasitev Grajskega dvorišča z naravnimi drevesci v loncih ter lesenimi smrekami v notranjih prostorih gradu.

V letu 2025 smo zagotavljali redno in ustrezno poročanje o embalažini v okviru obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti. Poročanje je potekalo v skladu z veljavno zakonodajo in pogodbenimi določili. Ob tem smo izvajali ukrepe za zmanjševanje količin odpadne embalaže, ki nastajajo pri našem poslovanju, z optimizacijo embalažnih materialov ter spodbujanjem odgovornejše rabe in ravnanja z embalažo.

4.5.2 Hostel Celica

Tudi v letu 2025 smo uspešno obnovili trajnostni certifikat Zeleni ključ ter članstvo v Zeleni shemi slovenskega turizma. Strategija THINK, ACT, SHARE ostaja temelj našega delovanja in spodbuja zaposlene ter goste k odgovornemu in trajnostnemu ravnanju.

Na področju gostinske in hostelske ponudbe smo nadaljevali z izvajanjem trajnostnih praks ter jih nadgradili:

- ponudbo v baru smo prilagodili tako, da sodelujemo večinoma s slovenskimi proizvajalci žganih pijač, vin in brezalkoholnih napitkov;
- ponujamo zajtrk, sestavljen iz lokalnih sestavin, ki ne vključuje male plastične embalaže;
- pijačo prodajamo v stekleni, večinoma povratni embalaži ter goste spodbujamo k pitju vode iz pipe;

- z informiranjem in označevalnimi napisi goste spodbujamo k ločevanju odpadkov, varčevanju z energijo in vodo ter zmanjševanju količine zavržene hrane. Prav tako spodbujamo uporabo javnega prevoza in omogočamo najem koles.

V letu 2025 smo dodatno izboljšali infrastrukturo za trajnostno mobilnost s preoblikovanjem stare kolesarnice v sodoben prostor za varno shranjevanje koles gostov ter možnost polnjenja električnih koles. S tem se uvrščamo med kolesarjem prijazne nastanitve in aktivno spodbujamo okolju prijazno raziskovanje destinacije.

Tudi v notranjem delovanju smo nadaljevali z uresničevanjem trajnostnih ciljev ter sledili smernicam pridobljenega certifikata. Zaposlene aktivno spodbujamo k uporabi javnega prevoza, varčevanju z energijo in doslednemu recikliranju, tako na delovnem mestu kot v prostem času. Ohranili smo zeliščni vrt, ki nam omogoča samooskrbo z zelišči za kuhinjo in bar. Sodelovali smo pri skupni čistilni akciji Ljubljanskega gradu, očistili igrišče na Metelkovi ter okolico hostla. Gostom informacije posredujemo predvsem digitalno, s čimer dodatno zmanjšujemo porabo papirja.

4.6 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa

Ob izvajanju javne službe Ljubljanskega gradu ni bilo zaslediti nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.

4.7 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta

4.7.1 Program izvajanja javne službe

Kulturno-umetniški program

Na področju glasbenega programa smo v leto 2025 vstopili s ciljem, da še naprej ohranjamo izvedbo kakovostnih glasbenih vsebin ter prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot prizorišča za tovrstni program. S kontinuirano izvedbo koncertov v sklopu Jazz Cluba Ljubljanski grad ter z izvedbo številnih koprodukcijskih sodelovanj, s katerimi smo dosegli novo občinstvo, smo ta cilj dosegli. Posledično ocenjujemo ta programski sklop kot uspešen – tudi zaradi številnih razprodanih glasbenih dogodkov.

V sklopu likovno-galerijskega programa smo v letu 2025 izvedli devet razstav, ki so, vsaka na svoj način in s svojo temo, uspešno nagovarjale raznoliko občinstvo. Med izvedenimi velja posebej opozoriti na poletno razstavo Tomata Koširja – *Vizualni komentar* in novo prostorsko projekcijo *Ko ilustracije oživijo*.

V sklopu uprizoritvenega programa, ki je sicer po obsegu najmanjši izmed programskih sklopov Ljubljanskega gradu, smo v letu 2025 izvedli največ predstav doslej, med njimi veliko večino nastalih v produkciji Ljubljanskega gradu. Širok nabor uprizoritev, v katerih nastopa lik Friderik, grajska podgana, je med našim občinstvom priljubljen, kar se je odrazilo v številnih razprodanih predstavah.

Uspešnost izobraževalnega programa temelji na zvestem občinstvu, ki smo si ga ustvarili v preteklih letih. V letu 2025 se je to odrazilo v številnih razprodanih prireditvah. Na zelo dober odziv so naletele tudi novosti, ki smo jih v letu 2025 uvedli v ta sklop.

V okviru tradicionalnih prireditev smo izvedli vse načrtovane dogodke. Posebej uspešni so bili dvodnevni *14. Grajski dnevi*, ki smo jih izvedli v maju na Grajskem dvorišču in v Grajskem parku.

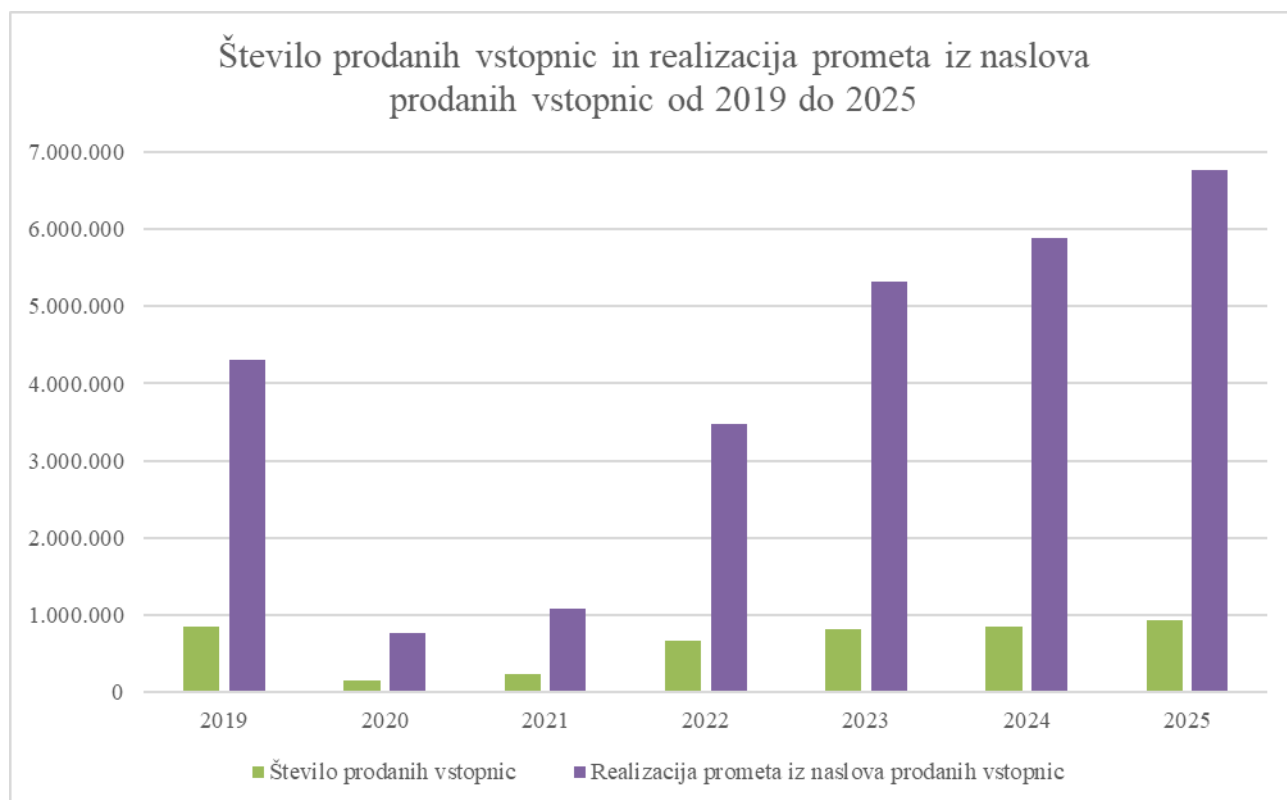
Uspešnost izvedbe projekta *Film pod zvezdami 2025* se odraža v visokem povprečnem obisku projekcij, ki so se odvile na Grajskem dvorišču, prav tako so obiskovalci dobro sprejeli spremenjen prometni režim v času prireditev, s katerim si prizadevamo, da bi Grajski grič razbremenili parkiranih vozil ter vpeljali nove »zelenec« prihode na Ljubljanski grad.

Zaradi celovite in kakovostne predstavitve premične in nepremične kulturne dediščine ocenjujemo muzejsko-razstavni program kot uspešen, tudi zaradi nenehnega posodabljanja pedagoških in doživljajskih programov, s katerimi vsebine na atraktiven način približujemo domačim in tujim obiskovalcem.

Kulturno-umetniški program, ki ga izvajamo v Hostlu Celica, je v letu 2025 zagotovo še bolj ohranil sloves hostla kot prizorišča pestrega in raznolikega kulturnega in družabnega programa, ne samo za goste hostla, temveč tudi za lokalno prebivalstvo. Veseli dejstvo, da je bila večina prireditev dobro obiskana, še posebej tiste v sklopu ciklov *Celica špila* in *Potopisni ponedeljki*.

4.7.2 Program izvajanja drugih dejavnosti, namenjenih izvajanju dejavnosti javne službe

Leto	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/2024	2025/2019
Število prehodov	1.336.190	313.266	460.335	1.004.349	1.190.229	1.265.657	1.269.311	1,00	0,95
% prodanih vstopnic v prehodih	64,18	49,33	51,37	66,67	69,38	66,72	73,15	1,10	1,14
Število prodanih vstopnic	857.533	154.541	236.453	669.627	825.787	844.473	928.498	1,10	1,08
Realizacija prometa iz naslova prodanih vstopnic	4.309.804	765.815	1.091.929	3.480.504	5.320.757	5.890.909	6.761.551	1,15	1,57
Povprečni prihodek od prodane vstopnice	5,03	4,96	4,62	5,20	6,44	6,98	7,28	1,04	1,45

Leta 2025 smo skupno prodali 928.498 vstopnic, in tako ustvarili 6.761.551 EUR realizacije prometa. Med obiskovalci, ki jih zajamemo v statistiki prodanih turističnih vstopnic, smo zabeležili 21 odstotkov domačih in 79 odstotkov tujih obiskovalcev. Med tujci prevladujejo obiskovalci iz Italije, Nemčije, ZDA, Velike Britanije, Hrvaške in Francije.

4.8 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja

Javni zavod Ljubljanski grad je tudi v letu 2025 ravnal gospodarno in učinkovito z razpoložljivimi sredstvi.

Delež prihodkov za izvajanje javne službe v celotnih prihodkih znaša 79,73 odstotkov.

4.9 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli

Kulturno-umetniški program

Zastavljeni cilji pri izvedbi kulturno-umetniškega programa za leto 2025 so bili izvedeni v celoti, hkrati pa na nekaterih področjih celo preseženi.

4.10 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja

Poslanstvo Ljubljanskega gradu je predstavitev premične in nepremične kulturne dediščine, katere skrbnik je zavod. S stalnimi muzejskimi postavitvami na Ljubljanskem gradu kot najbolj obiskani turistični točki v Sloveniji predvsem prek tujih obiskovalcev dejavno predstavljamo kulturno dediščino Ljubljanskega gradu in Slovenije ter tako krepimo prepoznavnost Slovenije in Ljubljane v tujini, poleg tega pa ta učinek vsako leto povečujemo z vsebinsko raznolikimi in strokovno izvedenimi vodenimi ogledi ter preostalimi turističnimi produkti, ki udeležencem ponujajo celovit vpogled v bogato in zanimivo preteklost Ljubljanskega gradu ter njegove ožje okolice.

Kulturno-umetniški program z izvedbo kulturnih prireditev na področju glasbenega, likovno-galerijskega, uprizoritvenega, izobraževalnega, filmskega programa in tradicionalnih prireditev sooblikuje celovito kulturno in turistično ponudbo v Ljubljani in tako pri domačih obiskovalcih dviguje zavest in védenje o slovenski kulturi, hkrati pa povečuje njeno prepoznavnost pri tujih obiskovalcih posameznih programskih vsebin. Dostopnost programov povečujemo z vključevanjem v različne akcije; prizadevamo si, da bi tovrstne vsebine postale še dostopnejše za socialno ogrožene ter gibalno in senzorno ovirane obiskovalce, hkrati pa z izvedbo novih programov dosegamo ciljne skupine, ki pri nas v preteklih letih niso bile opazno zastopane (na primer mladostniki).

Spletno stran redno posodabljam z novimi vsebinami in ponudbo, kar uporabnikom omogoča boljši pregled nad dogajanjem na Ljubljanskem gradu, informacije pa so tako postale še dostopnejše. Prek

e-trgovine na spletni strani obiskovalcem omogočamo ugodnejši nakup vstopnic za vsebine na Ljubljanskem gradu.

Na Ljubljanskem gradu omogočamo dostop gibalno oviranim, vendar ga zaradi nekaterih danosti in zakonitosti žal ne moremo zagotoviti v celoti. S klančinami in dvigalom jim omogočamo dostop na Grajsko dvorišče ter v dvorane, kjer poteka kulturno-umetniški program, poleg tega pa jim zagotavljamo prilagojen ogled stalnih postavitev *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej*, pa tudi prilagojen ogled grajskega poslopja.

Zavzemamo se za to, da bi bile naše vsebine čim dostopnejše senzorno oviranim. Tipna maketa Ljubljanskega gradu na Grajskem dvorišču je opremljena z legendo v Braillovi pisavi in latinici. Ljubljanski grad je tako postal senzorno dostopnejši za slepe in slabovidne. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* je opremljena tudi z avdiovodniki in taktili za slepe in slabovidne, *Virtualni grad* pa s podnapisi v 14 svetovnih jezikih in v slovenščini za gluhe; stalno postavitev *Kaznilnica* smo naglušnim in gluhim približali z informacijsko-doživljajskim sklopom razstave. Senzorno oviranim je večinoma prilagojena tudi stalna postavitev *Lutkovni muzej* (taktili, avdiovođenje). Vsebine na sistemu avdiovođenja po razstavi *Slovenska zgodovina*, po *Lutkovnem muzeju* in po Ljubljanskem gradu so prilagojene tudi ljudem z okvaro sluha, saj je avdiovođenje opremljeno s sistemom indukcijske zanke. Na Ljubljanskem gradu si prizadevamo, da bi vsem obiskovalcem zagotovili čim boljše dostopnost, zato se glede na možnosti objekta odločamo za ukrepe, ki so inovativni in vključujejo pametne rešitve.

V izvedbo investicij obnove prireditvenih prostorov in spremljajoče infrastrukture kar največ vključujemo rešitve, ki povečujejo dostopnost prostorov in vsebin gibalno in senzorno oviranim osebam. Ker tirna vzpenjača deluje vse dni v letu, se dostopnost grajskega poslopja in njegove okolice povečuje; vzpenjača prav tako omogoča lažji dostop gibalno oviranim in osebam s posebnimi potrebami. Njeno obratovanje zaradi majhnega ogljičnega odtisa ne škoduje okolju.

Ljubljanski grad je za javnost odprt vse dni v letu, obiskovalcem je tako v vseh letnih časih na voljo raznovrstna kulturno-umetniška in turistična ponudba. Prizadevamo si, da bi bila ta namenjena vsem starostnim skupinam, domačim in tujim obiskovalcem, ljudem z različnimi zanimanji in različnimi pričakovanji v zvezi z obiskom.

5. INVESTICIJE, OBRATOVANJE TER REDNO IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE, NAKUP OPREME IN INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

5.1 Investicije

Skladno s Strategijo razvoja Javnega zavoda Ljubljanski grad za obdobje 2022–2026 smo pristopili k načrtovanju in postopnemu izvajanju več investicijskih projektov, katerih cilj je dolgoročno ohranjanje kulturne dediščine, izboljšanje infrastrukture ter nadgradnja kakovosti programskih vsebin. Z izvajanjem investicij sledimo strateškim usmeritvam zavoda, ki so usmerjene v trajnostni razvoj, večjo dostopnost ter krepitev vloge Ljubljanskega gradu kot osrednjega kulturnega, turističnega in protokolarnega prostora.

Obnova in dokončanje Bastije

Projekt prenove Bastije na Ljubljanskem gradu je zasnovan v skladu s konservatorskim programom in pogoji ZVKDS ter je usmerjen v ohranitev, sanacijo in prezentacijo arheoloških ter arhitekturnih ostalin ob hkratni ureditvi novih funkcionalnih in razglednih površin. Posegi vključujejo ohranitev terase Grajske vinoteke in ureditev razgledne terase, rekonstrukcijo srednjeveške ceste, vhodnega stolpa, obrambnega jarka ter delov obzidja na območju Bastije, pri čemer se uporabljajo izvorni materiali in prepoznavno sodobni konstrukcijski elementi.

Projekt povezuje posamezna dela Bastije v enoten ambient z amfiteatralno oblikovanim območjem ob stopnišču, mostovžem in sklenjeno obhodno potjo okoli grajskega kompleksa. Nad arheološkimi ostanki je predvidena nova pohodno-razgledna ploščad, ki varuje dediščino, omogoča nove javne površine in poudarja sodobno interpretacijo zgodovinskih struktur. Ohranitev vidnih sledov različnih zgodovinskih obdobj zagotavlja celovit prikaz razvoja in rabe Ljubljanskega gradu ob spoštovanju načel varstva kulturne dediščine.

V okviru prenove Bastije se območje programsko dopolnjuje z ureditvijo privlačnega zahodnega dela z razgledi na mesto, okolico in sončni zahod. Obstoječi plato pred Grajsko vinoteko se delno ohranja kot terasa, delno pa nameni prezentaciji rekonstruiranih ostalin srednjeveškega dostopa na grad. Prostor ob rekonstruirani cesti in brežinah Bastije se oblikuje večnamensko, z odprto rabo za manjše prireditve, posedanje in zadrževanje obiskovalcev, pri čemer je severna brežina urejena stopničasto kot tribuna, nasproti katere se lahko vzpostavi manjši oder.

Ureditev združuje sodobne konstrukcijske elemente s prezentacijo prvotnega terena, mehčana z zelenimi zasaditvami ob obhodni poti, medtem ko se del brežine ohranja v prvotni skalnato-travnati podobi. Na ta način prostor poleg ohranjanja zgodovinske pričevalnosti pridobi tudi živahno, sodobno programsko vsebino.

Pripravljalna dela za izvedbo arheoloških raziskav so se začela v septembru, izkopavanja pa so stekla v decembru 2025 in potekajo skladno s terminskim planom. Vzporedno z arheološkimi odkopavanji poteka tudi statična sanacija obstoječih struktur.

Po pridobitvi gradbenega dovoljenja bo projektant dokončal projekt za izvedbo (PZI), ki bo predstavljal podlago za izvedbo druge faze javnega naročila, namenjene izvedbi nove arhitekture.

Celovita ureditev Grajskega griča (CUGG)

Javni zavod Ljubljanski grad si prizadeva za celovito prenovo Grajskega griča, ki bo skladna s sodobnimi potrebami in trajnostnimi načeli. Načrtovane izboljšave bodo omogočale nemoteno delovanje zavoda, spodbujale trajnostno mobilnost, zmanjšale vpliv prometa na okolje ter prispevale k energetske učinkovitosti in urejenim zelenim površinam.

Projekt CUGG združuje več povezanih investicijskih ukrepov v enoten, integriran sklop. Na Grajski planoti se bodo uredili drevored in javne površine, odstranila se bo obstoječa antena ter umaknil motorni promet, ki ga bo nadomestila podzemna parkirna hiša; to bo pripomoglo k trajnostni mobilnosti in zmanjšanju emisij. Hkrati bo izvedena energetska sanacija ogrevanja in hlajenja z uvedbo geotermalnega vira energije, kar bo povečalo energetske učinkovitost celotnega sistema.

Za potrebe zavoda bodo vzpostavljeni podzemni skladiščni prostori, hkrati pa bo urejena Grajska vinarna za predelavo grozdja iz Grajskega vinograda. Projekt bo vključeval tudi gradnjo vstopnega paviljona ter delno ureditev delovnih prostorov, pri čemer bo uporaba trajnostnih gradbenih praks in materialov ključni element.

Celoten projekt tako združuje funkcionalnost, energetske učinkovitost, trajnostno naravnost in ohranjanje kulturne dediščine, s čimer bo Grajski grič pridobil sodoben, trajnostno naravnan in prijeten javni prostor, ki bo obiskovalcem ponudil kakovostno izkušnjo. Projekt hkrati omogoča

možnost vzpostavitve helikopterskega pristajališča, kar bi dodatno povečalo dostopnost Grajskega griča.

Na podlagi statične analize globalne stabilnosti načrtovane podzemne parkirne hiše je bil v letu 2025 potrjen projekt idejne zasnove (IDZ) z noveliranim dokumentom identifikacije investicijskega projekta (DIIP). V letu 2026 se bodo urejali investicijska in projektna dokumentacija s potrebnimi uradnimi postopki in soglasji ter presoja vplivov na okolje in kulturno dediščino.

5.2 Obratovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje

Na področju obratovanja ter tekočega vzdrževanja je bila leta 2025 zagotovljena stalna operativna podpora nemotenemu delovanju objektov in pripadajoče infrastrukture. Odprava zaznanih pomanjkljivosti in izvajanje vzdrževalnih posegov sta potekala bodisi v lastni režiji, kjer je bilo to glede na zahtevnost in razpoložljive kadrovske kapacitete mogoče, bodisi s pomočjo zunanjih pogodbenih izvajalcev, predvsem v primerih večjih, zahtevnejših ali strokovno specifičnih del, ki so zahtevala dodatno tehnično znanje, specializirano opremo ali večji obseg izvedbe.

V okviru rednega dela so se vsakodnevno izvajali obhodi vseh notranjih in zunanjih površin, s čimer se je zagotavljal sproten nadzor nad stanjem prostorov, opreme in infrastrukture ter pravočasno zaznavanje morebitnih okvar, poškodb ali drugih odstopanj. Takšen sistematičen pristop je omogočal hitro odzivanje, zmanjševanje tveganj za večje okvare ter preprečevanje neželenih izpadov delovanja posameznih sistemov.

Izvajala so se redna popravila in vzdrževalna dela v vseh prostorih, pri čemer je bil poudarek na ohranjanju funkcionalnosti, varnosti in urejenosti. Posegi so vključevali tako manjša tekoča popravila kot tudi redne preventivne aktivnosti, s katerimi se je podaljševala življenjska doba opreme in zmanjšala potreba po večjih interventnih posegih. Poleg notranjih prostorov se je redno vzdrževalo tudi zunanjo okolico, saj urejenost in varnost zunanjih površin pomembno vplivata na kakovost uporabe objektov ter na celostno izkušnjo obiskovalcev.

Posebna pozornost je bila namenjena vzdrževanju ključnih tehničnih sistemov, in sicer ogrevalnih, hladilnih, klimatskih, električnih in vodovodnih inštalacij. Izvajali so se redni pregledi, nastavitve, manjše sanacije ter odprava okvar, s ciljem zagotavljanja stabilnega delovanja, ustreznih bivalnih

pogojev in varnosti uporabnikov. Sproti se je spremljalo stanje naprav in inštalacij, kar je omogočalo učinkovitejše planiranje posegov ter racionalno upravljanje stroškov obratovanja.

Za nemoteno izvajanje vseh vzdrževalnih aktivnosti se je skrbelo tudi za ustrezno zalogo rezervnih delov, orodja in potrošnega materiala. Redno se je dopolnjevalo zaloge, kar je omogočalo hitro izvedbo nujnih popravil, zmanjšanje časov odziva ter večjo učinkovitost dela vzdrževalne službe. Takšno delo je pomembno prispevalo k stabilnemu obratovanju objektov, večji zanesljivosti sistemov ter pravočasnemu odpravljanju tehničnih pomanjkljivosti.

Na področju zunanjega urejanja okolice je javni zavod v letu 2025 izvajal redno in sistematično skrb za urejenost okolice vseh objektov v upravljanju, pri čemer so se aktivnosti prilagajale dejanskim razmeram na terenu. Namen izvedenih del je bil zagotavljanje varnega, urejenega in prijetnega zunanjega prostora za obiskovalce ter nemotenega delovanja objektov in spremljajočih površin, ki so pomemben del celostne podobe in uporabniške izkušnje.

Dela so vključevala vsakodnevno spremljanje stanja zunanjih površin, sprotno čiščenje in odstranjevanje odpadkov, vzdrževanje prehodnosti poti ter urejanje zelenih površin. Posebna pozornost je bila namenjena preprečevanju poškodb in obrabe na najbolj obremenjenih delih okolice, pravočasnemu odpravljanju manjših nepravilnosti ter zagotavljanju varnih pogojev za gibanje obiskovalcev v vseh vremenskih razmerah. Prav tako so se izvajali nadzori nad stanjem zunanje opreme, urbane infrastrukture in drugih elementov, ki vplivajo na urejenost prostora.

Urejanje se je izvajalo tudi v luči sezonskih zahtev, kar pomeni, da so bile aktivnosti prilagojene vremenskim vplivom, rasti vegetacije ter povečanemu številu obiskovalcev v času turistične sezone in ob večjih dogodkih. S tem je zavod zagotavljal ustrezno raven urejenosti in varnosti, hkrati pa prispeval k ohranjanju estetske vrednosti prostora ter trajnostnemu upravljanju zunanjih površin.

V letu 2025 smo uredili tudi prostor na območju servisnega vhoda v Grad, s čimer so se izboljšali pogoji za organizacijo dostav in oskrbe (tudi za gostinske dejavnosti) ter parkiranje zaposlenih, hkrati pa so se ustvarile možnosti za pridobitev dodatnih parkirnih mest.

Pri urejanju širše okolice Grajskega griča je javni zavod v letu 2025 sodeloval z Oddelkom za gospodarske dejavnosti in promet MOL, predvsem pri sprotnem opozarjanju na ugotovljene pomanjkljivosti, izvajanju nadzora nad izvedenimi ureditvami ter podajanju predlogov za izboljšave na področju urejanja in vzdrževanja prostora.

Na področju investicijskega vzdrževanja so se v letu 2025 izvajale aktivnosti v skladu z opredeljenimi prioritetami, razpoložljivimi finančnimi sredstvi ter dejanskimi potrebami na posameznih objektih. Pri načrtovanju in izvedbi posegov je bil poudarek na reševanju najbolj kritičnih tehničnih izzivov, odpravljanju pomanjkljivosti, ki vplivajo na varnost, funkcionalnost in zanesljivost obratovanja, ter na postopnem izboljševanju stanja objektov in pripadajoče infrastrukture.

Investicijski posegi so bili usmerjeni predvsem v ohranjanje in podaljševanje življenjske dobe objektov, zmanjševanje tveganj za nastanek večjih poškodb ali okvar ter zagotavljanje ustreznih pogojev za izvajanje dejavnosti. Dela so se izvajala ob sprotne usklajevanju prioritet glede na stanje na terenu, organizacijske možnosti in potek drugih vzdrževalnih aktivnosti.

Sanacija grajskega dvorišča Ljubljanskega gradu se je začela oktobra 2025, zaključek je predviden v začetku leta 2026. V okviru izvedenih del je bila že izvedena preplastitev vrhnjega sloja dovoznih poti in ploščadi, vgradnja dodatne sekundarne drenaže ter popravilo poškodovanih betonskih elementov armirano-betonske konstrukcije. Sanacija je namenjena ohranjanju obstoječe AB-konstrukcije, preprečevanju nadaljnje škode zaradi vlage in zaščiti betonske armature.

Na področju večjih vzdrževalnih del in investicijskega vzdrževanja so se v letu 2025, skladno z razpoložljivimi sredstvi in prioritetami, izvajale oziroma so bile izvedene še naslednje aktivnosti:

- izvedba celostne ureditve odvodnjavanja z namenom odprave zamakanja ob večjih nalivih, pri čemer se aktivnosti nadaljujejo;
- izvedena sta bila pregled in sanacija žlebov ter vertikalnih odtokov zaradi zamakanja,
- izvedena sta bila pregled celotne strehe ter menjava poškodovanih strešnikov, načrtovana je dograditev snegobranov;
- izvajala se je posodobitev avtomatskih drsnih vrat, pri čemer je del aktivnosti že zaključen, del pa ostaja v izvedbi;
- potekala je ureditev vseh povezovalnih hodnikov na nivojih 0, –1 in 1 (tla in stene) ter zamenjava dotrajanih vrat;
- izvajala se je ureditev in posodobitev dvoran, vključno z nadgradnjo elektro in pametnih inštalacij, ureditvijo tehnične infrastrukture ter sanacijo parketov, pri čemer so bila dela izvedena delno;
- izvedena je bila hidroizolacija brežine trakt M na nivoju 0;

- izvajalo se je urejanje lesenih zunanjih površin;
- delno je bila izvedena ureditev odvodnjavanja nad Skalno dvorano;
- izvedena je bila vgradnja sistema za pripravo mehke vode na Stolbi;
- urejen je bil nov prostor za čistilno osebje.

Na področju energetske učinkovitosti objekta so se v letu 2025 izvajale načrtovane aktivnosti, ki so bile usmerjene v postopno pripravo ter uvajanje izboljšav z namenom racionalnejšega upravljanja porabe energije in optimizacije delovanja tehničnih sistemov. Pri tem je bil poudarek na celovitem pristopu, ki vključuje tako analizo obstoječega stanja kot tudi iskanje izvedljivih rešitev za postopno nadgradnjo sistemov ogrevanja, hlajenja, prezračevanja in nadzora, ob upoštevanju potreb uporabnikov, zahtev objekta ter dolgoročnih razvojnih usmeritev.

Izvedene aktivnosti so pomembna osnova za načrtovanje nadaljnjih ukrepov, ki bodo v prihodnjih obdobjih omogočili stabilnejše obratovanje, boljše energetske bilanco ter zmanjšanje stroškov energentov in vzdrževanja. Hkrati so bile aktivnosti usmerjene v izboljšanje učinkovitosti in zanesljivosti sistemov, povečanje nadzora nad delovanjem ter v ustvarjanje razmer za uvajanje sodobnejših, energetske učinkovitejših tehnologij, ki bodo prispevale k dolgoročnemu znižanju operativnih stroškov in k bolj trajnostnemu upravljanju objekta.

Na področju energetske učinkovitosti objekta se postopno uvajajo energetske rešitve, katerih namen je izboljšanje delovanja sistemov ter dolgoročno znižanje operativnih stroškov. V letu 2025 so bile izvedene oziroma so v izvajanju naslednje aktivnosti:

- **Energenti:** v izvajanju so preliminarne raziskave v sklopu celovite ureditve Grajskega griča za tehnologije ogrevanja in hlajenja. Končne rešitve so usmerjene v postopno nadomeščanje energenta plin za večji del ogrevalne sezone ter v povečanje izkoristka celotnega sistema.
- **Prezračevalni sistemi:** opravljena je bila preliminarne analiza in izvedena energetska sanacija z vgradnjo frekvenčnih regulatorjev na Stolbi, medtem ko se na gradu aktivnosti še nadaljujejo. V okviru ukrepov se preverja tudi možnost predelave na nizkotemperaturni režim z namenom povečanja učinkovitosti celotnega ogrevalno-hladilnega sistema.
- **Centralno-nadzorni sistem (CNS):** poteka poenotenje obstoječega centralno-nadzornega sistema ter vgradnja dodatnega sistema na Stolbi, kar bo omogočilo boljši nadzor nad delovanjem in večjo ekonomičnost obratovanja.
- **Hlajenje:** izvedena je bila zamenjava hladilnega registra na hladilnem stolpu.

- Razsvetljava: izvedena je bila posodobitev razsvetljave z zamenjavo večjega dela svetil z energetsko učinkovitejšimi ter z uvedbo pametne regulacije. Izvedena je bila ureditev strešne razsvetljave. Izvajala se je posodobitev razsvetljave pisarn, kjer je bila osvetlitev nezadostna.
- Energetski monitoring: vzpostavljen je energetski monitoring, ki omogoča sprotno spremljanje porabe ter učinkovitejše upravljanje z energijo.
- VRV-sistem in konvektorji: izvedena je bila menjava VRV-sistema ter vgradnja konvektorjev v Virtualnem gradu in traktu H, s čimer se je izboljšala učinkovitost ogrevanja in hlajenja.
- Sanacija klimatov KLMT in Hribarjeva dvorana: izvedena je bila sanacija sistema klimatov KLMT in sistemov v Hribarjevi dvorani, kar pripomore k stabilnejšemu delovanju in boljši energetski učinkovitosti.

5.3 Nakup opreme

Za zagotavljanje nemotenega delovanja zavoda in učinkovite podpore ključnim procesom obratovanja je bila v letu 2025 izvedena sprotna in načrtovana nabava pisarniške opreme ter opreme, potrebne za izvajanje vzdrževalnih in čistilnih del. Nabave so potekale skladno z dejanskimi potrebami, stanjem obstoječe opreme ter zahtevami rednega delovnega procesa, pri čemer je bil cilj zagotavljanje ustreznih delovnih razmer, zanesljivega delovanja podpornih služb in nemotenega izvajanja nalog, ki so pomembne za vsakodnevno upravljanje objektov.

Hkrati je bila, glede na obseg in naravo izvedbenih potreb, v okviru priprave in izvedbe programov ter prireditev zagotovljena tudi dobava tehnične opreme, kot so tonski, svetlobni, video in scenski elementi. Ta oprema je ključna za profesionalno izvedbo dogodkov, zagotavljanje kakovostne tehnične podpore ter izpolnjevanje pričakovanj organizatorjev, obiskovalcev in drugih deležnikov.

V okviru posodabljanja tehnične in varnostne infrastrukture je bila izvedena tudi nabava kamer za razširitev video nadzornega sistema. S sprotnim dopolnjevanjem in posodabljanjem opreme se je omogočalo stabilno in varno tehnično delovanje prireditev ter ohranjanje primerne ravni kakovosti izvedbe, kar neposredno podpira osnovno dejavnost zavoda in njegovo programsko ponudbo.

5.4 Informacijska tehnologija

Leta 2025 smo na področju informacijske tehnologije izvedli nabavo dodatne računalniške opreme in licenc za računalniške programe. Tako kot v zadnjih letih je bil tudi v letu 2025 glavni poudarek

na informacijski varnosti, zato smo omrežje nadgradili z dodatnim redundantnim požarnim zidom. V sklopu izboljšanja kibernetske varnosti je bila izvedena tudi implementacija varnostnega nadzornega centra, ki 24/7 bdi nad omrežnim prometom. Hkrati smo nadgradili še sisteme za hrambo podatkov in dodali nove fizične lokacije le-teh.

Z namenom izboljšanja uporabniške izkušnje smo nadgradili kartomat za prodajo vstopnic pri vstopnem paviljonu. Le- ta ima po posodobitvi vgrajen hitrejši in bolj intuitiven uporabniški vmesnik, kar obiskovalcem omogoča lažjo in hitrejšo interakcijo.

Dokončno smo izvedli tudi projekt izdelave B2B-portala, ki omogoča avtomatiziran proces nakupa vstopnic za agencije, kar olajša celoten postopek nakupa in ga naredi hitrejšega, predvsem pa razbremeni človeške vire. Nadaljujemo digitalizacijo fizičnega arhiva tehnične dokumentacije in digitalizacijo notranjih procesov, kar bo izboljšalo uporabniško izkušnjo tako zaposlenih kot obiskovalcev.

Nadaljevali smo projekt elektronske kontrole pristopa in nadgradnje oz. razširitve video nadzornega sistema.

6. ANALIZA KADROVANJA

VIR FINANCIRANJA		Število zaposlenih na dan 1. 1. 2025	Število zaposlenih na dan 30. 6. 2025	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2025	Število zaposlenih na dan 1. 1. 2026
1.	Državni proračun				
2.	Proračun občine	19,84	19,84	19,84	19,84
3.	ZZZS in ZPIZ				
4.	Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (takse, pristojbine, koncesnine ...)				
5.	Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	54,16	63,16	65,16	61,16
6.	Nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij				
7.	Sredstva EU ali dr. mednarodnih virov vključno s sredstvi sofin. iz državnega proračuna				

8.	Sredstva za financiranje javnih del				
9.	Sredstva ZZZS za zdravnike ...ter sredstev za projekte in programe, namenjenih za internac. in kakovost v izobraževanju in znanosti				
10.	Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda				
	SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH (od 1. do 10. točke)	74	83	85	81
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	19,84	19,84	19,84	19,84
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9 in 10	54,16	63,16	65,16	61,16

Na dan 31. 12. 2025 je bilo v zavodu 81 redno zaposlenih, od teh:

- 77 zaposlenih za nedoločeni čas;
- 3 zaposleni za določeni čas zaradi povečanega obsega dela;
- direktorica zavoda, ki je vezana na mandat.

Kadrovski načrt za leto 2025 je bil narejen na podlagi obstoječih, optimiziranih delovnih procesov zavoda, analize stanja delovnih ur ter stanja organizacije dela in sistemiziranih delovnih mest ter glavnih in podpornih procesov zavoda. Razmere na trgu dela so bile tudi v letu 2025 zahtevne kot leto poprej. Razpise za prosta delovna mesta smo večkrat ponavljali. Tako smo razpis za delovno mesto tehnični delavec II. – strojnik ponovili dvanajstkrat, razpis za delovno mesto vodja finančno-računovodske službe enajstkrat, za delovno mesto glavni vzdrževalec petkrat, za delovno mesto strokovni delavec za kuhinjo štirikrat, za delovno mesto sobarice pa trikrat. Za ostala delovna mesta, ki so uvrščena v višje tarifne razrede, so bili objavljeni razpisi samo enkrat. Iz tega lahko sklepamo, da nov plačni sistem javnega sektorja ni bistveno prispeval k želji po zaposlitvi v javnem zavodu na področju kulture. Opazili pa smo, da so nove sodelavce k zaposlitvi prepričali naša pozitivna naravnost in trud, ki ga v sklopu procesov službe za kadrovske in splošne zadeve vlaga zavod v strokovna izobraževanja, promocijo zdravja na delovnem mestu, ter in dobra organizacijska klima v zavodu.

Ob koncu leta 2024 smo imeli objavljene tri razpise, in sicer za prosto delovno mesto strokovnega delavca za kuhinjo hostla, sobarico ter tehničnega delavca II. – strojnika. Na podlagi teh razpisov smo v sredini januarja zaposlili tehničnega delavca II. – strojnika, v začetku februarja pa še sobarico kot nadomestno zaposlitev za sodelavko, ki je ob koncu leta našla drugo poslovno priložnost. Prav tako smo v februarju zaposlili še kandidata na delovnem mestu scensko odrski mojster, ki smo ga iskali že v letu 2024. V marcu smo izvedli zaposlitev na delovnem mestu strokovni sodelavec za trženje, v aprilu pa smo zagotovili dopolnitev ekipe sobaric. Maja smo zaradi zaključka delovnega razmerja s sodelavcem izvedli nadomestno zaposlitev na delovnem mestu mojster luči, hkrati pa smo uspešno po večkratnih ponovitvah razpisov pridobili novega strokovnega delavca za kuhinjo hostla. Obenem smo v maju izvedli tudi zaposlitve strokovnega sodelavca za tehnične zadeve in strokovnega delavca za trženje ter nadomestno zaposlitev zaradi dolgotrajne bolniške in porodniške odsotnosti samostojnega strokovnega sodelavca – receptorja. V jesenskem času smo zaradi optimizacije delovnih procesov premestili sodelavko znotraj službe in izvedli nadomestno zaposlitev na delovnem mestu koordinator pisarne direktorice. Oktobra smo po večkratnih ponovitvah razpisov pridobili novega sodelavca na delovnem mestu glavni vzdrževalec, novembra in decembra pa še dva sodelavca na delovnem mestu tehnični delavec II. – strojnik v službi za obratovanje tirne vzpenjače. Kljub temu da smo bili po večletnem iskanju sodelavcev na tem delovnem mestu končno uspešni, pa bomo tudi v prihodnje iskali nove, saj je v vmesnem času prišlo do nenačrtovane invalidsko upokojitve sodelavca. V zadnjih dveh mesecih leta 2025 je prišlo tudi do nekaterih nepredvidenih prekinitev delovnih razmerij, zato smo takoj pričeli z iskanjem novih sodelavcev na delovnih mestih tehničnega vodje za podporo programom, strokovnega sodelavca za trženje, tehničnega vodje oddelka za investicijsko vzdrževanje, obratovanje in čiščenje ter koordinatorja čiščenja, obenem pa smo zaradi predvidene dolgotrajne bolniške odsotnosti sodelavke razpisali tudi delovno mesto sobarice.

V letu 2025 je bilo tako skupaj s ponovitvami objavljenih 53 razpisov za prosta delovna mesta, kar je 7 razpisov oziroma ponovitev več kot leto poprej in kaže na svojevrsten trend na področju pridobivanja novih kadrov in razmer na trgu dela. Glede na plačne razrede delovnih mest na področju kulture lahko enak trend pričakujemo tudi v prihodnjih letih, zato bo še toliko bolj pomembno, katere dodane vrednosti bo delodajalec ponudil zdajšnjim in prihodnjim zaposlenim.

6.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu

Strokovna izobraževanja in usposabljanja v letu 2025 so bila izvedena v skladu s strategijo zavoda in načrtom strokovnih izobraževanj. Večinoma so bila izvedena v živo, dobrih deset odstotkov pa prek spleta. Za napotitve zaposlenih na strokovna izobraževanja so bili podlaga redni letni razgovori z zaposlenimi, analiza opravljenih preteklih izobraževanj in upoštevanje želja zaposlenih po osebni in poslovni rasti.

Zaposlene smo v letu 2025 napotili na strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja s področij dela in z namenom, da izboljšajo ter nadgradijo svoje kompetence in optimizirajo svoje delovne procese. Zaposlene smo napotovali na strokovne konference, sejme, turistične borze, festivale, razstave, skupinske in individualne delavnice ter druga specializirana izobraževanja. Sledili smo tudi trajnostno naravnanim in do okolja prijaznim strokovnim izobraževanjem. Za vse zaposlene smo izvedli strokovno izobraževanje na temo »Učinkovita uporaba GenAI orodij« in začetni tečaj italijanskega jezika. Z namenom krepitev medsebojnih odnosov, povezanosti in dobre komunikacije smo v spomladanskem času za vse zaposlene organizirali strokovno ekskurzijo na jug Italije, jeseni pa strokovno izobraževanje in ogled dobrih praks v Salzburgu. Za vodje služb in tehnične vodje smo v začetku leta izvedli še strokovno izobraževanje na temo »NVC komunikacije in dihalne tehnike«, spomladi na temo »Talenti so preveč pomembni, da bi se z njimi ukvarjali samo kadroviki«, jeseni pa smo jih napotili še strokovno delavnico s »Proces Communication Model«.

V letu 2025 smo v primerjavi s predhodnim letom izvedli skoraj deset odstotkov več strokovnih izobraževanj. Nekoliko manj je bilo seminarjev in tečajev, rahlo se je zmanjšal tudi obisk sejmov, občutno pa so se povečala posebna in specializirana usposabljanja ter druga strokovna izpopolnjevanja. Rahel dvig je opaziti pri strokovnih konferencah. Število udeležencev strokovnih izobraževanj se je v primerjavi z letom prej zmanjšalo za sedem odstotkov, predvsem iz naslova izobraževalnih delavnic, seminarjev, tečajev in sejmov.

Dogodek	Število izobraževanj	Število udeležencev
Izobraževalne delavnice (ID)	16	101
Seminarji in tečaji (ST)	29	97
Strokovne konference in simpoziji (SK)	22	34
Sejmi na področju turizma, kulture, tehnične opreme (S)	15	37

Posebna in specializirana usposabljanja (PSU)	50	103
Druga strokovna izpopolnjevanja (DR)	27	113

Tabela 2: Strokovna izobraževanja glede na vrsto izobraževanja

Na področju varnosti in zdravja pri delu smo v letu 2025 organizirali usposabljanja za varnost in zdravje pri delu ter varstvo pred požari. V dveh terminih smo organizirali usposabljanje oseb za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije. Zaposlene smo napotili tudi na usposabljanje iz temeljnih postopkov oživljanja ter na intenzivni deseturni tečaj prve pomoči. V aprilu smo izvedli še vajo evakuacije z vseh treh lokacij zavoda: Ljubljanskega gradu, Hostla Celica in iz upravnih prostorov Na Stolbi 8. V oktobru so se zaposleni službe za obratovanje tirne vzpenjače udeležili usposabljanja za delo na višini z uporabo osebne varovalne opreme. V letu 2026 jim bodo sledili še preostali zaposleni, ki se pri svojem delu srečujejo z višino, skladno s Izjavo o varnosti z oceno tveganja.

Dogodek	Število usposabljanj	Število udeležencev
Vaje evakuacije	1	33
Usposabljanje oseb, odgovornih za gašenje začetnih požarov in izvajanja evakuacije	2	20
Varnost pri delu in varstvo pred požari – redno zaposleni	28	47
Usposabljanje za temeljne postopke oživljanja (TPO) in AED	2	10
10-urni tečaj prve pomoči	6	10
Usposabljanje za primer padca z višine	1	5

Tabela 3: Usposabljanja s področja varnosti in zdravja pri delu

6.2 Promocija zdravja na delovnem mestu

V okviru sprejetih smernic in Načrta za promocijo zdravja na delovnem mestu smo v letu 2025 sledili zastavljenim ciljem, s katerimi smo želeli odpraviti negativne vplive dela in delovnega okolja na zdravje in počutje zaposlenih ter zmanjšati odsotnosti z dela zaradi bolezni, hkrati pa prispevati k večji ustvarjalnosti in učinkovitosti zaposlenih. Dejavnosti promocije zdravja na delovnem mestu smo

povezali z dejavnostmi, ki odražajo trajnostno naravnost zavoda, kar krepi duševno zdravje, izboljšuje produktivnost in spodbuja trajnostno naravnost zaposlenih.

Na podlagi tako pripravljenega načrta promocije zdravja na delovnem mestu smo organizirali dejavnosti, ki so zaposlene spodbujale k redni telesni dejavnosti, zdravemu načinu prehranjevanja, skrbi za duševno zdravje in h krepitvi zdravega življenjskega sloga. Spodbujali smo jih k udeležbi na športnih prireditvah, jih seznanjali z različnimi tehnikami razgibavanja in sproščanja na delovnem mestu in izobraževali o nevarnih posledicah klopnega meningoencefalitisa ter sezonske gripe, za kar smo jih omogočili tudi preventivno cepljenje. Na delovnih mestih, kjer narava dela to dopušča, smo omogočali občasno opravljanje dela na domu in gibljiv delovni čas. Poskrbeli smo tudi za mesečno košarico sadja, v sklopu tradicionalnega slovenskega zajtrka pa smo novembra 2025 organizirali skupinski obrok, ki še prispeva k povezovanju med zaposlenimi in dobri komunikaciji. Kot zavod, ki stremi k trajnostnemu razvoju, smo aprila in oktobra 2025 očistili okolico Ljubljanskega gradu, Grajskega griča in Hostla Celica, pri čemer smo v oktobrsko čistilno akcijo zavoda vključili tudi čiščenje skladiščnih prostorov. Februarja 2025 smo postavili štiri stenske podajalnice ženskih higienskih pripomočkov in s tem poskrbeli za zdravje vseh sodelavk kot tudi obiskovalk. Glede na dobro sprejetost v preteklih letih smo tudi v letu 2025 zaposlenim skozi celotno leto omogočali brezplačno udeležbo na različnih vrstah vadb (nogomet, plavanje, tenis) in jih sproti obveščali o različnih, za zdravje pomembnih temah (varno delo v vročih dneh, zadostno pitje vode idr.). V jesenskem času so zaposleni sodelovali na ljubljanskem maratonu, se sprehodili na bližnji hrib in se povzpeli v visokogorje. V sklopu Tedna ljubljanskega kolesarstva in Evropskega tedna mobilnosti smo zaposlene pozivali in jih spodbujali k uporabi trajnostne mobilnosti ter aktivnega prihoda na delo z javnim prevozom, s kolesi in peš.

Vse leto smo prek e-sporočil zaposlene spodbujali k aktivnemu preživljanju prostega časa in zdravemu načinu življenja (prehranjevanje, gibanje, skrb za lastno zdravje, aktivni odmori med delom idr.). Kot uspešna dejavnost v sklopu povezovanja promocije zdravja na delovnem mestu in trajnosti se je izkazal t. i. »zeleni odmor«, ki ga izvajamo enkrat na mesec v Grajskem parku.

Zaposlenim je na voljo tudi škatla predlogov in zamisli, v katero lahko podajo svoje predloge za izboljšave ali nove predloge, ter tihi prostor, kamor se lahko zaposleni umaknejo, če potrebujejo tišino za razmislek, pisanje tekstov ipd.

7. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2025

7.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2025

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2025 realiziral prihodke v višini 10.530.824 EUR. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 8.396.031 EUR in predstavljajo 79,73 odstotkov celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 2.134.793 EUR in predstavljajo 20,27 odstotkov celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov iz sredstev ustanovitelja: 1.537.339 EUR;
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 6.825.443 EUR.

V poslovnem letu 2025 so bila v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju Mestne občine Ljubljana Javnemu zavodu Ljubljanski grad dodeljena sredstva v višini 1.537.339 EUR. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela v zavodu v višini 996.756 EUR, del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 470.000 EUR, del programskih stroškov v višini 50.900 EUR ter del za izvajanje investicijskega vzdrževanja v višini 19.683 EUR.

Nejavni prihodki za izvajanje dejavnosti javnih služb so bili v višini 6.825.443 EUR. Glavnino teh prihodkov predstavljajo vstopnine za Virtualni grad, Razgledni stolp, stalno razstavo Slovenske zgodovine, Lutkovni muzej, vožnjo s tirno vzpenjačo ter prihodki iz naslova najemnin. Med nejavne prihodke za izvajanje dejavnosti se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz naslova sponzorstev v višini 29.982 EUR ter zavarovalne odškodnine v znesku 126.056 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2025 se je iz naslova tržne dejavnosti ustvarilo 2.134.793 EUR prihodkov. Ti prihodki zajemajo prihodke od tržnih najemov in prefakturiranje stroškov, prodajo artiklov, namestitvenih in gostinskih ter drugih storitev.

7.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi prihodki v letu 2025

V letu 2025 smo zelo uspešno zasledovali zadane cilje vezane na povečanje prodaje po vseh prodajnih kategorijah. Primerjaje s planom se največje odstopanje navzgor kaže pri prodaji vstopnic za vse programske vsebine ter vožnje s tirno vzpenjačo, kar je posledica dviga cen vstopnic in rasti števila obiskovalcev ter potnikov prevoženih s tirno vzpenjačo.

Obračunski prihodki iz sredstev ustanoviteljice po pogodbi o financiranju so v letu 2025 znašali 1.537.339 EUR. Ustanoviteljica je poleg teh sredstev namenila dodatna sredstva za investicije v vzdrževanje vzpenjače ter sanacijo grajskega dvorišča in nakup programske opreme v skupnem znesku 330.135 EUR.

7.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2025

Celotni odhodki so v letu 2025 znašali 9.138.190 EUR. Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu.

V poslovnem letu 2025 so stroški dela znašali 3.154.552 EUR.

Stroški materiala so v letu 2025 znašali 840.910 EUR. Največji del stroškov predstavljajo energije ter stroški materiala za dejavnost.

Stroški storitev so v letu 2025 znašali 4.628.187 EUR.

Strošek amortizacije je znašal 246.697 EUR in drugi stroški v znesku 27.004 EUR. Nabavna vrednost prodanega blaga za leto 2025 je znašala 234.207 EUR. Odhodki financiranja so znašali 844 EUR ter drugi odhodki v višini 5.789 EUR.

7.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi odhodki v letu 2025

Primerjaje s planom je bilo v letu 2025 največje odstopanje na področju stroškov plač in splošnih stroških delovanja. Rast mase plač je posledica sistemske prenove plačnega sistema v javnem sektorju, povišanju zneskov regresa za letni dopust ter spremembe zakonodaje vezano na uvedbo obveznega zimskega regresa. Rast splošnih stroškov delovanja je posledica generalnih tržnih razmer in podražitev energentov ter storitev, predvsem pa vložka v investicijsko vzdrževanje. Stroške smo

vseskozi spremljali in jih prilagajali glede na razpoložljive prihodke, hkrati pa smo izvajali vzdrževalna in investicijska dela, potrebna za nemoteno obratovanje zavoda.

7.5 Predlog razporeditve ugotovljenega poslovnega izida za leto 2025

V skladu z 2. odstavkom 35. člena Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda in 19. člena Zakona o računovodstvu javni zavod Ljubljanski grad predlaga Svetu zavoda, da se presežek prihodkov nad odhodki v višini 1.176.392 EUR po obdavčitvi nameni za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad. Del presežka prihodkov nad odhodki iz leta 2025 bomo namenili za realizacijo različnih programskih aktivnosti v okviru muzejsko-razstavnega programa (razstava Slovenska zgodovina), investicijskemu vzdrževanju ter planu investicij v sodelovanju z ustanoviteljico, skladno s Programom dela za leto 2026, sprejetim na seji sveta zavoda.

Javni zavod LJUBLJANSKI GRAD

Odgovorna oseba in funkcija:

Direktorica

Mateja AVBELJ VALENTAN

Kontaktna telefonska št. odgovorne osebe: 01/306-42-30

www.ljubljanskigrad.si, E-mail: tajnistvo@ljublanskigrad.si

REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2025

Prihodki in odhodki določenih uporabnikov v EUR - po obračunu

	Finančni načrt 2025	REALIZACIJA 2025	Indeks real/plan
I. SKUPAJ PRIHODKI (1.+ 2.)	8.454.494	10.530.824	124,56
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	6.519.494	8.396.031	128,78
A. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	1.229.994	1.570.588	127,69
a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	15.000	33.248	0,00
1. MK			
1.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
1.2. Sredstva za splošne stroške delovanja			
1.3. Sredstva za programske materialne stroške			
1.4. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
1.5. Sredstva za investicije			
Skupaj 1.	0	0	0,00
2. DRUGA MINISTRSTVA			
2.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
2.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve			
2.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
2.4. Sredstva za projekte			
2.5. Sredstva za štipendije			
2.6. Sredstva za drugo			
Skupaj 2.	0	0	0,00
3. DRUGI PRIHODKI IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA:	15.000	33.248	0,00
3.1. Sredstva za javna dela, ki jih prispeva Zavod za zaposlovanje			
3.2. Drugi prihodki (refundacije)	15.000	33.248	221,66
b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	1.214.994	1.537.339	126,53
b.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) IN ZIMSKI REGRES	684.094	996.756	145,70
b.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve	470.000	470.000	100,00
b.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
b.4. Sredstva za projekte	50.900	50.900	100,00
b.5. Sredstva za COVID			
b.6. Sredstva za investicije, oprema	10.000	19.683	196,83
b.7. Sredstva za TV			
c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja			
d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij			
e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij			
f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije			

B. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	5.289.500	6.825.443	129,04
1. Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe:	5.284.500	6.651.795	125,87
* vstopnine(VG,Stolp,stalna razstava slovenske zgodovine)	3.129.500	4.106.334	131,21
* vstopnine TV,prefakturiranje	1.185.000	1.906.718	160,90
* vstopnine(gl.program,delavnice,film,kombinirane karte)	260.000	277.230	106,63
* prodaja CD plošč, maskot, lutk, povezanih z javno službo			
* oddaja prostorov	670.000	331.531	49,48
* kotizacije za seminarje in strokovna srečanja			
* članarine, sposojnine			
* snemanja in koprodukcije			
* sredstva sponzorjev za javno službo	40.000	29.982	74,96
*			
*			
2. Prejete obresti		47.593	
3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
4. Drugi tekoči prihodki		126.056	
5. Kapitalski prihodki			
6. Prejete donacije:	5.000	0	0,00
* domače	5.000		0,00
* tuje			
* za odpravo posledic naravnih nesreč			
7. Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU			
8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij			
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	1.935.000	2.134.793	110,33
1. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (navedite):	1.935.000	2.134.793	110,33
* uporaba dvoran(komercialni najem)		477.922	
* prefakturiranje prihodkov(prireditve,poroke)	555.000	373.541	67,30
* prodaja artiklov	180.000	219.505	121,95
* drugi prihodki hoste Celica	900.000	905.918	100,66
* parkirišča,ostalo	300.000	157.906	52,64
* sponzorstvo			
4. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
5. Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz javne službe (navedite)			
II. SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	8.454.494	9.138.190	108,09
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	6.629.494	7.566.694	114,14
A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	2.525.000	2.720.243	107,73
1. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MOL			
a. Plače in dodatki	760.000	714.759	94,05
b. Regres za letni dopust in božičnica	55.000	38.859	70,65
c. Povračila in nadomestila	70.000	39.221	56,03
d. Sredstva za delovno uspešnost	50.000	28.749	57,50
e. Sredstva za nadurno delo	25.000	5.385	21,54
g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči)		1.698	
Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	835.000	748.893	89,69
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	125.000	79.778	63,82
Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	120.000	134.612	112,18
od tega premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja - podkonto 401500		10.137	
Skupaj 1.	1.080.000	963.282	89,19

2. ZAPOSLENI, KI SO FINANCIRANI IZ DRUGIH VIROV (druga ministrstva, lastni prihodki, javna dela)			
navedite vir:			
a. Plače in dodatki	900.000	1.114.839	123,87
b. Regres za letni dopust (redni in zimski)	90.000	96.170	106,86
c. Povračila in nadomestila	95.000	105.324	110,87
d. Sredstva za delovno uspešnost	160.000	180.539	112,84
e. Sredstva za nadurno delo	25.000	6.242	24,97
f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči)		13.102	
Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	1.085.000	1.301.620	119,97
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	185.000	214.596	116,00
Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	175.000	240.744	137,57
Skupaj 2.	1.445.000	1.756.960	121,59
C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (Priloga C)	3.478.994	4.383.435	126,00
C.1. Splošni stroški delovanja	2.478.994	3.160.938	127,51
C.2. Programski materialni stroški	880.000	975.800	110,89
C.3. Drugi stroški in amortizacija	120.000	246.697	205,58
D. + E. PLAČILA DOMAČIH IN TUJIH OBRETI			
F. SUBVENCije			
G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPOD.			
H. TRANSFERI NEPROF. ORG. IN USTANOVAM			
I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI			
J. INVESTICIJSKI ODHODKI	625.500	463.017	74
2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	1.825.000	1.571.496	86,11
A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	625.000	434.310	69,49
C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	1.200.000	1.137.186	94,77
III / 1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	0	1.392.634	
III / 2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	0	0	
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN NALOŽB			
V. DANA POSOJILA IN NALOŽBE			
VI/1. PREJETA MINUS DANA POSOJILA	0	0	
VI/2. DANA MINUS PREJETA POSOJILA	0	0	
VII. ZADOLŽEVANJE			
VIII. ODPLAČILA DOLGA			
IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE	0	0	
IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA	0	0	
X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	0	1.392.634	
X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	0		
Datum: 12. 2. 2026			
Pripravil: Vesna MILENKOVIĆ	Odgovorna oseba: Mateja AVBELJ VALENTAN		
Funkcija: Vodja finančno računovodske službe	Funkcija: Direktorica		
Podpis:	Podpis:		

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2025

1. ZAKONODAJA, KI JE BILA UPOŠTEVANA PRI VODENJU POSLOVNIH KNJIG

1.1 Zakonske in druge pravne podlage

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2025 izvajal svojo dejavnost na podlagi zakonov in drugih predpisov, ki so se uporabljali pri vodenju poslovnih knjig, in smo jih tudi upoštevali pri pripravi zaključnega poročila, navajamo v nadaljevanju:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 31/00, 36/00, 127/06),
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-upb, 14/13-popr., 101/13, 55/15-ZFisP, 96/15-ZIPRS11617 in 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10, 76/23, 24/25 – ZfisP-1, 369/25, 85/25 – ZPJS in 112/25),
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18 204/21, 139/22, 38/24, 48/24 – odl. US in 95/24 - ZSTSPJS),
- Zakon o skupnih temeljnih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS) (Uradni list RS, št. 95/2024 z dne 08. 11. 2024
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02, 114/06) v povezavi s Slovenskimi računovodskimi standardi in Mednarodnimi računovodskimi standardi,
- Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12 in 61/20 - ZDLGPE),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 19/24),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13 94/14, 100/15, 84/16, 75/17 in 82/18, 79/19, 10/21, 203/21, 158/22 in 133/23),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13, 100/15),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 108/13),

- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23, 81/24 in 51/25),
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10),
- Pravilnik o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Ur.l. RS, št. 25/17),
- Pravilnik o računovodstvu.

2. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA

2.1 Sredstva

2.1.1 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Javni zavod Ljubljanski grad uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja in amortizacijske stopnje skladne s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

Stanje dolgoročnih sredstev na 31. 12. 2025:

a) Materialne pravice (134.924 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
STANJE 31. 12. 2025	307.524 €	172.600 €	134.924 €

Stanje se nanaša na licence za računalniško programsko opremo in na pravice za blagovno znamko Hostel Celica.

b) Nepremičnine (21.619.414 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
STANJE 31. 12. 2025	33.477.118 €	11.857.704 €	21.619.414 €

V letu 2025 je zavod Ljubljanski pričel z obnovo in sanacijo grajskega dvorišča ter s projektom obnove in dokončanja Bastije. Začele su se tudi aktivnosti v zvezi s celovito ureditvijo grajskega griča. Dela so še v teku, vrednosti so evidentirane na konte nepremičnin v pridobivanju.

c) Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva (1.154.109 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
STANJE 31. 12. 2024	4.350.602 €	3.196.493 €	1.154.109 €

Med opremo zavod izkazuje računalniško in drugo opremo za opravljanje dejavnosti, pohištvo, drobní inventar, večletne nasade (Grajski vinograd). V letu 2025 je bilo novih nabav v vrednosti 160.978 EUR

2.1.2 Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve

a) Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednotnice (74.232 EUR)

Denarnih sredstev v blagajni je bilo na dan 31. 12. 2025 za 20.697 EUR, ostala sredstva v višini 53.535 EUR so predstavljala denar na poti (pologi v januarju 2025).

b) Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (1.624.722 EUR)

Denarna sredstva so na podračunu EZR pri UJP na dan 31.12.2025 znašala 1.624.722 EUR.

c) Kratkoročne terjatve do kupcev (144.760 EUR)

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 144.760 EUR. Stanje odprtih terjatev na dan 31. 12. 2025 predstavlja 1,37 odstotkov celotnega prihodka v letu 2025.

Terjatve se praviloma poravnajo tekoče, v skladu s pogodbenimi roki oziroma plačilnimi pogoji zavoda. Terjatve, za katere se predvideva, da ne bodo poravnane v roku ali niso poravnane v roku, zavod izkazuje na posebnem analitičnem kontu kot dvomljive ali sporne terjatve. Za terjatve, ki niso poravnane ob roku zapadlosti, se pripravijo in pošljejo opomini oziroma se izvede postopek izterjave.

d) Dani predujmi in varščine - konti skupine 13 (3.637 EUR)

Dani predujmi in varščine na dan 31. 12. 2025 znašajo 3.637 EUR in predstavljajo predujme za dogodek, ki bo izveden v letu 2025.

e) Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta (406.408 EUR)

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2025 znašajo 406.408 EUR. Terjatve so v znesku 378.183 EUR predstavljajo terjatev do ustanovitelja za investicije in pogodbo o financiranju. Terjatve so bile plačane v začetku leta 2026.

f) Kratkoročne terjatve iz financiranja (0 EUR)

Na dan 31. 12. 2025 zavod ne izkazuje kratkoročnih terjatev iz financiranja.

g) Druge kratkoročne terjatve (75.903 EUR)

Druge kratkoročne terjatve na dan 31. 12. 2025 znašajo 75.909 EUR in so sestavljene iz terjatve do Zavoda za zdravstveno zavarovanje iz naslova nege, bolniške nad 30 dni v znesku 2.630 EUR, znesek 1.902 EUR je terjatev za DDV, znesek 71.378 EUR pa terjatev iz naslova plačilnih kartic in terjatve iz provizije prodaje kooperantov.

h) Aktivne časovne razmejitve (1.533 EUR)

Na dan 31. 12. 2025 zavod izkazuje 1.533 EUR aktivnih časovnih razmejitev. Znesek predstavlja kratkoročno odložene odhodke, ki se nanašajo na leto 2026.

2.1.3 Zaloge

Vrednost zalog na dan 31. 12. 2025 znaša 141.429 EUR. Gre za zaloge trgovskega blaga, ki se prodaja v grajski trgovini in gostinskega materiala v Hostlu Celica.

Zaloge blaga se izvirno vrednotijo po nabavni ceni, ki je sestavljena iz nakupne cene, povečane za dajatve in druge neposredne stroške ter zmanjšana za dobljene popuste.

Zaloge so bile usklajene z dejanskim stanjem z rednim letnim popisom.

2.2 Obveznosti do virov sredstev

2.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

a) Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine (37.919 EUR)

Javni zavod na dan 31. 12. 2025 izkazuje stanja kratkoročnih obveznosti za prejete predujme kupcev v znesku 37.919 EUR in predstavlja plačila za storitve (nastanitvena dejavnost), ki bodo realizirane v letu 2025.

b) Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (263.781 EUR)

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2025 znašajo 263.781 EUR in se nanašajo na obveznost za izplačilo plač za mesec december 2025. Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana januarja 2026.

c) Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (855.640 EUR)

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2025 znašajo 855.640 EUR. Obveznosti do dobaviteljev poravnavamo v zakonsko predpisanih rokih.

d) Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (135.467 EUR)

Druge kratkoročne obveznosti na 31. 12. 2025 znašajo 135.467 EUR. Sestavljene so iz obveznosti za plačilo turistične takse ter dajatve iz naslova dela po podjemnih in sorodnih pogodbah.

e) Kratkoročne obveznosti do proračunskih uporabnikov (39.968 EUR)

Na dan 31. 12. 2025 je imel Javni zavod Ljubljanski grad za 39.968 EUR nezapadlih obveznosti do proračunskih uporabnikov.

f) Kratkoročne obveznosti iz financiranja

Kratkoročne obveznosti iz financiranja znašajo na 31. 12. 2025 (4.026 EUR)

Na 31. 12. 2025 smo imeli za 4.026 EUR kratkoročnih obveznosti iz financiranja za plačilo lizinga za kombi.

g) Pasivne časovne razmejitve (152.757 EUR)

Na kontni podskupini 29 zavod izkazuje kratkoročno odložene prihodke iz naslova sponzorstev, ki so bila sklenjena in prejeta sredstva v 2025, zaključijo pa se v letu 2026.

2.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

a) Dolgoročni odloženi prihodki (4.689 EUR)

Na kontih skupine 92 je na dan 31. 12. 2025 stanje 4.689 EUR. Gre za dolgoročno pokroviteljstvo grajske trte.

b) Druge dolgoročne obveznosti iz poslovanja (9.245.EUR)

Na kontih skupine 97 na dan 31. 12. 2025 izkazujemo stanje v znesku 9.245 EUR, ki predstavlja obveznost za plačilo lizinga-glavnice in obresti, ki zapadejo v plačilo po letu 2027.

c) Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje (22.218.307,79 EUR)

Ta znesek predstavlja neodpisano vrednost sredstev prejetih v upravljanje (MGML, FL, JP LPT, MOL). Vrednost se je povečala na račun izvajanja investicij in zmanjšala za delež amortizacije za leto 2025.

d) Presežek prihodkov nad odhodki - konti skupine 985 (AOP 985)

Na kontih skupine 985 je na dan 31. 12. 2025 ugotovljen kumulativni presežek prihodkov nad odhodki v znesku 1.668.142 EUR.

Presežek iz preteklih let znaša 485.520 EUR.

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2025 ustvaril za 1.176.392 EUR presežka prihodkov nad odhodki, porabil pa je za 6.230 EUR presežka preteklih let za programske opreme API B2B, ki je v pridobivanju.

V letu 2025 je Javni zavod Ljubljanski grad skladno z navodili ustanoviteljice MOL in sklepom sveta zavoda v mestni proračun vrnil 2.000.000 EUR.

3. POJASNILA K IZKAZOM PRIHODKOV IN ODHODKOV

Izkaz prihodkov in odhodkov Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2025 je pripravljen na osnovi podatkov poslovnih knjig, vodenih v skladu z določbami zakona o računovodstvu, slovenskimi računovodskimi standardi ter kodeksom računovodskih načel.

Pojasnila dopolnjujejo preglednice v prilogi računovodskega in poslovnega poročila. Priказujejo poslovanje zavoda v letu 2025 .

3.1 Analiza prihodkov

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2025 realiziral prihodke v višini 10.530.824 EUR. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 8.396.031 EUR in predstavljajo 79,73 odstotkov celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 2.134.793 EUR in predstavljajo 20,27 odstotkov celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov iz sredstev ustanovitelja: 1.537.339 EUR;
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 6.825.443 EUR.

V poslovnem letu 2025 so bila v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju Mestne občine Ljubljana Javnemu zavodu Ljubljanski grad dodeljena sredstva v višini 1.537.339 EUR. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela v zavodu v višini 996.756 EUR, del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 470.000 EUR, del programskih stroškov v višini 50.900 EUR ter del za izvajanje investicijskega vzdrževanja v višini 19.683 EUR.

Nejavni prihodki za izvajanje dejavnosti javnih služb so bili v višini 6.825.443 EUR. Glavnino teh prihodkov predstavljajo vstopnine za Virtualni grad, Razgledni stolp, stalno razstavo Slovenske zgodovine, Lutkovni muzej, vožnjo s tirno vzpenjačo ter prihodki iz naslova najemnin. Med nejavne prihodke za izvajanje dejavnosti se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz naslova sponzorstev v višini 29.982 EUR ter zavarovalne odškodnine v znesku 126.056 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2025 se je iz naslova tržne dejavnosti ustvarilo 2.134.793 EUR prihodkov. Ti prihodki zajemajo prihodke od tržnih najemov in prefakturiranje stroškov, prodajo artiklov, namestitvenih in gostinskih ter drugih storitev.

3.1.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi prihodki v letu 2025

V letu 2025 smo zelo uspešno zasledovali zadane cilje vezane na povečanje prodaje po vseh prodajnih kategorijah. Primerjaje s planom se največje odstopanje navzgor kaže pri prodaji vstopnic za vse programske vsebine ter vožnje s tirno vzpenjačo, kar je posledica dviga cen vstopnic in rasti števila obiskovalcev ter potnikov prevoženih s tirno vzpenjačo.

Obračunski prihodki iz sredstev ustanoviteljice po pogodbi o financiranju so v letu 2025 znašali 1.537.339 EUR. Ustanoviteljica je poleg teh sredstev namenila dodatna sredstva za investicije v vzdrževanje vzpenjače ter sanacijo grajskega dvorišča in nakup programske opreme v skupnem znesku 330.135 EUR.

3.2. Analiza odhodkov

Celotni odhodki so v letu 2025 znašali 9.138.190 EUR. Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu.

V poslovnem letu 2025 so stroški dela znašali 3.154.552 EUR.

Stroški materiala so v letu 2025 znašali 840.910 EUR. Največji del stroškov predstavljajo energije ter stroški materiala za dejavnost.

Stroški storitev so v letu 2025 znašali 4.628.187 EUR.

Strošek amortizacije je znašal 246.697 EUR in drugi stroški v znesku 27.004 EUR. Nabavna vrednost prodanega blaga za leto 2025 je znašala 234.207 EUR. Odhodki financiranja so znašali 844 EUR ter drugi odhodki v višini 5.789 EUR.

3.2.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi odhodki v letu 2025

Primerjaje s planom je bilo v letu 2025 največje odstopanje na področju stroškov plač in splošnih stroških delovanja. Rast mase plač je posledica sistemske prenove plačnega sistema v javnem sektorju, povišanju zneskov regresa za letni dopust ter spremembe zakonodaje vezano na uvedbo obveznega zimskega regresa. Rast splošnih stroškov delovanja je posledica generalnih tržnih razmer in podražitev energentov ter storitev, predvsem pa vložka v investicijsko vzdrževanje. Stroške smo vseskozi spremljali in jih prilagajali glede na razpoložljive prihodke, hkrati pa smo izvajali vzdrževalna in investicijska dela, potrebna za nemoteno obratovanje zavoda.

4. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2025

V skladu z 2. odstavkom 35. člena Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda in 19. člena Zakona o računovodstvu javni zavod Ljubljanski grad predlaga Svetu zavoda, da se presežek prihodkov nad odhodki v višini 1.176.392 EUR po obdavčitvi nameni za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad. Del presežka prihodkov nad odhodki iz leta 2025 bomo namenili za realizacijo različnih programskih aktivnosti v okviru muzejsko-razstavnega programa (razstava Slovenska zgodovina), investicijskemu vzdrževanju ter planu investicij v sodelovanju z ustanoviteljico, skladno s Programom dela za leto 2026, sprejetim na seji sveta zavoda.

Ljubljana, 10. 2. 2026

Pripravila:
Vesna Milenković

Direktorica:
Mateja AVBELJ VALENTAN